

★
★
SLAVA BOGU

★
NA VIŠAVAH

★
IN NA ZEMLJI

MIR LJUDEM

★
DOBRE VOLJE!

Duhovno življenje

BUENOS AIRES • LETO 68

10

DECEMBER 2001

Od zgoraj in od leve.

1. Slovenski dom v Men-dozi, 26. avgusta. Birmančji (od zadaj in od leve): Alenka Llanos, Friderik Šmon, Lučka Triep, Friderik Štumberger, Zofija Štumberger, Marjano Šmon, Herman Nemanič, Nikolaj Štumberger, Emiljan Nemanič; (v prvi vrsti od leve): Martina Šmon, Nadja Llanos, Veronika Arrigoni, Damjan Hirschegger, Nikolaj Žumer in Fredi Plath; v spremstvu g. škofa Urana, monsenjorjev Janeza Puclja in dr. Jureta Rodeta, dušnega pastirja Jožeta Horna, lazarista Pavla Novaka in katehistinje Tončke Šmon.
2. Rast XXX. na Triglavu.
3. Z letošnje domobranske proslave v Slovenski vasi v Lanusu. *Foto: Dani Grbec.*
4. Praznovanje 50-letnice Balantičeve šole v Našem domu v San Justu.
5. Škof A. Uran si ogleduje fotografije, ki dokumentirajo 50 let življenja Balantičeve šole v San Justu.

Foto: Marko Vombergar

Po 2000 letih... novo rojstvo... NOVO POKRISTJANJENJE...

Jure RODE

Vsemogočni in neskončno velik Bog je postal človek. Beseda je človek postala in med nami prebivala. Bog se je hotel roditi kot človeški otrok v osebi Jezusa iz Nazareta. V Betlehemu je Bog stopil na našo zemljo in v našo zgodovino kot majhen Bogec - Božič! Mati Marija je rodila Dete Jezusa, ki je pravi Bog in obenem pravi človek.

Celo današnja razkristjanjena družba se težko upira skrivnostnemu čaru božiča. Sveta božična noč še vedno spominja svet, da je to praznik dobrote, ljubezni, dobrohotnosti, sprave, medsebojne naklonjenosti - vsaj za božič. Celó vsakdanji materializem in božično potrošništvo ne moreta preglasiti sporočila blažene noči. Božič je še vedno simbol želje po miru, po strpnosti, po lepšem sožitju.

Po 2000 letih...

2000 let je minilo od Jezusovega človeškega rojstva v Betlehemu. V 2000 letih se je Jezus nešteto krat skrivnostno rodil na oltarju pri nešteti svetih mašah na nešteti krajih sveta.

Današnje svetovno prebivalstvo šteje 6 milijard ljudi, od teh nas je katoličanov za 1 milijardo. Po 2000 letih je krščanstvo še vedno mala čreda, manjšina, šesti del človeštva. Ogromna, pretežna večina še ni krščanska. Za večino ljudi se Jezus še ni rodil. Večina ljudi ne ve za njegovo rojstvo v Betlehemu in oni se še niso rodili za Boga. Še niso slišali angelskega oznanila: Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji.

Po 2000 letih svet še ni našel tistega miru, ki so ga oznanjali angeli ob Jezusovem rojstvu. Kot da nočemo miru. Kot da ga ne iščemo zares. Kot da ne verjamemo, da je sreča v miru z Bogom, s samim seboj in s sočlovekom. Kot da voditelji narodov in držav ne privoščijo svojim državljanom mirnega sožitja med narodi in državami. Kot da se Jezus ne bi rodil prav zato, da bi spravil človeka z Bogom, s samim seboj in z drugimi ljudmi.

Po 2000 letih, božič - po krivdi ljudi - še ni mogel doseči cilja, ki si ga je Bog postavil z Jezusovim rojstvom. Po 2000 letih, božič še ni mogel - po naši krivdi - uresničiti ideala o miru, o svetovnem bratstvu med ljudmi, o zmagi ljubezni nad sebičnostjo in sovraštvom, resnice nad lažjo, pravice nad krivico, vere nad nevero, duha nad materializmom.

Novo rojstvo...

Veliko narodov je bilo pokristjanjenih že v prvih stoletjih krščanstva in v različnih dobah zgodovine. Kristus se je rodil v mnogih narodih po gorečem oznanjevanju prvih apostolov in misijonarjev. Ti narodi so sprejeli resnico o Jezusovem prvem rojstvu. Navdušili so se za novo - pravo vero. Spoznali so Kristusov nauk. Sprejeli Kristusov življenjski program. Vztrajali so v veri očetov skozi stoletja. In danes? Potrebni so, da se Kristus znova rodi v njih. Oziroma, da se oni znova rodijo za Kristusa.

Ob prvem obisku svetega očeta Janeza Pavla II. v Sloveniji, leta 1996, je vsa katoliška Cerkev na Slovenskem z veseljem in hvaležnostjo slavila 1250-letnico pokristjanjenja. In po 1250 letih? Komunizem je v 50 letih duhovnega in verskega kvarjenja slovenskega naroda povzročil težko popravljivo škodo. Bog je bil na silo izrinjen - in je še - iz vzgojnih načrtov, iz medijev, iz javnega življenja. Božič je bil do pred kratkim navaden delavnik. Praznovanje Jezusovega rojstnega dneva je bilo omenjeno na božično bogoslužje v cerkvah in na božične običaje znotraj družinskih domov. Tudi Slovenija je potrebna, da se Kristus znova naseli v slovenskem narodu.

Argentina je skupaj z vso Južno Ameriko obhajala leta 1992 500-letnico pokristjanjenja. Z odkritjem Amerike se je Kristus rodil na tem velikem kontinentu. Mladi narodi so se rodili za Boga. Katoliška Cerkev je pridobila velike množice špansko in portugalsko govorečih novih članov. In danes? Koliko odstotkov katoličanov potrjuje svoj krščanski izvor in katoliško ime s praktičnim življenjem po veri? Koliko je nedeljnikov? Koliko je prejemanja zakramentov in molitvenega življenja? Koliko je

VSE JE MOGOČE

Franc RODE

„Ko je bilo vse zavito v molčečo tišino in je noč prišla na pol svoje poti, je prišla tvoja vsemogočna beseda, Gospod, iz nebes, s kraljevskega prestola.“ S temi besedami iz Knjige modrosti (18,14-15) bogoslužje izraža pomen božične skrivnosti. On, ki ga noben človeški pojem ne more zaobseči in nobena človeška beseda izpovedati, se je utelesil po Svetem Duhu iz Device Marije in postal človek. Večni, nedosegljivi, vsepresegajoči, prvi in poslednji, alfa in omega vsega, kar biva, je stopil iz nebes s kraljevskega prestola in vzel nase človeško usodo.

To je temeljna trditev krščanske vere, jedro njenega jedra. Neki človek, vezan na čas in prostor, pripadnik določenega naroda in njegove kulture, ni le eden najbolj navdihnenih glasnikov Božanstva, ki so se pojavili v zgodovini, ampak Bog sam. Ta človek nima samo jasnejšega uvida o poslednji in najvišji Resničnosti in je z njo močneje povezan kot drugi, ampak je ta Resničnost sama.

Kako je to mogoče? Kako more človeška mati govoriti svojemu sinu to, kar pesnik Jože Snoj polaga na ustnice Mariji: „Iz tvojih ust vame čeblja prva beseda, v tvojih očeh je že ves načrt

vsega“? Trditev o učlovečenem Bogu je bila za racionalno misel vedno kamen spotike. Kajti človek si je predstavljal Boga bodisi kot „čisto“ bitje, neskončno oddaljeno od sveta in človeka, bodisi

kot dušo sveta, kot energijo, ki vse preveva, kot temeljno tkivo vsega, kar je. V nobenem od teh primerov ni videti možnosti za prikaz Boga v človeški podobi.

Take zgodbe naj bi bile samo lepa in globoka simbolika, ne dobesedna resnica. To stališče lahko razumemo in spoštujemo, kajti skrivnost, ki jo oznanja krščanstvo, je neskončno onkraj vsakega razumskega sklepanja.

Dokler ostanemo zgolj na ravni racionalnosti, je kaj takega videti nemogoče. Dvigniti se moramo na višjo raven, na raven ljubezni. Ljubeče srce sprejema to skrivnost. Jo sluti. Jo kliče. Jo na svoj način izraža v starih religioznih mitih, ki govorijo o pojavu bogov v človeški podobi, jo ponazarja v umetnosti, ko upodablja bogove v človeški obliki. To davno hrepenenje človeštva po Bogu s človeškim obrazom se je stvarno in zgodovinsko izpolnilo, ko se je večna Božja Beseda učlovečila in se naselila med nami.

Razlog tega nezaslišanega Božjega dejanja? „Vse to ljubezen stri,“ kot poje narodna pesem. Ali kot pravi sv. Janez: „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina“ (Jn 3,16). Ko človek spozna, da je Bog, ki je izvor in

spoštovanja in izvajanja socialnega nauka Cerkev? Koliko je poštenosti in upravljanju državnega denarja? Kako razumeti nerazumljivo nedoslednost med krščanskim imenom politikov in javnih funkcionarjev pa njihovo zločinsko korupcijo, s poneverbami, krajami, krivičnimi plačami manjšine, krivičnimi pokojninami? Tudi Argentina je potrebna, da bi se Kristus znova rodil med nami in mi za Kristusa.

Novo pokristjanjenje...

Potrebno je novo rojstvo Kristusa v našem času, v Sloveniji, Argentini, Evropi, v svetu. Potrebno je novo rojstvo že pokristjanjenih in razkristjanjenih narodov za Kristusa. To je, kar Cerkev imenuje novo pokristjanjenje. Sveti oče Janez Pavel II. je vsem krščanskim narodom predložil to kot program za novo tisočletje. Slovesno zunanje praznovanje 2000-letnice Jezusovega rojstva je bilo zaključeno letošnjega 6. januarja, ko je bilo konec Jubilejnega svetega leta 2000. Sedaj se začne delo za novo pokristjanjenje, za novo rojstvo Kristusa med nami in novo rojstvo nas za Kristusa.

Kakšna je vsebina tega programa?

Janez Pavel II. je na letošnji praznik Jezusovega

razglašenja, 6. januarja, naslovil na vse nas posebno Apostolsko pismo *Na začetku novega tisočletja*: V prvem delu povzame glavne dogodke jubilejnega leta 2000. V drugem delu nas prosi, da odkrijemo, gledamo in premišljujemo o Jezusovem obrazu ali o njegovi podobi kot je ohranjena v evangelijih: da gledamo Jezusov trpeči obraz in obraz od mrtvih vstalega Kristusa.

Redno delo za novo pokristjanjenje naših verskih občestev je posebej nakazano v tretjem delu: *Izhajati moramo iz Kristusa - Hoditi s Kristusom in za Kristusom*. Zato smo vsi krščeni **poklicani h krščanski popolnosti, celo k svetosti**. **Molitev**: potrebno je vedno moliti in se ne naveličati. **Nedeljska maša**: je središče našega tedna in življenja. Redno in dobro **prejemanje zakramenta sprave ali spovedi**. Božja pomoč, **milost**, je pred in nad vsakim zgolj človeškim delom in prizadevanjem. **Božjo besedo je treba poslušati in drugim oznanjati**.

Sveti oče zaključil povabilo k delu za novo pokristjanjenje sveta z geslom: Odrini na globoko! Poglobitev vere in življenja po veri.

Prosimo Marijo, Zvezdo nove evangelizacije, naj nam pokaže najbolj učinkovite poti za novo pokristjanjenje slovenskega in argentinskega naroda.

M. WINOWSKA

Parázija je stopila na prag in se ozrlas svojimi mrtvimi očmi proti zahajajočemu soncu. Prisluhnila je.

Vse naokrog je vladala gosta in prijetna tišina, tišina snega. Visokorasli gozd je slovesno zgoščen delal vtis pričakovanja. Mrak se je bližal in žareče nebo je črtalo bele proge galebkih senc. Na zasneženi stezi je jata vran puščala drobnim čipkam podobne pikčaste sledove. Koliba je bila napol zakopana. Od zasnežene strehe so viseli težki kapniki. Bledo zimsko sonce jih ni moglo raztaliti. Pričakovati je bilo, da bo noč zelo mrzla.

Parázija je bila oblečena kot ukrajinske žene: nosila je slabo strojeni ovčji kožuh, škornje in na glavi ruto iz črne volne. Njen obraz, preprežen s številni-

temelj vsega obstoječega, hkrati tudi ljubezen, mu misel o učlovečenju ni več tuja. Kajti pri Bogu, kjer sta bit in ljubezen eno in isto, je vse mogoče. Vse možnosti so odprte, tudi najbolj drzne. Tudi ta, da se Večni, ki ga nebo in zemlja ne moreta zaobjeti, rodi kot nebogljen otrok v betlehemske hlevu „zaradi nas in zaradi našega zveličanja“.

Kako odmevajo v nas te misli? Kaj nam pomenijo? Mar se nismo nanje preveč navadili? Ne govorimo o teh stvareh neprizadeto in površno, brez žara in brez svežine? Pomislimo na to, kar je v svojem znamenitem Dnevniku (III, 122) zapisal Julien Green: „Pravimo: Bog nas ljubi. Ob tej misli bi lahko zblazneli. In prav to se je zgodilo prvim kristjanom in vsem svetnikom.“

Zblazneti ob misli na ljubezen, s katero nas Bog ljubi! Mi pa ostajamo tako hladni in neprizadeti! In vendar bi bilo naše življenje v koreninah prežarjeno, novo in radostno, bogato in rodovito, ko bi se odprli ljubezni, ki nam jo Bog razodeva v tej sveti noči.

(Božična številka Družine 1998)

mi gubami, je bil podoben neki vrsti jabolk. Kot vsi slepi, je držala v golih rokah oguljeno, močno palico. Ni ji bilo mogoče prisoditi let: njene gube se niso ujemale z usti, ki jih ni vznemirjala nobena grenka poteza, in zobe je imela čiste kot biserna ogrlica.

Naenkrat se je oglasilo v snegu: „Slava Isusu Hristu!“ Bil je moški glas. Parázija se je obrnila proti njemu s svojim nenadoma razsvetljenim obrazom.

„Na víki vikív!“ je odgovorila. „Sem se že bala, da se ti je kaj zgodilo, Vasilij. Zamudil si se.“

„Končno je vse pripravljeno,“ je odgovoril, „le hlev je treba še pripraviti.“

Vasilij, velik in čokat, je bil videti kot otrok s svojimi sinjimi očmi in z lasmi, razdeljenimi v rese prav nad obrvmi. Njegovi lahno vzbočeni lici sta bili rdeči.

„Mi boš dala lopato, mamka, da bom naredil prehod?“ je dejal. Ko sta stopila proti hlevu, so se njuni koraki vdiral v sneg. Nenadoma se je zasmel. „Zajel sem jih kot krdelo psov. Potem sem jih povabil v gostilno in sem jim plačal pijačo. Fjodor je v zaroti. Nekaj jim je dal noter, meni pa je nalil vode. Če ne bodo spali zdaj kot polhi do jutri popoldne, sem popoln bedak. Kasja, ki mu manjka roka, je obljubil, da jih bo zbudil. Vse bo v redu, mamka.“

„A batjuška?“ je vprašala, ko je odprla vrata v hlev.

„Pri Horpinu, na varnem. Pride preoblečen v žensko.“

Močan in topel vonj ju je objel. Ob jaslih sta mirno prežvekovali dve kravi. V ozadju hleva je bilo polno sena. Preprosta lestev je bila naslonjena na podstrešna vrata. Na srednjem tramu je visela svetilka in delala čudne sence. Osredje hleva je bilo skrbno pometeno.

„Si zapazil okno v strehi?“ je vprašala Parázija. „Če bi prišli, bi lahko ušli tam skozi, razen „žrtvovanih“. Kdo bi ostal?“

„Jaz, Gregorij in Vanja. Tebe bi že spravili proč, mamka.“

„Misliš? Jaz bom ostala. Tudi med

mašo bom ostala v hiši, da bom pazila. Če bi bila nevarnost, bom vrgla proti vratom svoj likalnik. To bo znamenje. In batjuška mi bo prihranil košček obhajila. Jaz sem stara. Kaj jaz, treba je misliti na mlade.“

Vasilij je dvignil glavo in pomislil: „Ne bi ti rad nasprotoval, mamka. Toda težko bi mi bilo, če bi ti ostala brez maše. Na samo sveto noč! To je izredna priložnost! Bodo že dobili koga drugega, da bo pazil.“

Parázija se je nasmehnila: „Kar praviš, še sam ne verjameš. Če mi je Bog vzel oči, mi je zato izboljšal sluh. Nihče ne sliši tako daleč kot jaz. Saj veš, odkar so mi ubili fanta, moram moliti za Judeže. Bog bo zahteval račun od mene za te duše. Težka odgovornost je to ... Ne, tukajle bi, se mi zdi, postavili oltar. V tistem kotu tam sem skrila oder. Nanj bi postavili Mater božjo. Žebelj je že zabit. A čas hiti, podvizaj se, sinko! Kmalu bo temna noč.“

Tiho, v redu in natančno sta delala. Na vse sta pomislila. Treba bo le vse potrebno postaviti na mesto. Ob straneh zasilnega oltarja je Vasilij zasadil dve pravkar posekani smreki, ki sta razširjali prijeten vonj. Namesto preproge so mu služile smrekove vejice:

„Toplo je pri kravah,“ je dejala Parázija. „Se ti ne zdi, sinko, da bo kot tedaj, na prvi božič na svetu. Materi božji ne bo tuje tukaj.“

Zaslišala sta žalostno skovikanje. „Sova,“ pravi Vasilij, „prihajajo. Mamka, pojdi, pozdravi batjuško, jaz bom pa medtem končal.“

Ni bilo tokrat prvič, da je Parázija posodila hišo za skrivne sestanke. Moža so ji ubili v vojni; bil je gozdni čuvaj. Njen edini sin se je zatekel v gozd. Prijatelj ga je izdal. Ujeli so ga rdeči in obesili. Od tedaj se je govorilo, da je postala Parázija blazna od žalosti. To je bilo kar prav. Starka je živela samotarsko in preživela cele dneve v molitvi. Po strašni krizi obupa jo je Bog nenadoma razsvetlil. Niti za minuto ni več izgubila občutka njegove prisotnosti in se ji je zdelo, da jo vabi s seboj na Kalvarijo. Tisto noč, ko so ji prinesli truplo njenega sina (izvlekli so ga iz skupne jame), ji je dejal nek glas: „Prekolni! Drugi paji je dejal: „Moli za ubijalce.“ Za hip sem bila kot razdeljena, nato pa sem izbrala,“ je pripovedovala. Vsa drama in njena rešitev sta izražena v teh nekaj besedah. Parázija ni znala povedati ničesar drugega. Odtlej je postalo njeno življenje življenje molka.

Na stezi, ki je vodila v s slamo krito

bajto, sta jo čakali dve ženski.

„Pod tvoje varstvo,“ pravi Parázija.

„Reši nas,“ se je oglasil zamolkel glas.

Parázija se je globoko sklonila in, kot je bila navada, objela kolena ene od obiskovalk.

„Bog vas blagoslovi, batjuška! Pridite se malo pogret!“

Vstopili so v bajto. Na ognjišču je prasketal ogenj. - „Počakajta, da prižgem svečo,“ pravi Parázija in se nasmehe. „Jaz imam več sreče kot vidva, ker je ne potrebujem.“

Žena, ki jo je Parázija nagovorila, si je odvila ruto. Očetu Dimitriju ni bilo težko se delati žensko. Njegove suhe, urejene in fine poteze so bile kot nalašč za to. Uspelo mu je celo, seveda ne brez truda, posnemati glas ženice in dobil je navado govoriti z visokom glasom. Vse to mu je pomagalo, da je mogel hoditi iz kraja v kraj. Uspelo mu je celo, da je dobil žensko osebno izkaznico ...

„Volkovi so v Krasenskem gozdu. Težko sem prišel skozenj,“ je dejal in za trenutek pogrel svoji lepi, beli in tanki roki nad ognjem. „Kje bom spovedal, mamka? Je pripravljeno vse?“

„Seveda,“ je dejala. „Vasilij stopi na križpotje po prehodno geslo, vi me pa medtem spovejte, oče!“

Drugi so se obzirno umaknili.

„Kar ostani, Horpina! Nimam tajnosti! Saj pravzaprav ne vem, kaj bi se spovedala, batjuška. Vse je svetlo v meni, ničesar ne vidim in vidim Boga, Vse. Ta nič in to vse, to je vse moje življenje. Zlo je od mene. Dobro je od njega. Toda dobro je močnejše, ljubezen je močnejša. Bolj ko se ponižujem, bolj me napolnjuje... Vidite, batjuška, živim sama, nimam priložnosti za greh.“

Klečala je in roki je imela sklenjeni.

„In ne privoščiš zla tistim, ki so ti storili hudo?“

„Za take moram moliti. Mati božja je rekla to, jokaje, spreobrnila mi je srce. Ne, ne želim jim hudega. Uboge izgubljene ovce so. Z ljubeznijo je treba z njimi ravnati... Bojevati se moram z njimi z ljubeznijo. Ni tega v seznamu grehov, batjuška, a se mi zdi, da sem kriva, ker ne ljubim dovolj...“

+

Uro kasneje je bil hlev nabito poln. Škornji, namazani z lojem, slabo strojena kožuhovina in znoj so delali zrak težak za dihanje. Vsi so klečali in neprestano so ponavljali s posebnim poudarkom, čeprav po tihem:

„Gospod, pomiluj, Gospod, pomiluj!“

Preden je začel maševati, je oče Dimitrij spregovoril:

„Preljubi bratje, veselimo se! Na to blagoslovljeno noč se nam je rodil Zveličar. V preprostem hlevu kakor je ta, v katerem smo. Uboge živali so ga grele s svojim dihom. Ni sicer osliča v tem hlevu, so pa jagnjeta. A to se ni godilo samo enkrat za vselej pred 1951 leti. Gospod Jezus se neprestano rodi v duši. Za tistega, ki ljubi Boga, je vedno božič. Treba mu je samo reči: 'Pridi!' In pride. Četudi je tvoja duša črna in nesrečna, ne izgubi poguma! On prihaja, danaredi red v njej. In ljubezen. Več ljubezni! To je, kar nas bogati in osrečuje. Iz vsega svojega srca moramo pomilovati tiste, ki ne poznajo ljubezni. Naši sovražniki, naši preganjanci so večji reveži kot mi...“

Žene začno ihteti. Treba je, da pokažejo, da jim gre pridiga do srca, saj dobra pridiga mora biti tudi „mokra“. Ta in ona se glasno briše, kmalu izbruhne skupen jok. Tudi možje si otirajo skrite

solze, čeprav to ni na programu. Znamenje je, da je ura slovesna, znamenje nezaslišane milosti... Za koliko izmed njih bo ta maša zadnja?

Preden oče Dimitrij nadaljuje, za hip počaka, da utihnejo.

+

Parázija se je postavila za čuvarico pred vrati.

Batjuška ji je dal prav. Ona naj čuva! Ne razume sicer besed, toda mrmranje glasov ji pomaga, da more slediti obredu. Hlev je dva lučaja daleč... Ko se začenja pridiga, počepne na prag in se zatopi v svoja ljuba notranja razsvetljenja.

Nenadoma plane pokonci. „Kdo je?“

Težka roka pade na njeno ramo, druga ji pokrije usta.

„Molči, stara čarovnica, to je torej tvoja „blaznost“. Pojdi sem.“

Surov sunek jo zaveli po tleh iz stepene ilovice. Neznanec skrbno zapre vrata in se zasmee:

„Zajeta kot v brlogu! Sedaj mi boš pa pela. No, od kot prihaja duhovnik!“

Parázija se zave. Rama jo zelo boli. Zave se strašnega položaja. Le kako se je dala ujeti?

„Mati božja, reši jih; Mati božja, usmili se jih; Mati božja, življenje dam, samo da od njih nihče ne pogine!“

„Vso noč bodo imeli delo!“ pravi možakar in si mane roke. „V eni uri bodo moji miličniki tu. Ta čas pa lahko govori, kaj misliš? Povej, kaj si delala prejle na bajtinem pragu?“

Parázija je razločno zaslišala v svoji duši besede, ki so ji govorile. Ubogljivo jih je ponovila na glas.

„Molila sem zate!“

Mož je poskočil.

„Ha,“ je dejal s porogljivim smehom. „Te časti pa nisem pričakoval. Ti si molila

zame, stara kuga, zame, ki ti lahko zavijem vrat, takole, takoj?“

Začutila je roke, ki so ji stiskale vrat, a se ni ustrašila. Poslušajoč notranji glas je ponavljala besedo za besedo, ki jo je slišala. Roke so nenadoma popustile.

„Ne mene, tebe je treba pomilovati. Zakaj nimaš usmiljenja s svojo ubogo dušo?!”

„Dušo, mojo dušo? Najprej je treba vedeti, če je.“

„Poglej vendar! Je ne vidiš?“

„Čarovnica! Pusti me!“

„Nisem čarovnica. Vidiš svojo dušo? Ti zvezani otrok, sestradanec, ujetnik! Ali jo slišiš, kako joče? Tvoja duša, usmili se je!“

Mož je stal pred njo ves osupel. Stala sta, ona s hrbtom proti ognjišču, on v svetlobi. Njegove zgrbančeve poteze so izražale nedopovedljiv strah. Trepetal je, zobje so se mu tresli.

„Tvojo dušo vidim,“ je dejala z novim zanosom, da sama sebe ni poznala. Tvojo dušo v blatu. Podoba tvojega Boga, pogreznjeno v tem blatu. Koliko blata, Jezus. Kakšno blato! Poslušaj...“

Ponavljala je, kar ji je govorilo na ušesa. Vsa predana notranjemu videnju je izgubila občutek za nevarnost in čas. Gledala je grehe tega človeka, s potankostmi in z vsemi okoliščinami, kot strašen film so se odvijali pred njenimi očmi.

Nenadoma je zakričala in se opotekla. Vsa kri iz srca ji je planila v obraz.

„Zate, Judež, molim; ti si obesil mojega sina,“ je dejala s hripavim glasom.

Videla je, kako se je to zgodilo. Nekaj jo je sililo, da to pove. Njen Vanjac, njen mili otrok, njen edinček, kaj so iz njega naredili! Ves je bil zdelan od udarcev, da ga ni bilo spoznati, z zabuhlim obrazom, zbegan, ponorel! „Mama!“ je kričal med mukami. „Mamica!“

In so ga obesili z vrvo. Na vejo tistega drevesa, na brezo. Vse telo se mu je streslo, nato ničesar več. In ta človek, ki je sedaj pred njo, ta Judež, ki ga je izdal, ki ga je predal, ta človek je takrat stal ob strani, gledal in se smejal...

Vsa se je tresla. Toda gospodujoči glas je ni izpuštil. Smrt njenega sina je bil samo en dogodek v tem življenju greha. Nato nov prizor v sanjah. Vse, prav vse mora povedati!

Tudi to, da je za nocojšnji sestanek zvedel od gostilničarjeve žene. Nova izdaja naj bi mu prinesla napredovanja in časti. Zdaj čakajo miličniki na njegovo znamenje, na žvižg, ki bo dopolnil mero njegovih zločinov...

Utihnila je, onemogla.

Mož je jokal ob njenih nogah.

Naenkrat je začutila, da se dviga iz globin njenega bitja skoraj divje veselje kakor neizmeren hudournik, ki vse pomete s seboj. Bog jo je uslišal!

Sklonila se je in se rahlo dotaknila njegove rame.

„Tiho sinko! Nocoj je noč miru.“

Pogledal jo je s svojim mladim obrazom, polnim solza.

„Kaj naj storim?“

„Z mano pojdi,“ mu pravi. „Pojdi! Čakajo te.“

Vodeč ga za roko, ga privede v hlev in odpre vrata. Oče Dimitrij se ustavi. Vsi obrazi se obrnejo proti durim:

„Kot Judež je prišel,“ jim reče, „in privedla sem ga kot brata...“

Božična skladba

(v slogu dobrega, starega soneta)

Vladimir KOS

*O, sveta noč z veselimi zvonovi,
ki v njih odmeva daljni vrisk vstajenja!
Ker Božji Sin postal je Človek Novi,
ne da bi nehal biti Vir življenja.*

*Za nas postal je in ostane Človek!
Brez Njega bi bili ljudje sirote,
ki jih ni težko vklepati v okove,
v mamilno strast, v dobičkonosne zmote.*

*O, sveta noč, pobèli mi spomine!
Naj v njih domači ogenj prasketa,
molitev s pesmijo srebrí čakánje.*

*A kaj, če sonce žge z neba tujine?
Spolníle tudi pampi so se sanje
o večnosti ljubečega srcá!*

Kratke novice

LJUBLJANA — Dosedanji provincial slovenske jezuitske province p. Lojze Cvikel je bil imenovan za rektorja Papeškega inštituta Russicum v Rimu. Službeno je nastopil septembra. (*Ave Maria*)

PRAGA — Novi Dur v osrčju Sedetov je kraj novega samostana trapistov, ki naj bi bil zgrajen na ruševinah stare baročne opatije do avgusta 2001. Na meniško življenje se pripravlja v cistercijanski opatiji Sept-Fonts v Franciji 12 čeških trapistov. (*Ave Maria*)

LJUBLJANA — V poročilu Amnesty International je letos Slovenija prvič omenjena kot kršiteljica človekovih pravic. Kaže, da postkomunistični režimi pod pretvezo približevanja Evropi in Natu razvijajo le načine vladanja in tehnologijo oblasti, odstranjujejo pa iz javnosti vse, ki se drznejo opozarjati na pravila politične igre. (*Ave Maria*)

SANTIAGO DE CHILE - Cerkev v Čilu je začela tudi z neposrednim pogovorom po internetu. Tega se je lotila, da bi zainteresirani lahko dobili želene informacije o Cerkvi v tej državi in o

vsem, kar je povezano z njo. Vsaka dva tedna bodo pripravili pogovore z znanimi in uglednimi katoliškimi možmi in ženami. (*Družina*)

MOSKVA — Ruski minister za šolstvo je objavil, da v Rusiji 2 milijona otrok ne hodi v šolo, kar je 10% otrok, starih od 7-15 let. Poleg tega 15-20% najstnikov zapusti šolo po 2. ali 3. razredu in zato slabo berejo in pišejo. Vedno več je tudi otrok, ki prosjajo. (*Ave Maria*)

NAMENI APOSTOLATA MOLITVE ZA DECEMBER

Dostojanstvo in pravice drugih

Splošni: Da bi se kristjani otresli kulturne pogojenosti, ki jih ovira pri priznavanju dostojanstva in pravic drugih.

Misijonski: Da bi krščanski humanizem razsvetlil azijske kulture z evangeljskimi vrednotami.

Slovenski: Da različnosti med ljudmi ne bi dajale povoda za spore, ampak za medsebojno dopolnjevanje.

SV. AVGUŠTIN NAS UČI

Ta svet je prehodna postaja

V tem življenju si popotnik; pravi kristjan boš, če se boš v svoji hiši in v svoji domovini čutil popotnika. Tvoja prava domovina je tam zgoraj, kjer ne boš več popotnik, kot si tu na zemlji, tudi kadar si v svoji hiši. Če namreč ne bi bil popotnik, ne bi bil na prehodu. Ker moraš vedno znova iti naprej, si tujec. Ne delaj si utvar, tujec si. Hočeš nočeš, tujec si in moral boš zapustiti svojo hišo svojim otrokom, tujec drugim tujcem. Kadar si na poti in se ustaviš v kakem gostišču, ga moraš zapustiti, ko pride kak drug popotnik. Tako boš storil tudi s svojo hišo: tebi je prepustil hišo tvoj oče, ti pa jo boš moral prepustiti svojim otrokom. Nisi v njej, da bi v njej ostal, pa je tudi ne boš zapustil nekomu, ki bo v njej ostal.

Zakaj se trudiš, za koga delaš? Za svoje otroke, odgovarjaš. Za koga pa oni? Tudi oni za svoje otroke. In ti, za koga? Za svoje otroke. Torej nihče zase. Bogastvo naj ti služi kot sredstvo za tvoje potovanje, ne pa za hrano tvoji pohlepnosti. Uporabljal ga za potrebo, ne za golo uživanje.

Uživati je navezovati srce na kakšno stvar zaradi nje same. Uporabljalni je pa posluževati se česa, kar ti je prišlo v roke, da dosežeš kaj, kar ti je pri srcu, če je le to vredno tvoje ljubezni. Nedovoljena raba je zloraba. Uporabljal ta svet, ne uživaj ga, pa boš tako namesto tvarnih in časnih dobrin prejel duhovne in večne.

Uporabljal ta svet, toda ne daj, da te svet obvladuje. Tvoje bivanje na zemlji je pot, ki jo moraš prehoditi, ne pa da bi ostal na njej. Uporabljal bogastvo kot potnik v gostišču naredi z mizo, s kozarcem, s posteljo, z zavestjo, da bo moral vse zapustiti, ker pač ne bo tam ostal. Uporabljal svet, kot da ga ne bi uporabljal. Prepričaj se, da si na poti. Seveda smeš jesti, ker si pač na poti. Potem pa pojdi naprej, toda ne nosi ničesar s seboj, ker boš vse našel v naslednjem gostišču. Gol si prišel na svet, gol se boš vrnil v naročje zemlje.

Če tako ravnaš, bodi pogumen in poslušaj me, če si tak, potem boš prišel do sreče, ki ti jo Bog obljublja. Ni potrebno veliko s tvoje strani, ker je močna

roka tistega, ki te je poklical. On te je poklical, ti ga kliči rekoč: „Poklical si me in jaz te kličem: vodi me tja, kamor si mi obljubil, dokončaj delo, ki si ga začel. Ne pusti na pol poti svojega daru, ne zapusti svojega polja, dokler ne spraviš sadov svoje setve v žitnico.“

O srečno večno življenje, življenje miru, življenje, v katerem ne bo sovražnika, kjer človek ne bo izgubil nobenega prijatelja. Tam se pojejo slavospevi Bogu, pa tudi tu že pojejo. Toda tu sredi trudov, tam v miru in pokoju. Tu jih pojejo ti, ki jim je treba umreti, tam tisti, ki jim je večno živeti. Tu v upanju, tam v resnici, tu na poti, tam v domovini. Poj tukaj ne v veselju počitka, ampak v tolažbo napora. Poj, kot imajo navado peti popotniki: poj, toda hodi. Napreduj v dobrem: če greš naprej, hodiš; pojdi naprej v pravi veri, napreduj v dobrem življenju. Ne vračaj se, ne ustavljal se.

+

Gospod, čeprav sem po telesu še na svetu, bi z željo bil že rad zunaj sveta. Stori, da bom pel in vzdihoval po mestu, čigar državljan sem. Kaj naj storim, da poživim v sebi ljubezen do tega svojega mesta, ki mi ga je dolga pot skoro porinila v pozabo? Od tam si mi poslal pisma v Svetem pismu, ki si jih napisal zame, da bi v meni vedno znova vžigal željo po vrnitvi. Ker sem vzljubil svoje bivanje v tuji zemlji, sem se obrnil k svojim sovražnikom, hrbet sem pa obrnil svoji domovini. Vendar sem z željo že v do-

movini. Naprej sem vrgel kot sidro upanje, da ne bi v tem morju, v kakšni nevihti doživel brodolom.

Kje bo končano naše potovanje, se bomo vsi skupno, kot eno samo ljudstvo in združeni v eni sami domovini, tolažili v neizmerni množici skupaj z angeli in z nebeškimi močmi - vsi v istem mestu živih? Kdo tam vzdihuje? Kdo se tam pritožuje? Kdo se tam trudi? Kdo tam zgoraj česa potrebuje? Kdo tam umrje? In kaj bo tam zgoraj? Kakšen bo tam moj posel, kakšna moja dejavnost? Mirna ljubezen v gledanju tvojega obličja, ki je sedaj moje hrepenenje in moje vzdihovanje - kako se bo vnelo to moje hrepenenje, ko bom prišel tja gor? Tisti, po katerem tako hrepenim, čeprav ga še nisem videl, kako me bo razsvetlil, ko bom prišel v njegovo prisotnost, kako me bo napolnil! Blagor tistim, ki prebivajo v tvoji hiši! Večno ti bodo prepevali.

LJUBLJANA — Slovenska Karitas je v akciji Potres zbrala pomoč za 199 družin in posameznikov za obnovo domov, poškodovanih v potresu v Posočju pred tremi leti. Zbrana sredstva znašajo približno 77,7 milijona tolarjev. (*Ave Maria*)

INDIJA — Na severu Indije, ob vznožju Himalaje, so postavili temelje za najvišjo cerkev na svetu, na višini več kot 6000 metrov. (*Mladika*)

P. Andrej Stanovnik OFM - prvi slovenski škof v Argentini

Sveti oče Janez Pavel II. je imenoval za novega škofa škofije Reconquista, v provinci Santa Fé, kapucinskega patra Andreja Stanovnika, ki je bil doslej Generalni definator frančiškanskega reda manjših bratov kapucinov.

Rodil se je 15. decembra 1949 v znani Stanovnikovi družini v Slovenski vasi (župnija Marije Kraljice) v Lanusu, na jugu argentinskega glavnega mesta Buenos Aires. Poleg argentinske šole je obiskoval tudi slovenski osnovnošolski tečaj v Slovenski vasi in srednješolski tečaj v Slovenski hiši, ki ga je dovršil v podružnici v Slovenski vasi. Po končani osnovni in srednji šoli je študiral filozofijo na Univerzi Salvador v Buenos Airesu, 1971. diplomiral in postal profesor filozofije. Leta 1975 je na isti univerzi diplomiral tudi iz teologije.

Naslednje leto je vstopil v kapucinski red, 16. julija 1978 naredil večne zaobljube in bil 2. septembra istega leta posvečen v duhovnika v buenosaireškem romarskem svetišču Naše Gospe rožnega venca v Nueva Pompeyi. V kapucinskem redu je opravljal več odgovornih služb. Postal je voditelj novincev, v letih 1979-1989 bil narodni asistent Frančiškove mladine v Argentini (JU-FRA - Movimiento Juvenil Franciscano), v letih 1981-1986 pa provincialni definator Argentinske kapucinske province. Od 1987 do 1992 je bil provincialni vikar. Istočasno, ko je opravljal te službe, je bil župnik v La Cumbre (v provinci Córdoba) in kasneje v Mar del Plati. Leta 1992 je bil poslan v Rim z namenom, da dokonča študije duhovne teologije. Leta 1993 je bil izvoljen za provinciala in že naslednje leto na vrhovnem kapitlju za svetovalca vrhovnega predstojnika kapucinskega reda. Pokriva področje vseh kapucinskih provinc Latinske Amerike. Samo v Braziliji je čez tisoč kapucinov.

30. oktobra letos je bil imenovan za škofa, 16. decembra bo pa v stolnici mesta Reconquista posvečen v škofa.

Škofijo Reconquista (provincia Santa Fé) je ustanovil papež Pij XII. 11. februarja 1957. Škofija ima 35.000 kvadratnih kilometrov površine in nekaj nad 200.000 prebivalcev. Od teh se jih 89% izjavlja za katoličane. Škofija ima

20 župnij in 184 kapel. Duhovnikov je 43 in 74 redovnic ter 23 osnovno in srednješolskih vzgojnih ustanov.

Zimenovanjem Andreja Stanovnika ima Argentina 106 škofov, ki delujejo v Argentini, pa še tri pri Svetem sedežu. Je pa to prvi škof v Argentini, ki izhaja iz slovenske družine. Nekateri drugi Slovenci so zavzeli višje službe v argentinski hierarhiji, npr. generalni

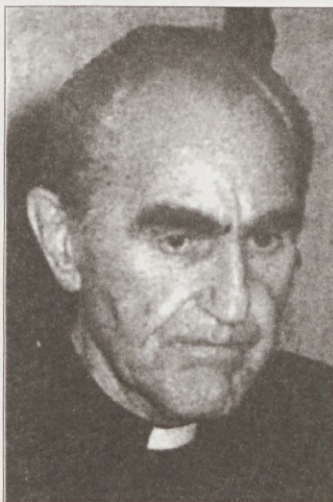
vikarji in druge visoke službe na kuriji, glavni kurati pri policiji itd., a škofovske časti ni bil deležen še nihče. Oče in mati sta že pokojna, med nami pa ima še sestro Marijo in brata Francija.

Novemu slovenskemu škofu iskreno in iz srca čestitamo! Veseli in ponosni smo, da je postal škof. Spremljali ga bomo z ljubeznijo in molitvami, da bo vsak dan čutil božjo pomoč pri izvrševanju težke službe in škofovskega poslanstva!

+

Ob tem je zanimiv tale podatek iz Slovenske vasi, ki ga velja objaviti: Stanovnikova hiša, kjer je bil rojen novi škof, stoji na vogalu in križišču cest Mons. J. Hladnik in Don Orione. Sosedje Stanovnikovih na cesti Don Orione so bili tudi Barletovi, Bokaličevi, Burjevi, Grbčevi, Lužovčevi in Urbanjevi. Iz omenjenih družin je izšlo kar 10 slovenskih duhovnikov: poleg kapucina Andreja Stanovnika še salezijanec Franci Barle in njegov brat, lazarist, Jaka Barle, lazarista Vinko in Jože Bokalič, frančiškan Franc Burja, lazarist Tone Burja (ki deluje v Sloveniji), župnik mons. Mirko Grbec, salezijanec Ivan Lužovec ter župnik mons. France Urbanija. Njihovi domovi so stali ali še stojijo na cesti Don Orione v ravni črti kratkih 300 metrov!

Franc Sodja CM - biseromašnik

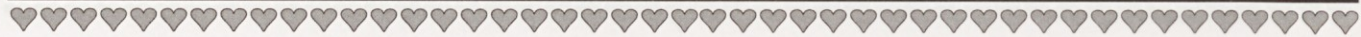
Ponižnost in skromnost sta bili vedno vrline duhovnika v starostnem Domu Lipa Franca Sodje, ki že od vsega začetka pripravlja naše ostarele rojake in rojakinje na odhod v posmrtno življenje.

Poznan in priljubljen med ostarelimi župljani obeh slovenskih župnij v Torontu je 13. julija 2001 praznoval biseromašo. Majhna kapela v Domu Lipa se je napolnila z verniki, na koru pa so se zbrali pevci in pevke obeh župnij ter mu prepevali med daritvijo. Z jubilatoma sta somaševala župnik Ivan Plazar ter v domu živeča upokojena duhovnika Jože Časl in Ivan Jan. Cerkvena pevka in kulturna delavka Nada Čemaš, ki je marsikateremu slavljencu ali slavljenki zložila lepo posvetilo, je tudi Francu Sodji prebrala nekaj verzov. Njen recital je na violini spremljala njena hčerka Vesna.

Konec avgusta je Franc Sodja izpolnil 87 let plodnega življenja.

Blaž Potočnik

Visoki jubilej daje priložnost tudi rojakom v Argentini, da se ga spomnimo v molivi iz hvaležnosti za tako plodovita leta misijonskega apostolata med nami.

„MRAČEN DAN“ v zgodovini človeštva

Pri generalni avdienci v sredo, 12. septembra - dan po strahotnih terorističnih napadih na objekte v New Yorku in Washingtonu — je papež Janez Pavel II. teroristične napade v Združenih državah Amerike (ZDA) označil kot „mračen dan v zgodovini človeštva“. Spirala sovraštva in nasilja se ne sme nadaljevati, je poudaril Janez Pavel II. v sredo (12.9) na trgu sv. Petra. Poti nasilja nikoli ne morejo rešiti problemov človeštva. Papež je izrazil svojo žalost nad mnogimi mrtvimi napadov v New Yorku in Washingtonu. Predsedniku ZDA in vsemu prebivalstvu je izrazil svoje sožalje, za nemočne žrtve tragedije je prosil za Božjo milost in večni mir. Hkrati je prosil za družine mrtvih in ranjenih moči in trdnosti.

„Zlo nima zadnje besede“

Zaradi dogodkov v ZDA je papež spremenil potek generalne avdiencie in je govoril v začetku in na koncu o krvavih napadih. Z okrog 30.000 ljudmi na trgu sv. Petra je papež nato molil v večjezičnih prošnjah za žrtve in njihove svojce ter za svetovni mir. V eni od prošenj je bilo rečeno, naj se odgovorni ne dajo zdaj voditi „od duha maščevanja in povračila“ in naj ne sejejo ponovno sovraštva in smrti, temveč naj z deli miru prinesejo luč v temo.

V svojem nagovoru v začetku avdiencie je papež dejal: „Včeraj je bil mračen dan v zgodovini človeštva, bil je strašen napad na človeško dostojanstvo.“ S preseljivimi besedami je papež poročal o svojem lastnem odzivu na atentate. Dogodke da je zasledoval z močnim sočustvovanjem in molitvijo. V jutru po napadih je obhajal sveto mašo za žrtve. „Kako more priti do dejanj tolikšne zverinske okrutnosti?“ se je vprašal papež. Človekovo srce je „brezno, iz katerega včasih nastanejo načrti nezaslišane brutalnosti“.

Janez Pavel II. je poudaril, da verujoči ve, da tudi v trenutkih, v katerih se zdi, da sile teme prevladujejo, zlo in smrt nimata zadnje besede. Na tem temelji v tem trenutku zaupanje in upanje kristjanov. Za človeštvo je papež prosil „modrosti in korakov k miru“. Prosil je Boga za „moč in pogum, ki ju potrebuje v tem času žalosti in preizkušenj“ ameriško

ljudstvo.

Teroristični napadi v New Yorku in Washingtonu so Vatikanu narekovali, da je okrepljen varnostne ukrepe pri generalni avdienci. Papež je pred avdienco in po njej opustil počasno vožnjo v odprtem avtomobilu skozi špalir ljudi. Kontrole pri vstopu na trg sv. Petra so bile bolj temeljite kot sicer, italijanski karabinjerji so okreplili svoj personal na trgu.

Dan žalosti in spomina

V petek, 14. septembra, so se po vsem svetu spominjali žrtev terorističnih napadov v ZDA. Ameriški predsednik George Bush je ta dan razglasil za nacionalni „dan žalosti in spomina“. A že v četrtek, 13. septembra, so se ljudje po

vsem svetu z bogoslužji, minutami molka in spominskimi prireditvami spominjali žrtev terorja. Povsod so se ljudje zbirali v cerkvah, sinagogah in mošejah ali pred ameriški ambasadami, med drugim tudi na Kitajskem, v Rusiji in v palestinskih avtonomnih področjih. V številnih deželah sveta so zvonili zvonovi stolnic in katedral. Pri medverskem spominskem slavlju v Parizu je pariški kardinal in nadškof Lustiger izrazil upanje, da torkovi (11. sept.) napadi ne bodo povzročili sovraštva in še grozovitejše vojne. (Nedelja, 23.9.2001)

„Masivno nasilje“ kot odgovor na teror?

Katoliški škofje Evropske unije (EU) so poudarili, da „masivna uporaba sile“ ne more biti pravi odgovor na teroristične napade v ZDA. Hkrati škofje zahtevajo, da se tisti, ki so odgovorni za atentate, „identificirajo in kaznujejo“.

Poleg tega škofovska komisija EU svari pred kolektivnimi sumničenji. „Odločno nasprotujemo vsaki pavšalni obsodbi islamske vere in njene kulture.“ Islam

New York, 11. sept. 2001. Trenutek, predno je letalo treščilo v drugo stolpnico v World Trade Centru in jo v nekaj minutah porušilo do tal.

je „del duhovno-verske dediščine Evrope“; obstaja moralna zahteva za dialog med kristjani, judi in muslimani.

Škofje EU zahtevajo, da se borimo proti nepravilnosti v svetu kot vzroku za svetovne politične in družbene konflikte. „Svet je razcepljen predvsem v revne in bogate in ne v religije in kulture,“ tako izjava. Treba je najti novo politiko za razvoj revnejših dežel. Simboli zahodne moči in zahodnega bogastva so povzročili sovraštvo in mržnjo, spominjajo škofje. Ti simboli so v velikem nasprotju z bedo in nemočjo mnogih ljudi, katerim se Zahod zdi trdosrčen. Nazadnje ne obstaja nobena druga pot do miru kot pot solidarne spreobrnitve. (Nedelja, 28.9.2001)

Glas iz New Yorka (komentar:

Hanzi Tomažič, Nedelja, 23.9.2001)

Nešteto komentarjev, analiz, razprav in pogovorov je bilo napisanih o dogodku, ki je kot noben drug v zadnjih desetletjih pretresel svet in v hipu spremenil iztočnice razmišljanja v politiki, gospodarstvu, kulturi. Seveda bi tudi sam lahko še kaj dodal k peklenskemu napadu na Združene države Amerike, toda obotavljam se dodati obilici mnenj še eno, ker se slej ko prej težko najdem med pozicijami tistih, ki govorijo o velikem boju med dobrim in zlim, in tistimi, ki iz strahu, pacifizma ali pa iz načelnega nasprotovanja Ameriki bolj ali manj spretno relativirajo množični pokol in iz žrtve napravljajo storilca.

Zato naj na tem mestu spregovori človek, ki je bil neposredna priča dogodka in mu zaradi tega manjka dar abstraktnega dociranja pred ekranom. Poklical sem patra Krizologa Cimermana, župnika slovenske cerkve Sv. Cirila na St. Marks Place, v umetniški četrti East Village, 2 km zračne črte od World Trade Centra. Pri prvem napadu na stolpnico je bil čisto v bližini — v kitajski četrti, ko je nato z avtom hitel domov, je slišal strašansko eksplozijo napada na drugi stolp in takrat je bil že prepričan, da gre za neverjetni teroristični napad.

„Kar sedeli smo, molili smo, jokali, jezni smo bili. Človek ni pripravljen na take stvari. Toda nekaj lahko rečem — New York in Amerika sta danes nekoliko boljše kot pa pred 11. septembrom. Toliko solidarnosti, toliko vzajemnosti, da, toliko herojstva še nisem videl. Povsod se zbirajo ljudje, postavljajo sveče, rože, pišejo kartice, rišejo plakate, postavljajo kipce, da, celo jaslice sem videl. Seveda so tudi glasovi maščevanja, toda večina Newyorčanov daje drug drugemu vedeti, da nihče ni sam v teh dneh s svojo

bolečino in strahom. Vsi so v petek čutili posebno moč, ko je vsa Amerika in skoraj ves svet molil in razmišljal v molku. Ko sem šel domov, sem sredi ceste videl napisan velik izrek — 'Okoli za oko, nas vse naredi slepe!' Tak svet, kot je sedaj, z vsemi izrodki globalizacije, ne more obstati. Toda, da se bo lahko kaj spremenilo, morajo biti poklicani na odgovor in pripeljani pred sodišče tisti, ki so ta zločin načrtovali in izvedli.“

P. S. (komentar, gornja podčrtanja in uporaba podčrtanih stavkov: Jure Vombergar)

Slovenski begunci pred komunističnim terorizmom moremo narediti ob teh dogodkih še drugačna razmišljanja in zaključke. Ko sem bral o reakcijah Newyorčanov na teroristični napad, kot ga opisuje pater Cimerman, sem pomislil na podobne odzive dolenskega kmečkega prebivalstva, ko so med komunistično revolucijo gošarski teroristi ubijali člane njihovih družin ali Ljubljancev, ko so mestni gverilci-teroristi ubili Peršuha, Ehrliča, Kiklja, Natlačena... Zgroženi so kar sedeli, molili so, jokali, jezni so bili. Ljudje niso bili pripravljeni na take stvari. Poboji nedolžnih so povzročali med njimi izraze solidarnosti, vzajemnosti in herojstva. Ljudje so postavljali sveče in polagali rože. Nihče ni bil sam v tistih dneh s svojo bolečino in strahom.

Ko smo bili katoliški Slovenci na udaru komunističnega terorizma, ga ni bilo, ki bi nam pomagal in sočustvoval z nami. Nasprotno, Angleži so pomagali in sodelovali s teroristi, izročili so v roke teroristov borce-antiteroriste, da so jih ti pobili. Nato so Angleži in Amerikanci skozi 50 let vzdrževali režime, ki so izšli iz boljševeškega terorizma. Otroci teroristov so se z njihovimi štipendijami šolali na njihovih univerzah in sedaj vodijo tranzicijo iz terorizma v demokracijo.

Da se bo lahko kaj spremenilo, morajo biti teroristi, ki so revolucijo - zločin nad slovenskim narodom načrtovali in izvedli, identificirani, poklicani na odgovor in pripeljani pred sodišče ter kaznovani. Nasledniki in dediči teroristov še danes relativirajo množični pokol, ki so ga izvedli po končani revoluciji in iz žrtve napravljajo storilca. Po več kot 50 letih ima zlo še vedno zadnjo besedo!

Kaj naj rečemo sedaj, ko se Amerikancem godi, kar se je nekoč z nami? Ali imajo pravico, da se branijo? Kak krščanski socialist bo dejal, da „kdor se z mečem bori, bo z mečem pokončan“ in da so tisti, ki zahtevajo kazen za teroriste, revanšisti. Amerikanci iščejo zavez-

GOSPOD, RADTE IMAM

To pesem je objavila revija **Kristjana obzorja**, ki jo izdajajo v Ljubljani slovenski jezuiti, v hvaležen spomin na patra Stanka Grošlja, dobrega sobrata in vnetega sodelavca pri tej reviji. Umrli je na prvi petek, 7. avgusta 1987. Izbor in prevod pesmi sta njegova.

Večkrat mi prihaja misel, da zaradi prevelike zaposlenosti ni časa za molitev.

Ali je mogoče, da ne bi imel časa za Tebe? Saj si Ti vedno z menoj, o Gospod, Ti si moja opora, moja moč, moj pogum.

Zato se želim navaditi, o Gospod, da bom s Teboj govoril kot s svojim prijateljem, da Ti bom zaupal svoje radosti, svoje misli.

Želim Ti reči: **Gospod, rad te imam.**

- Ko bom utrujen, mi pomagaj, da bom znal reči: **Gospod, rad te imam.**

! - Ko bom začutil odpor, da bi odpustil svojemu bližnjemu, bom pomislil, da moram reči: **Gospod, rad te imam.**

- Ko se bo v meni stemnilo nebo in ne bom več vedel, kje si, Te bom poklical: **Gospod, rad te imam.**

- Tudi če ne bom imel drugega razloga kot to, da bi Ti bil všeč, že sedaj sklenem, da Ti bom večkrat rekel: **Gospod, rad te imam.**

Katera preizkušnja me bo mogla omajati, katera bolečina me bo mogla iztiriti, če Ti bom neprestano govoril: **Gospod, rad te imam?**

Za radosti, ki mi jih daješ, za milosti, s katerimi me obsipavaš, se Ti v tem trenutku zahvaljujem: **Gospod, rad te imam.**

Ko me boš ob večeru življenja povabil k sebi, bi Ti še prej rad zadnjikrat rekel: **Gospod, rad te imam.**

In ko bom stal pred teboj, Sodnikom, bodi usmiljen z menoj, saj veš, da sem Ti tolikokrat rekel: **Gospod, rad te imam.**

Prier

nike vsepovsod po svetu, celo med nekdanjimi sovražniki. Ne vidijo, kako se ti privošljivo hahljajo? Dovolj, da beremo članke in pisma bralcev v sobotnih prilogah Dela. Čas je, da Amerikanci uvidijo, da iščejo naravne prijatelje in zaveznike tam, kjer so vedno bili in ne tam, kjer trenutno morejo uporabiti rek „Sovražnik mojega sovražnika je moj prijatelj“, kajti prej ali slej se bo tak trenutni „prijatelj“ obrnil proti njim in jim skočil za vrat (Ben Laden docet!).

Pri krmilu zgodovine ne stoji gospod Slučaj

Alojz REBULA

Če se človek zagleda v tretje tisočletje, v katerega smo vstopili, mu ni težko biti v marsičem prerok.

Lahko mirno našteje vrsto stvari, ki se bodo v prihodnjih desetletjih zanesljivo zgodile: na primer potresi na pacifiški strani Amerike, poplave v Indiji, suše v Afriki... Prav tako lahko zanesljivo napove vrsto stvari na področju človeškega sožitja: nadaljevanje pojavov nasilja na Bližnjem vzhodu, na Balkanu, na Irskem, v osrednji Afriki, konec komunizma na Kitajskem...

Seveda lahko napove tudi kaj pozitivnega: recimo civilizacijski povzdig na nekaterih krajih sveta, napredek medicine, nova čuda na področju tehnike, kolikor jih - ob dvoreznem značaju tehničnih izumov - lahko še imamo za pozitivna.

Kristjan prerok za tretje tisočletje

Kaj pa lahko za tretje tisočletje napove kristjan?

Zanesljivo lahko pove, da ta naš planet ne plove proti zemeljskemu rajju, ampak da ostaja obremenjen z izvirnim grehom, ki je zapisal človeško bitje življenjskemu boju in smrti. Skoraj zanesljivo sme napovedati, da bo razkristjanjenje Evrope in Amerike šlo naprej in da bo ozračje v družbi bolj pogansko kot pluralistično.

A obenem lahko prav tako zanesljivo napove, da človeško bitje v svoji prirojeni težnji po neskončnem ne bo nehala iskati Boga, četudi skozi blodnjak vseh mogočih sekt.

Napove lahko še več, ker ima zase Kristusovo obljubo: namreč da katoliška Cerkev ne bo nehala obstajati, tudi če bo to Cerkev velikih manjšin. In če bo obstajala Cerkev, bo v njej vztrajal tudi Sveti Duh, ki bo navdihoval njeno vodstvo, predvsem pa obujal v njej njeno najmočnejšo energijo - svetost.

Kaj pa, kar zadeva našo ljubo Slovenijo?

Ob tem fragmentu sveta - ki pa pomeni Slovincu ves svet - je težje pre-

rokovati. Morda ji ne bo prizanesen kakšen potres na soškem ali savskem področju. Morda bo kdaj Savinja preplavila Celje. Obstoj državnih meja - s katerimi je pred desetletjem srečno zavarovala svojo državnost - je bolj odvisen od širših evropskih dogajanj kakor od njene volje. Toda samo od njene življenjske volje je odvisen obstoj naroda in jezika. Ali bo znala zdržati pritisk globalizacije, angleščine, multinacionaln, valovanja beguncev in turistov? Tu je težko kaj povedati.

In slovenska Cerkev?

Neuničljivost je Kristus obljubil vesoljni, ne pa lokalni Cerkvi.

Ali je vendar mogoče napovedati Cerkev ne samo obstoj, ampak tudi razcvet v duhovnih poklicih, v karitativnih in kulturnih dejavnostih, predvsem pa v evangelijski kvaliteti kristjanov?

To je mogoče napovedati samo ob enem pogoju: če bodo slovenski kristjani v pokončnosti, ki je še nimajo, znali ostati zvesti Kristusu in njegovi Cerkvi, če se bo s slovenske zemlje nenehno dvigal kres molitve, žrtev in dobrih del.

A v enem je kristjan lahko stoodstoten prerok, da, pa naj se zgodi karkoli: Bog ne bo zapustil ne sveta ne Slovenije. Ob krmilu zgodovine ne stoji gospod Slučaj, ampak Vsemogočni, Vsevidni in Vseljubeči - Bog.

TEOLOG SVARI PRED NEPREMIŠLJENIM GOVORJENJEM O BOGU

Univ. prof. dr. Alex Stock svari pred „glasnim in nepremišljenim govorjenjem o Bogu“. Teolog je to svarilo izrekel v zvezi s terorističnimi napadi v Združenih državah Amerike. Pravzaprav, tako pravi prof. Stock, bi se morali zamisliti, če ena stran govori o „Božjih vojščakah, ki ubijajo nedolžne ljudi“, medtem ko se na drugi strani stopnjuje občutek moči in gospodovanja vse do „God bless America“. Prav v tem sedanjem okolju, v katerem tiho, premišljeno „govorjenje o Bogu“ nima lahkega položaja, je treba na poseben način opozoriti na 2. zapoved dekaloga, namreč na „Ne skruni imena Gospoda, svojega Boga“.

Nedelja, 30. sept. 2001

V INDIJI ODLIKOVANA KATOLIŠKA REDOVNICA KOT NAJBOLJŠA UČITELJICA LETA

NEW DELHI - Kot poroča indijska katoliška agencija SAR News, je indijska predsednik Kocheril Raman Narazanan odlikoval katoliško redovnico kot najboljšo učiteljico leta. To se je prvič zgodilo v tej veliki državi, kjer so kristjani manjšina. Gre za frančiškanko Annes Mathews, ki je posvetila življenje poučevanju in je že 18 let direktorica na Višjem vzgojnem zavodu sv. Jožefa v mestu Muvattupuzha v državi Kerala.

Redovnica je sprejela odličje iz rok samega predsednika 5. septembra, ko praznujejo učiteljski dan.

„Bogu se moram zahvaliti,“ je izjavila s. Annes. „Nikoli ne bi mogla pričakovati takšnega priznanja. To je dokaz, da Bog vedno posega v naše življenje, ko najmanj misliš na to.“ Indijska redovnica se je zahvalila svojim sosestram za opravljeno delo pri Sv. Jožefu. „Skrivnost našega uspeha je v ekipi, ki je vedno enotna in se posveča zares,“ je še dodala.

TRBOVLJE — Občinska oblast v Trbovljah ni dovolila novi cerkvi, da bi pozidala zvonik. (Mladika)

GRČIJA — Letošnje leto so v Grčiji razglasili za Sokratovo leto, ker mineva 2400 let od smrti velikega Grka. (Mladika)

Naša Rožnovenska Gospa iz Nove Pompeje

Metka MIZERIT

Leta 79 je mesto Pompejev, blizu Neaplja, zasulo morje lave iz ognjenika Vezuv. Pogansko mesto, čudovito in pohotno, je bilo za vedno pokopano. Na njegovih razvalinah je zrastle novo, krščansko, kjer so častili Božjo Mater Devico Marijo.

Leta 1876 je odvetnik Bartolo Longo našel sliko, ki predstavlja Rožnovensko Gospo; na eni strani kleči sveta Katarina Sienska, kateri Devica podaja rožni venec, na drugi pa sveti Dominik Guzman. Bartol Longo, goreč Marijin častilec, je začel širiti pobožnost do Rožnovenske Device iz Pompeje, mesta, kjer je našel sliko. Kmalu so sezidali cerkev Njej na čast, pobožnost pa se je hitro širila. Slava čudežnih uslišanj se je oznanjala po vsem svetu in prišla tudi v Ameriko.

Tam okoli leta 1890 je bil kraj Flores gosposko predmestje. Patricijske mestne družine so imele tu svoje počitniške hiše z lepimi vrtovi, polnimi cvetja in okrasnega grmičevja. Tu so bogataši preživljali praznike in počitnice.

Pa Flores ni bil samo kraj gosposkih bivališč in nedeljskih sprehodov. Nižje proti jugu in zahodu je bilo delavsko predmestje. Tu so bile njive, kjer so gojili zelenjavo, s katero so zalagali mesto. Še malo bolj na jug so bile stavbe primitivne industrije, kjer so strojili kože, pridelovali usnje in milo, delali opeko in prali volno. Tu so bila smetišča kamor so odlagali industrijske odpadke, tu je bilo močvirje in smrad, pa tudi zasilna bivališča ubogih priseljencev, ki živijo v moralni in materialni revščini.

V to družbeno — zgodovinsko okolje je treba postaviti nastanek romarske cerkve Rožnovenske Gospe iz Nove Pompeje.

Duhovnik Dario Brogi iz Siene (Italija) je v tistem času prišel v Argentino. Bil je kaplan v župniji svetega Krištofa in neki dan je prišel do Močvirja na Floresu. Klicali so ga k mlademu dekletu, ki je živelo v revni bajti. Duhovnika je do dna duše pretresla zapuščenost kraja in ljudi. Prišlo mu je na misel, da bi postavil kapelico ter versko in materialno pomagal zapuščenim prebivalcem. Kapelica je bila blagoslovljena 15. septembra

1895; v njej je bila slika Rožnovenske Gospe iz Pompeje. Stala je na zemljišču, ki je bilo last družine Capurro.

Duhovnik Dario Brogi je kmalu spoznal, da je kapelica premajhna in si je zamislil, da bi sezidal veliko, lepo, umetniško cerkev. Leta 1896 je začel z zidanjem. Uvidel je, da sam ne bo kos delu, ki si ga je zastavil. Obrnil se je na kapucinski red in zaprosil za brate kapucine, da bi mu prišli pomagat, da bi prevzeli skrb za zidanje cerkve, versko vzgojo otrok in duhovne potrebe delavskih prebivalcev najrevnejšega okraja mesta Buenos Aires. Kapucini so se povabili z veseljem odzvali. V zelo primitivnih razmerah so pomagali zidati cerkev, šolo in samostan. Veliko napora in odpovedi so vložili v delo, ki je uspešno napredovalo.

Cerkve Rožnovenske gospe iz Nove Pompeje je bila dograjena in slovesno blagoslovljena 29. junija leta 1900. Pos-

vetil jo je generalni vikar nadškofije Buenos Aires msgr. Duprat. Sveto mašo je daroval kapucinski inšpektor Jose de Genova skupaj s papeževim odposlancom msgr. Antonom Sabatuccijem.

Okraj Nova Pompeja je napredoval pod Marijinim varstvom. K Njej so se zatekali zapuščeni, ubogi ter bolni in bili uslišani. Začela so se množična romanja; prvo je bilo zaobljubljeno. Marija Luisa Calviño je zbolela in zdravniki, med njimi tudi njen brat, so ugotovili neozdravljivo bolezen. Ko so ji vzeli vsako upanje na ozdravljenje, se je zaobljubila, da bo organizirala romanje v Novo Pompejo, če ji bo Bog na Marijino priprošnje vrnil zdravje. Komaj je končala z molitvijo, se je čutila popolnoma ozdravljena.

Romanje se je vršilo 2. junija 1902; vodil ga je msgr. dr. Mariano Espinosa, nadškof mesta Buenos Aires. Udeležilo se ga je pet tisoč oseb, ki so počastili Rožnovensko Pompejsko Gospo. Vsako leto so se vršila romanja, število romarjev je naraščalo iz leta v leto.

Cerkve je bila leta 1906 povzdignjena v župnijo, ki jo upravljajo kapucini. Poleg cerkve so zgradili tudi šolo za fante, ki je že praznovala sto let svojega delovanja.

Prvotno sliko Rožnovenske Gospe iz Nove Pompeje so leta 1914 zamenjali z umetniškim kipom, ki ga je naredil Miguel Castellanas. Slovesno kronanje Rožnovenske Pompejske Gospe je bilo 20. avgusta 1922. Navzoči so bili vsi argentinski škofje in množica navdušenega in ganjenega ljudstva. Kronal jo je apostolski nuncij msgr. Alberto Vasalo de Tonegrosa, pridigal pa je msgr. Miguel de Andrea.

Bližala se je sedemstoletnica smrti svetega Frančiška Asiškega. Cerkve je postala premajhna, posebno še ob romanjih. Takrat so začeli načrtovati stransko ladjo, ki so jo dokončali leta 1926, posvečena je svetemu Frančišku.

Cerkve je lepa umetniška stavba, zidana v novogotskem slogu. Načrte je naredil arhitekt in slikar Augusto Cesar Ferrari. Cerkvena stavba ima stolp, ki ni dokončan. Na vrhu so štirje stolpiči obdani z robčastim nadzidkom. V notranjosti je glavni oltar izklesan iz kararskega marmorja, stebri pa iz onixa. Nad

Angel odpuščanja

Anselm GRÜN

Oprostiti in odpustiti, to zveni po popustljivosti. Drugi lahko tolče po meni. In meni kot kristjanu ne preostane nič drugega, kot da odpustim. Ne smem se braniti. Angel odpuščanja te noče poniževati in napraviti nemočnega, temveč te osvoboditi moči ljudi, ki so te ranili in žalili.

Svojih čustev ne smeš potlačiti, ko odpuščaš. Odpuščanje je vedno na koncu jeze in ne na začetku. Da lahko odpustiš, moraš najprej dopustiti bolečino, ki ti jo je povzročil drugi. Toda ne smeš brskati po rani, sicer si boš sam povzročal bolečino. Zato potrebuješ poleg predočitve bolečine tudi jezo. Naj jeza mirno vzkipi v tebi nad tem, ki te je ranil. Jeza je moč, da se distanciraš od tega, ki te je razžalil. Jeza ti omogoča, da vržeš iz sebe tistega, ki te jezi in ki te rani. Šele ko si ga vrgel iz sebe, si lahko predstavljaš: „Tudi on je samo človek.“

Morda si misliš, drugi prav dobro ve, kaj dela, če me rani, če v meni zbuj

glavnim oltarjem je kapelica, do katere vodi šestintrideset stopnic; tam je kip Rožnovenske Pompejske Gospe, svete Katarine Sienske in svetega Dominika. Veliki, čudoviti vitraji predstavljajo petnajst skrivnosti rožnega venca. So umetnina delavnice Zeller iz Münchna. Poleg cerkvene stavbe je kapucinski samostan in dvorišče za romarje. Tu je, poleg bujnega grmičevja in drevja, galerija, ki jo podpirajo stebri različnih slogov: jonski, korintski, bizantinski; predstavljajo staro pogansko Pompejo. Sredi dvorišča je kip Rožnovenske Pompejske Gospe, ki si je tu izbrala svoj prestol in deli milosti vsem, ki se k Njej zatekajo.

Pompeja je kraj milosti. Marija je tukaj Mati, ki sprejema vse prošnje, trpljenje in zahvale in jih nosi pred božji prestol. Bog ve, kaj potrebujemo in iz kakšne prsti smo narejeni; zato se moramo bližati prestolu milosti z zaupanjem v srcu.

občutke krivde, če s svojo kritiko brez prizanašanja odkriva moja občutljiva mesta. Da, ve, kaj dela. Toda ne ve, kaj ti s tem v resnici povzroča. On je tako ujet v svoji strukturi, v svojem strahu, da ne more drugače. On te mora narediti majhnega, ker mu ne preostaja noben drug izhod, da bi verjel v svojo veličino. Ker je sam poln manjvrednostnih kompleksov, mora druge napraviti manjše, kot se počuti. Če misliš tako, potem drugi nima več moči nad teboj. In šele potem, ko si se s svojo jezo osvobodil moči drugega, lahko resnično odpustiš. Potem čutiš, da ti odpuščanje dobro dé, da te odpuščanje dokončno osvobaja moči teh, ki so te ranili.

Ko sem na nekem tečaju udeležence

in udeležence povabil k temu, da si predstavljajo tri ljudi, od katerih so bili ranjeni, in jim odpustijo, tedaj sem čutil, koliko ljudi teka okoli s starimi ranami, ki še vedno vrtajo v njih. Potrebovali bi angela odpuščanja, da bi se lahko zace-lile njihove rane in da bi se osvobodili ljudi, ki jih še vedno določajo. Neodpuščene žalitve me hromijo. Ode-gujejo mi energijo, ki jo potrebujem za življenje. In mnogi ne ozdravijo, ker nikoli niso zmogli, da bi odpustili. Toda angel odpuščanja ti daje čas. On ne zahteva preveč od tebe.

Ni človeškega sožitja brez odpuščanja. Kajti naj hočemo ali ne, vedno znova bomo drug drugega ranili. Če si žalitve med seboj zaračunavamo, bo nastal začarani krog žalitve. Če jih preskočimo, bodo v nas povzročile zagrenjenost in agresijo, ki ju potem ob kaki priložnosti spet izpustimo v obliki očitkov, kritike, resentmentov. Ob priložnosti bomo drugemu vrnili milo za drago. In ena krivda bo povzročila drugo. Angel odpuščanja pretrga začarani krog ponovnega povračila. On očisti ozračje in tako omogoči tudi nam, ki smo ranjeni in vedno znova ranimo, človeško sožitje.

Cerkev Rožnovenske Gospe iz Nove Pompeje je bila dograjena in blagoslovljena 29. junija 1900.

150 LET DRUŽBE SV. MOHORJA

Ljudska knjižna založba Družba sv. Mohorja je nastala v Celovcu leta 1851 na pobudo škofa Antona Martina Slomška z namenom pospeševati narodno prebujanje, izobraževanje in kulturni napredek med Slovenci na podlagi krščanskih načel. Svoje prve knjige je izdala leta 1852 kot društvo sv. Mohorja, njen pravi vzpon pa se je začel šele potem, ko se je leta 1860 preoblikovala v cerkveno bratovščino Družbo sv. Mohorja. Do 1. svetovne vojne je doživljala silovit razcvet, po njenem koncu pa se je morala umakniti v tedanjo Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, najprej na Prevalje in nato v Celje. Ker so fašistične oblasti preprečevale prihajanje mohorskih knjig med Slovence, ki so živeli v Italiji, je goriški nadškof Francišek B. Sedej leta 1924 ustanovil Goriško Mohorjevo družbo. Po koncu 2. svetovne vojne je Družba sv. Mohorja spet začela delovati in izdajati knjige tudi v Celovcu kot posebna, „tretja sestra“ in poleg koroških Slovencev povezala tudi povojne politične begunce po vsem svetu. Družbo sv. Mohorja v Sloveniji pa so leta 1955 v duhu takratne vladajoče totalitarne ideologije preimenovali v Mohorjevo družbo, ki ni bila več bratovščina, ampak „skupina državljanov“. V novejšem času, posebno po osamosvojitvi Slovenije, se stiki in sodelovanje med tremi Družbami sv. Mohorja postopno krepijo. Družba sv. Mohorja je tako enotna ali v troje v 150 letih svojega delovanja opravljala in še opravlja svoje dragoceno versko-vzgojno, narodno-prebudno, kulturno in izobraževalno delovanje tako v slovenskih matičnih deželah kot tudi med Slovenci zunaj njih. Pripomogla je, da so se Slovenci v kratkem času povzpeli v enega najbolj izobraženih narodov v Evropi, kjer je skoraj vsaka kmečka hiša imela vsaj skromno knjižnico in kjer je bila nepismenost skoro nepoznana.

Pravila Družbe sv. Mohorja so določala, da je njen namen podpirati „pobožno, lepo obnašanje in ohranjevati katoliško vero med slovenskim ljudstvom, v ta namen se bodo na svetlo dajale in razširjale med Slovenci dobre katoliške bukve.“ V Družbo lahko vsto-

pi „vsak katoliški kristjan obojega spola, vsakega stanu in vsake starosti.“ Dolžnosti članov so, da molijo, da bi se ohranjala in razširjala katoliška vera nasploh in še posebej med slovenskim narodom, in da plača predpisano članarino. „Dobički družbenikov“ pa so poleg prejema popolnih in delnih odpustkov tudi pravica, da dobijo „od vsakih knjig, ki jih izda Družba po jeden iztis za svoje plačilo,“ in „take spise, ki se mu za slovensko ljudstvo potrebni in koristni dozdevajo, družbenim odbornikom priporočevati, naj se na svetlo spravijo.“

Koledarji Družbe sv. Mohorja so do leta 1918 vsako leto prinašali poimenski seznam članov Družbe, ki so se po njenih pravilih imenovali „družbeniki“ ali „udje“. Pravila so poznala dve vrsti članov, dosmrtni (ki se hočejo „za vse žive dni iznebiti letnega plačila“) in letne. Ti podatki pomenijo svojevrsten kažipot do slovenskih izseljencev in njihovih naselbin in pomemben „termometer“ njihove slovenske narodne zavesti oziroma pripadnosti slovenskemu.

Prve večje skupine slovenskih izseljencev so prišle v Argentino konec 70. let 19. stoletja, predvsem iz Goriške, Brd in Krasa, kasneje tudi iz Notranjske in sežanskega okraja. Naselili so se v Buenos Airesu ter v provincah Formosa in Entre Ríos, v slednji zlasti v okraju Paraná in Colonia Cerrito. Argentinski udje Družbe sv. Mohorja se do leta 1918 v imenikih v njenih Koledarjih prvič pojavijo za leto 1888 (v Paraná je to leto imenovanih 12 letnih družbenih udov). V seznamu udov iz Argentine je do šestdeset imen, največ med leti 1906-1908 (23-26 udov).

Najvidnejši mohorjan v Argentini iz tega obdobja je nedvomno France Pavšič, v imenikih tudi Pausich. Rojen v okolici Gorice je postal ud Družbe sv. Mohorja še kot učenec v Paraná in ji ostal zvest kot bogoslovec in prvi slovenski duhovnik v Argentini. Bil je tudi prvi argentinski dosmrtni ud Družbe, umrl pa je leta 1926 kot kanonik v mestu Paraná, star 50 let.

Družba sv. Mohorja je povezovala in povezuje Slovence preko vseh meja. Da to geslo ni mrtvo, dokazuje dopis, ki ga je tedniku *Nedelja* v Celovcu poslal vodja Slovenskega raziskovalnega inštituta v Čedadu (Civiale del Friuli), dr. Rihard Ruttar. Dopis je povzetek prispevka za Radio Trst A. (skrajšano):

V nedeljo, 26. avgusta 2001, je bil krščen v cerkvi Marijinega rojstva v Šmarju-Sap pri Grosupljem KRISTJAN ANDREJ TRONTELJ, sin Matjaža in Marie Ane, roj. Slak; botra sta bila Amalia Julia Slak in Janez Trontelj. Krstitelj je bil tamkajšnji župnik gospod Jože Mrvar.

Kako se je slovenščina ohranjevala na Kavkazu

Ko je umrl moj oče, mi je zapustil nekaj pisem, v katerih opisuje svoje življenje in zgodovino svoje velike družine, ki jo je njegov oče Matevž ustanovil tam daleč za Kavkazom pri Črnem morju. Tam je zrasla v ruski stepi na samem slovenska vas Hutor. Do tja dol, v mesto Vladikavkaz, so prihajale slovenske bukke. Od kod? Iz Celovca! Pošljala jih je Mohorjeva družba. Tam na ruskih tleh je velika družina Matevža Rutarja govorila slovensko, tam je rasla slovenska zavest, ki se je hranila iz bukev, ki so romale od roke do roke, od družine do družine. Takole piše Ljudovit Stiasny, točno pred 100 leti, v Koledarju leta 1901 pod naslovom Slovenska naselbina pri Vladikavkazu na Ruskem: „*Ker sem pregledal imenik članov Družbe sv. Mohorja za leto 1899, sem bral, da je v Vladikavkazu šest članov Slovencev. Dobil sem naslov Matevža Rutarja in mu pisal, da bi za časa počitnic rad prišel na Kavkaz.*“ Stiasny je napisal dva članka o tistih počitnicah, posebno o družini, o vasi, o delu, o kraju, kjer je ded Matevž živel. Takole piše: „*Rutarjevi otroci so že vsi rojeni v Rusiji. Govorijo pa še vedno prav dobro slovensko, odrasli celo berejo in pišejo v slovenščini. Učitelj je bil Matevž Rutar sam. Govorijo pa tudi dobro rusko.*“

Dvanajst let pozneje je drug član Mohorjeve družbe bil gost Rutarjeve družine v Vladikavkazu in tudi on je opisal svoj obisk. Takole piše dr. Ivan Knific v reviji *Dom in svet* leta 1912: „*Ta čas se je vnel med nama živahen pogovor. Kako pa ste vedeli, da živim v Vladikavkazu? Bral sem o vas in vaši družini v Koledarju! Začel je hvaliti Družbo sv. Mohorja in omenil, da se mora tej Družbi zahvaliti, da ni pozabil materinega jezika. Takole mi je rekel: „Že trideset let sem njen član. Imam lepo število slovenskih bukev. Ko dobimo nove družbine knjige, jih beremo celo zimo. Od družine zahtevam, da doma vedno govorimo slovensko. Ruščine se itak navadijo v šoli. Če bi doma ne govoril slovensko, bi se otroci ne navadili materinega jezika, saj kar radi zavijajo po rusko.“*“

Sele po očetovi smrti mi je prišel v roke zvezek, poln poezije, pesmi, pregovorov, napisanih v ruščini, slovenščini in italijanščini. Sprva sem mislil, da jih je oče le prepisal. Ne, med tistimi, ki so bili v slovenščini, so bile predvsem pesmi, ki jih je napisal sam. Ko sem se jaz začel zanimati za svoje slovenske ko-

ALI SO ZDRUŽENI NARODI PROTI VERI?

WASHINGTON - Mesec dni po zaključku 72. zborovanja Odbora za človeške pravice pri Združenih narodih je časnikar The Calgary Herald, Joe Woodard, v občirni analizi odkrival stališče Združenih narodov do vere, - zlasti katolicizma - ki naj bi imel po mnenju izvedencev en sam cilj: odstraniti vsako „absolutno moralo“, češ da „ni združljiva z novim svetovnim redom.“

Članek citira različne osebnosti in izvedence, med njimi predsednico Federacije združenih žena za družino iz Alberte, Hermino Dykxhoorn. Ta je bila članica skupine, ki je branila dostojanstvo družine na letnih zborovanjih Združenih narodov v Bejingju, Carigradu, Rimu in drugih državah. Dykxhoorn je povedala, da je „na zborovanju v Carigradu leta 1996 takratni direktor Svetovne organizacije za zdravstvo dr. Hiroshi Nakajima izjavil na tiskovni konferenci, da „monoteistične vere niso združljive z novim svetovnim redom“. Ista predstavnica je povedala, da so „ti predstavniki proti monoteističnim veram, zlasti proti krščanstvu, ker te vere poudarjajo svetost življenja in svetost družine. Oni ne napadajo npr. hinduizma in budizma, ker imata manj zahtevne moralne zakone“.

renine, sem razumel, kje se je moj oče navadil tako lepo in čedno pisati v pravi in čisti slovenščini. Na zadnji strani zvezka s pesmimi sem bral tale stavek: „*Slovenec sem. Tako je mati djala, ko me je dete pestovala, zatorej dobro vem, da Slovenec sem!*“ Sedaj vem, kako globoko v zgodovino gredo korenine moje slovenske zavednosti. Pile so čisto slovensko hrano v bogati jezikovni, kulturni in verski zalogi, ki jo je dajala Družba sv. Mohorja.

Priredil Jure Vombergar

Bibliografija: Andrej Vovko: *Udje Družbe sv. Mohorja v Južni Ameriki do leta 1918 (Zgodovinski časopis, 53, 1999, str. 209-225), Nedelja (30. septembra 2001, str. 7)*

SPLAV IN KONTROLA

Woodard trdi, da sta kontrola nad porastom prebivalstva in splav tisti točki, v katerih se voditelji Združenih narodov razhajajo z verami narodov, njihovih članic, kjer „globalna politika nasprotuje narodni vesti in kjer birokracija nasprotuje veri posameznikov“.

Kot praktičen primer za to navaja avtor zahtevo vladi Gvatemale, - kot enega glavnih zaključkov zborovanja - da legalizira splav. In čeprav gvatemalska ustava jamči človeško življenje že od spočetja, kakor tudi nedotakljivost in varnost osebe, financira kanadska vlada z dvema milijonoma podpore kampanjo za splav, ki jo vsiljuje Fond za prebivalstvo Združenih narodov (UNFPA). Mercedes Wilson, bivša delegatinja Združenih narodov v Gvatemali, je povedala v izjavi za Life Site News, da je „Zahod odnesel iz revnih dežel vse. Zadržuje, kar nam ostaja, so naši otroci in naša vera. Je nekaj strašnega, da plačujejo Kanadčani s svojimi davki nekaj, kar bo tako oškodovalo našo deželo“.

Prav tako je bila obtožena Italija, ker je dovolila zdravnikom povedati pomislek vesti proti splavom, ker je za Združene narode to „resna ovira za vsklajanje svetnega in verskega območja“. Austin Ruse, direktor Inštituta za katoliške družine in človeške pravice v New Zorku, je povedal, da odbori stalnega tajništva - kot UNICEF, UNFPA in Program za razvoj - „delajo, kot bi bili že svetovna vlada in razlagajo sklepe Združenih narodov na najbolj radikalen način“.

„Ni bil sprejet še noben sklep Združenih narodov o splošni pravici splava, UNICEF, UNEP, UNFPA in Programa za razvoj pa nastopajo, kot da bi ta že obstajal. Splav je zanje „zakrament“ in je vključen v katerokoli temo“, je dodal.

VATIKAN — V zadnjem kozistoriju so nemški kardinali Kasper, Lehman, Ratzinger v svojem krožku glede načina papeških volitev razpravljali o normi iz l. 96, po kateri kardinali v primeru, če bi se konklave zavlekel čez določeno število glasovanj, morejo izvoliti novega papeža z navadno in ne kot doslej z dvotretjinsko večino. (*Mladika*)

Mučenec LOJZE GROZDE v knjigah

Alojzij GERŽINIČ

Življenju in smrti Lojzeta Grozdetaja je doslej posvečenih sedem knjig. Za prvo je zbral gradivo dr. Anton Strlé. Kot njegov večletni prefekt v Marjanišču je imel z Lojzetom stalne stike. To vednost je pomnožil s spomini njegovih tovarišev in predstojnikov, imel je tudi njegove zapiske, spise, govore, pesmi. Strletovi viri za knjigo so obenem poglavitni viri za spoznavanje Lojzetovega notranjega življenja. Knjigo je izdala Katoliška akcija leta 1944 kot št. 1 zbirke Naši vzori. Škof dr. Rožman je začel svoj uvod: „Veliki čas, ki ga preživljamo, je dal velike ljudi, ki so narodu v čast in bodo za vso prihodnost svetli vzori, da jih posnemajo bodoči rodovi.“

Druga knjiga je vzbudila velik odmev. Napisal jo je švicarski župnik *Gerold Schmid*: „*Junger Held der neuen Zeit. Der Blutzeuge Christi Alois Grozde aus Slowenien (...)* Ein Opfer des gottlosen Kommunismus.“ Rožmanov uvod poudarja slovensko zvestobo katoliški Cerkvi. Schmid slavi „tega hrabrega Kristusovega viteza, podobo novega človeka, kateri edini je dorastel zahtevam novega časa“. Mnogo njegovih častilcev se je z uspehom zateklo k mlademu mučencu. Schmid omenja vetrinjsko tragedijo. Angleško izročanje domobrancev Titu je „eden iz vnebovpijočih zločinov našega stoletja“. Še istega leta je to knjigo škof Rožman podaril sv. očetu.

Slovenska Katoliška akcija v Argentini je l. 1955 natisnila *2. izdajo Strletove knjige*. Škof Rožman je napisal nov uvod; Lojze Grozde je „krvavi cvet, (...) ki je pogal iz slovenske zemlje, svetel zgled apostolske dejavnosti“.

Ta druga izdaja napoveduje francosko knjigo, ki je istega leta 1955 izšla v Montrealu v Kanadi z naslovom *Alois Grozde (...)* *Martyr de l'Action catholique*. Rožmanov predgovor prikaže vernost slovenskega naroda in sočasno preganjanje. Predstavlja Slovensko Katoliško akcijo in njene pomorjene člane. Knjigo oživlja nova podoba mladega mučenca, delo ge. E.M. Gregorič-Openske. Za francosko izdajo je knjigo

priredil France Dolinar, ni pa v Franciji našel založnika. Financiral jo je Ferdinand Kolednik, „priredil“ pa p. Herman Vodenik (V knjigi sta dva psevdonima).

L. 1991 je v Ljubljani izšla knjiga *Slovenski mučenec Lojze Grozde*, napisal dr. Anton Strle, spremno študijo je Taras Kermauner naslovil „Lojze Grozde - vzornik tudi današnjim Slovencem“. Odtod navedem dva odstavka: „Grozde si daje za zavesten cilj ustvariti novo slovensko razumništvo, ki naj bi zraslo iz mladčevskega - iz versko naravno čistega (...), k soncu stremečega - dijaštva. Takšen rod naj bi bil ponos in sreča slovenskega ljudstva“ (176). (V šolskem spisu petošolca Grozdetaja beremo: „da bo zraslo iz našega dijaštva novo razumništvo.“)

Drugi citat: „Grozde združuje Baragovo gorečnost in apostolat, Gnidočvevo askezo in trpljenje, Slomškov dar za organizacijo in slovensko zavdnost.“ Ta stavek z obširnimi nadaljevanjem je vnesel v svojo knjigo Miroslav Slana-Miros. To je šesto delo o Lojzetu z naslovom „*Slovenski sij svetosti*“.* Krasi ga 22 fotografij; najlepša je Lojzetov portret na platnici. Zbrati in objaviti te fotografije je pisateljevo zelo zaslužno delo.

Uvodi

Knjigo začenjajo trije uvodi. Marioborski škof Smej pove, da je bil Slana čudežno ozdravljen na Lojzetovo priprošnjo. Skozi Mirosovo pisanje se kakor zlata nit vleče klic k narodni spravi.

Beograjski škof Stanislav Hočevar vidi Grozdetaja kot veliko zvezdo danico na nebu naše zgodovine. „Je bogata čaša duhovne osvežitve in moč te osvežitve je v pisateljevi navdušenosti in strmenju.“

Pisatelj sam posveča knjigo „nove-mu tisočletju po jubilejnem letu 2000 ter duhovni prenovi s kritičnim pogledom v preteklost, da bi se mogli usmeriti v prihodnost ob slovenski sinodi („Izberi življenje“).

Klic k spravi

Prvo poglavje ugotavlja: „Naš čas je klic k spravi.“ (Na strani 195 beremo spet: „Ta knjiga je napisana iz hrepenjenja po spravi in zmagi ljubezni nad sovraštvom.“) Papež Janez Pavel II. je na obisku v Sloveniji spregovoril o žrtvah komunističnega režima in poudaril: „Božji služabnik Lojze Grozde je samo eden izmed neštetihi nedolžnih žrtev, ki visoko dvigajo palmo mučeničtva kot neizbrisen spomin in opomin.“

Lojzetovo življenje (18 poglavij)

Van je vstopil kot nezakonski sin matere iz siromašne družine z 9 otroki. Stalno je služila pri bogatejših kmetih, vendar je sinu za vselej dala zaupanje v Boga. Ko je imel štiri leta, se je poročila, pa ne z Lojzetovim očetom, in odšla drugam. Vedno je hrepenel po nji; zadnji obisk je bil njej namenjen. Oblegalo ga je občutje samote, posebno med pastirovanjem. Potem ko je začel hoditi v ljudsko šolo, so knjige postale njegove prijateljice.

Po teti Ivanki je dobil stik z ljubljansko družino Pogačarjevih. Mati Karla je pripomogla, da je dospel v gimnazijo in v „drugi dom“ Marjanišče. Postal je najboljši učenec in naglo dozorel v zgledega vernika.

Zgodaj so se mu porajale ljubezenske pesmi. Notranji boji so spraševali: semenišče ali sosedova Angelca. Miros dodaja na koncu poglavja Venec čiste ljubezni: Grozdetova ljubezen - polna koprnenji in odrekani, predana Bogu. „V svoji čistosti lahko pomaga današnjim dekletom in fantom

v ljubezenskih težavah.“

Vzornega vernika so sprejeli v Marijino kongregacijo in pozneje še v Katoliško akcijo. Udeležil se je mladčevskega tečaja v Bohinju.

Silno ga je prizadevalo komunistično rovarjenje. Povzročalo je razdor med mladino. Podoba tistega časa: „Strašna podoba je današnjih dni (...) Jaz bom pa stopil v sredo naših dni, potegnil jim obvezo raz oči (...). Zato planili bodo, vem, na mene.“ V drugem sonetu: „Slovenija, Slovenija, ti moja ranal Pozabljena, prezrta in izdana (...).“ Po Kikljevi, Pavčičevi, Mravljetovih smrti je gotov: „Mi gremo naprej!“ Smrt mladčevskega voditelja prof. Ernesta Tomca je Lojzetu narekovala slutnjo: „Morda me še letos čaka ista usoda.“

V zadnjem mesecu pred smrtjo je govoril na sestanku Katoliške akcije in na akademiji kongreganistov: Sredi napredujočega brezboštva smo mladci odgovorni papeževemu klicu. „Hočemo se boriti proti vsem peklenkim silam, ki se zaganjajo v Cerkev Kristusovo.“ - „Slabi smo, a mogočno Mater imamo. Zato hočemo. Hočemo iz sebe izklesati svete katoličane, nepopustljive v načelih in dejstvih.“

Za božič je Lojze občutil tako silno teženje po srečanju z materjo, s sorodniki, z Angelco, da ga od nevarnega potovanja na Dolenjsko znanci niso mogli odvrniti. Hrepenenju po najbližjih se je pridružila namera podpreti ljudi za opravljanje petih prvih sobot.

Zadnja pota - v smrt

Šel je skozi Ambrus, Stično, kjer je prejel obhajilo prvega petka; Trebnje; Mirno. Tam so ga popoldne prijeli partizani. Zasliševali so ga v gostilni; nato so ga v drugi slekli in pretepali. Končno so ga grozno mučili v sokolskem domu. Pisatelj Slana pravi, da je to bilo satansko sadistična predstava. Sredi te predstave so prejeli povelje oditi v Primskovo. Odvlekli so mučenca v gozd, kjer so mu s topim predmetom po glavi vzeli ostanke življenja. V opisu zajetja in obsodbe nedolžnega ter sledeče sadistične predstave, se avtor knjige izogiba, da bi izvrševalce imenoval, namreč, da so to bili komunistični partizani. Str. 130: so Lojzeta brez pravega vzroka nasilno prijeli. - Niso bili pripravljeni z njim na odprt pogovor. So krivično sklepali, da je njihov sovražnik. Str. 138: So vede spregledali, da imajo pred seboj brata Slovenca. Str. 140: S silo so mu odvzeli svobodo. Brez res-

Zlati kelih, poln neprijetnosti

Vladimir KOS

*Skušal bom kelih iz čiste zlatnine
dan za dnem
dvigniti v dar pod večerne tišine.*

*Križ je v njem
vseh neprijetnosti, ki jih nalaga
dan za dnem.*

*V kelih, če hočemo, vse položimo,
kar boli.*

*V kelihu to se v vrednote vsebino
spremení.*

*Nebeška Banka naj z njo razpolaga -
kvišku gre.*

ničnega tožnika so ga obsodili. Str. 142: Bi ga morali razglasiti za nedolžnega ter izpustiti, da bi lahko odšel domov k materi.

Netočno je tole: Str. 159/160: „Domobranstvo so bile (...) pomožne policijske čete, ki so jih (...) v Ljubljanski pokrajini septembra 1943 sestavile nemške okupacijske oblasti.“

Posmrtni dogodki. Odmevi

Končnih pet poglavij:

1.) Prebujenje mladosti med zvončki: Odkritje nerazpadlega „trupla nesrečne žrtve komunistične besnosti“. (Slov. dom 16.III.43). Pokopali so ga v Sentrupertu.

2.) Odmevi „rdečega kroga“ v našem času. Že desetletja so „naklepno pojavljajo različne zaviralne zgodbe, ki hočejo odvrteti resnico v začarni krog, v stran od bistva“. (175)

3.) *Kanonični postopek in priznanje mučeništva.* „Vstajenje svetništva ali XV. postaja križevega pota.“ „Ko bi imel križev pot petnajsto postajo s Kristusovim vstajenjem, bi lahko pritrdili, da se je Lojzetova petnajsta postaja začela 1. januarja 1943, ko je bil (...) vzet v nebesa. V Sloveniji pa se ta postaja nadaljuje od 28. septembra 1992 dalje, ko je nadškof dr. Alojzij Šuštar (...) podpisal odlok o začetku kanoničnega postopka za priznanje Grozdetovega mučeništva.“ (181) Grozdeteta so razglasili za *vzornika mladine*. Postopek je

bil končan leta 2000.

4.) *Čudodelna uslišanja.* „V času postopka za beatifikacijo (...), pa tudi že prej, so se mnogi ljudje v stiskah zatekli h Grozdetu. Doživeli so čudodelna uslišanja.“ (189) Mladi izpričujejo v pismih, da spoznavajo v Grozdetu svojega pomočnika. „Spoznali so, da lahko pospeši uresničevanje civilizacije ljubezni med Slovenci.“ (192)

5.) Sprava na Valentinovo. Pisec se z družbo, s č.s. Rezko Krajnik, pelje na sprehodi po sledovih Lojzeta Grozdeteta. Zbrati je bilo treba o mučencu in njegovih zadnjih dnevih izjave tamkajšnjih ljudi, pa je še danes med njimi nekaj zadržanosti zaradi komunističnih pretenj s smrtjo tistim, ki bi o Lojzetu kaj povedali.

Za sklep: „Grozde je bil do poslednjega diha (...) Bogu hvaležen (...) ker je bil na tem čudovitem svetu, ki ni brezupen, temveč je skrivnostno lep. Brezupni so samo tisti ljudje, levi ali desni, ki so prekršili Božjo zapoved „Ne ubijaj!“ Zato sejmo semena sprave in odpuščanja, semena upanja, ne smrti, da bodo želi zlato klasje življenja.“ (209)

Sveženj dogodkov, njih razlag in ocenjevanja v zadnjih poglavjih okraši Zaupna molitev. Središče: „Naj troedini Bog zedini vse Slovence, doma in po svetu. Sovražnikom izprosi spravo (...). Naj ljudem zavladajo mir, edinstvo in ljubezen.“ (211)

Lojze pesnik

Slanovo knjigo bogati 29 Lojzetovih pesmi. Dr. Tine Debeljak je leta 1945 dognal, da je njegova pesem „retorična, dvigajoča, navdušujoča, prilikujoča v smislu simbolov z duhovnim življenjem, kar je zelo podobno slovenski duhovniški poeziji od Gregorčiča prek Medveda in Sardenka“ (180). Najrajši se poslužuje sonetne oblike.

Iz njegovih 94 (?) pesmi je izdal izbor dr. Janez Jenko (Želumlje, 1993).

(Za sedmo izšlo knjigo o Lojzetu Grozdetu nimam podatkov)

* Miroslav Slana-Miros, *Slovenski sij svetosti*. Mladi mučenec Lojze Grozde - Maribor, 2001. 228 strani, slikovno gradivo (22 fotografij). Spremno besedo napisal dr. Jožef Smej in mag. Stanislav Hočevar. Uredil in lektoriral dr. Stanko Janežič. Izdala in založila Slomškova založba.

Se kdaj vživite v čustva drugih?

Dr. Hubert POŽARNIK

Pogosto rečemo ali slišimo reči: „Lahko si mislim, kako te je to razveselilo (prizadelo, ujezilo...)“, „Tudi jaz tako čutim“ ali „Meni gre enako“. To pomeni, da se je vsak med nami sposoben vživeti v druge ljudi in brez veliko besed zaznati njihove misli in razpoloženje ter podoživeti njihova čustva.

Ta sposobnost je izjemnega pomena za naše skupno življenje. Brez nje na primer ne bi bilo sočutja, medsebojnega spoštovanja, strpnosti in še marsičesa drugega. Zato ni pretirano reči, da je sposobnost empatije pogoj moralnega odločanja in ravnanja. Brez nje ne bi bilo zlatega pravila, da nikoli ne smemo storiti drugim to, kar ne želimo, da drugi storijo nam. Zato nam ta sposobnost nalaga moralno dolžnost, da vedno znova pomislimo na posledice svojega ravnanja, posebno še, ali ne bomo z njim prizadeli ljudi in druga živa bitja. Poleg tega nam sposobnost vživljanja v druge ljudi pomaga, da se izognemo številnim medsebojnim nesporazumom in sporom. Raziskave kažejo, da so tisti, ki imajo to sposobnost visoko razvito, bolj priljubljeni, čustveno uravnovešeni, uspešni v šoli in poklicu ter pri drugem spolu in boljši vzgojitelji.

Plod življenjskih izkušenj

Empatija (od starogrške besede *empathia*), kakor s tujko imenujemo sposobnost vživljanja v druge ljudi, ni prirojena, ampak plod življenjskih izkušenj, posebno še v zgodnjem otroštvu; tisti, s katerimi so se starši ali vzgojitelji malo ali premalo ljubeče ukvarjali, in seveda otroci, ki so bili malo v družbi vrstnikov in odraslih, se praviloma pozneje v življenju težje znajdejo med ljudmi. Ker je tudi značaj ljudi plod življenjskih izkušenj, ni čudno, da igra važno vlogo, ko je v igri empatija: nevrotično zavrti ljudje, ki izrivajo iz zavesti velika območja svoje biti, nadalje vase zaljubljeni ljudje, ki se v mislih in čustvih vrtijo le okoli sebe ali čustveno hladni in brezobzirni ljudje le težko razumejo, kaj se dogaja v soljudeh.

Razumskost lahko zavre empatijo

Zanimivo je, da tudi inteligentnost

le rahlo večja sposobnost empatije. Izjemno inteligentni ljudje imajo to sposobnost največkrat zelo slabo razvito, ker se vsega lotevajo razumsko oziroma skušajo vse razumsko in logično razložiti, pri tem pa so premalo pozorni na lastna čustva in čustva drugih ljudi; pozabljajo tudi, da ima srce druge razloge kot razum. Zato pa imajo ženske nekoliko bolj razvito sposobnost empatije kot moški, vendar naj bi bilo tudi to, vsaj do neke mere, plod različne vzgoje.

Empatija je neke vrste čustvena inteligenca. Naslednji razmisleki in nasveti nam jo lahko pomagajo razviti:

1. Osnovo podoživljanja misli in čustev drugih ljudi predstavlja naše predvidevanje, da se v njih dogaja nekaj podobnega kot v nas, ko smo v podobni

situaciji. In v veliki večini primerov je res tako, da imajo ljudje radi tisto, kar imamo radi mi; da se bojijo, česar se sami bojimo; da jih prizadene, kar prizadene nas. Iz tega sledi, da bolje ko poznamo sebe, bolj plastično in pravilno smo sposobni podoživljati druge ljudi.

2. Strokovnjaki so mnenja, da so čustvena sporočila kar v 90 odstotkih primerov nebesedne narave. To pomeni, da je eden izmed temeljev empatije tudi naša sposobnost opaziti in razbrati izraze obraza, telesne gibe, način govorjenja in druge telesne znake, skozi katere se razkriva dogajanje v posameznem človeku. Več teh znakov bomo opazili, pravilnejša bo naša ocena.

3. Večkrat opazujemo tuje ljudi na cesti, v lokalih, na avtobusu ali vlaku in skušajmo ugotoviti njihovo razpoloženje, izobrazbo ter značajske lastnosti. Za vajo empatije skušajmo od časa do časa, ko gledamo na tuji televizijski postaji igrani film v jeziku, ki ga ne razumemo, ugotoviti vsebino.

4. Razmišljanje o ozadjih lastnega in tujega odločanja in ravnanja nam močno pomaga razumeti nevidna gibala človekove duševnosti. Dobri vaji vživljanja sta zato naslednji: večkrat se vprašajmo, zakaj smo ob neki priložnosti tako ali drugače reagirali, in druga - skušajmo vsakič, ko ima naš sogovornik drugačne nazore od nas, odkriti, zakaj je tako.

V nedeljo, 28. oktobra, je bil Pristavski dan. Na popoldanskem programu je bila tudi šaljivka: Dobro jutro, kaj bo dobrega?

5. Iz do sedaj povedanega seveda ne sledi, da nam ni potrebno pozorno poslušati ljudi, jih spodbujati h govorjenju o svojih čustvih in jih pustiti izgovoriti do kraja. Dobro pa je, če ne ostanemo le pri tem, pač pa smo pozorni tudi na to, kako nekaj povedo. Če ni skladja med njihovimi besedami in telesnimi izrazi, potem nekaj ni v redu.

6. Ko skušamo iz telesnih znakov razbrati, kaj kdo misli ali čuti, moramo paziti, da ne naredimo nekaterih značilnih napak. Tako na primer ne smemo pozabiti, da ljudje drugih kultur delno drugače kažejo svoja čustva kot mi; spomnimo se samo Kitajce, ki se v pogovoru s tujci stalno smehljajo, vendar to prav nič ne pove, kaj v resnici mislijo ali čutijo. Prav tako moramo imeti pred očmi, da se naše razpoloženje spreminja, zaradi česar vidimo ljudi, ko smo veseli in srečni, povsem drugače kot takrat, ko smo žalostni ali jezni. Nadalje se moramo, če se želimo izogniti zmotam o ljudeh, znebiti predsodkov o njih. Na primer, o pripadnikih raznih ras, narodov, verstev, političnih skupin, ker jim zaradi teh predsodkov radi pripišemo lastnosti, ki jih v resnici nimajo. In končno moramo paziti, ali je „ključ“, s katerim skušamo kar se da na hitro presoditi ljudi, res pravičen.

Kratke novice

LONDON — Anglikanski nadškof David Hope iz Yorka je izjavil, da je treba angleško ustavo spremeniti tako, da bo za prestolonaslednika lahko izbran tudi katoličan, oziroma da se bo prestolonaslednik(ca) lahko poročil(a) s katoličanom oziroma katoličanko. Tudi prisego je treba spremeniti tako, da ne bo več omenjena „protestantska“ vera, ki jo bo branil, ampak bo uporabljen splošen izraz „krščansko“ vero. (*Ave Maria*)

LJUBLJANA — Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je izdalo odločbo o vrnitvi 8.254 hektarjev zemljišč v triglavskem narodnem parku ljubljanski nadškofiji. Ministrstvo meni, da zakon o ohranjanju narave ne more postavljati ovir za vrnitev nepremičnin v postopku denacionalizacije. Iz urada predsednika vlade so sporočili, da je bil zakon o denacionalizaciji pravilno izglasovan in da vlada nima nobene pravice, da bo ovirala ali zavlačevala njegovo izpolnjevanje, tudi če se komu ta zakon ne zdi najboljši. (*Ave Maria*)

SPOMINI

na vračanje domov iz nemške vojske leta 1945

(4)

Stanko MERLAK

Prva noč je potekala nekako mirno, čeprav ni bilo posebnega spanja. Vsi smo le pričakovali, kaj nam bo naslednji dan prinesel, bili smo čisto nemočni. Ta večer nismo prejeli nobene hrane, le, če je komu še kaj ostalo od ameriškega paketa. Nekateri so bili pri tem zelo varčni. Nekateri so zelo varčevali s to suho hrano, misleč, da bodo lahko prinesli domačim vsaj nekaj čokolade, če drugega ne.

Naslednji dan, 30. julija 1945, smo vstajali, kadar je kdo mogel. Tudi to jutro ni bilo nobene hrane, ostati pa smo morali vsak v svoji baraki. Okrog poldneva je bil zbor vseh ujetnikov na velikem dvorišču med tisto barako, ki je bila postavljena po dolgem. V tej baraki je bila komanda celega taborišča. Sam štab taborišča je bil severozahodno od prve barake, ki je bila postavljena počez. To je bila prva od petih, kjer smo bili nameščeni. Midva z Maksom sva bila v zadnji baraki blizu straže zraven vhoda. Tam, kjer je bil štab taborišča, je bila večja zidana stavba. V njej je bilo tudi več vojaščin. Omenil sem, da je bil zbor vseh, ki smo tu bivali. Znak za zbor je bil dan s piščalko, vendar je šlo prepočasi. Nato so nas začeli priganjati oboroženi vojaki in so nas tudi zastražili vse naokrog.

Potem je komisar stopil na zvišan prostor. Bil je malo starejši, suh človek. Ni bil poseben govornik. Predstavil se je, da je partizanski komisar. Imena in primka ni povedal, bil je redkobeseden. Začel je nekako takole: „No, fantje, prišli ste domov v svobodno domovino, ki smo jo mi osvobodili. Čeprav ste se vi borili na strani sovražnika, ne boste kaznovani, ker vas bomo rabili. Izurjeni ste in znate ravnati z vsem orožjem. Šli bomo na Trst. Angleži nam hočejo vzeti Trst, ki ga mi ne damo.“ Opozoril nas je, da se nihče ne sme približati žični ograji, ker bo stražar na stolpu takoj streljal. Takšen ima ukaz. Nihče se ne sme pripraviti, da bi hotel pobegniti. Na mestu bo ustreljen, kjer bo zasačen. Dodal je še tole: „Ne boste mogli vsi naenkrat domov, ker ni možno organizirati prevoza. Šlo jih bo vsak dan okoli sto. Kdor bi hotel

čimprej domov, naj se zjutraj oglasi v tistem prostoru pred stražarnico in bo dobil številko.“ Potem je zaključil in odšel.

Nas so vojaki spravili na hitro nazaj v barake, zelo hitro se je dvorišče izpraznilo. Kmalu, ko smo prišli v barako, sta prišla dva vojaka in vpila po baraki, da moramo takoj oddati vso hrano, ki smo jo prinesli s sabo. Oddati moramo čisto vse, kar je komu ostalo, če bodo pozneje pri kom kaj našli, bo takoj ustreljen. Zmetati smo morali kar na kup sredi hodnika v baraki. Onadva sta budno pazila, če bi kdo skušal kaj prikriti. Res se je nabralo še nekaj pločevink, konzerv. Največ je bilo čokolade. Veliko jih je mislilo, da jo bodo nesli domov. Jaz nisem nič imel. Ker nisem nič vrgel na kup, je zavpil nad mano, kam sem skril. Moj odgovor je bil, da sem vse pojedel, nimam kaj oddati. „Zakaj?“ zavpije. Jaz sem mu odgovoril: „Ker sem bil lačen.“ Maks je prihranil eno majhno čokolado. Moral jo je oddati, pa čeprav je prosil, ali jo lahko nese domov. „Sem!“ je zavpil vojak, „ker sem ukazal. Tako bo in gotovo.“ V tem taborišču smo že več kakor en dan, nismo dobili še nobene hrane, še tisto, kar je imel kdo s sabo od paketa, so ukradli. Res je bil lep sprejem v svobodni domovini, ko so ti še tisto malega pokradli, kar je človek imel. Po oddaji vsega, kar je kdo še imel, sta vojaka še kričala, kdor ni še oddal, naj takoj prinese vse, kar ima. Potem sta stala ob kupu, dokler ni prišel še drugi z vrečami in so vse zmetali v vreče ter odnesli. Kam, pa ne vem.

Naslednji dan, 31. julija 1945, so res nekateri šli na tisto mesto, da bi dobili številke ter odšli domov. Ta dan so jih odklonili in rekli, da naj pridejo naslednji dan. Ta dan smo opoldan dobili nekaj juhe iz suhega zelja. Bila je odurnega okusa. Na hitro si moral požreti dol, res je bilo ogabno. Popoldan sta zopet prišla dva vojaka. Imela sta vrečo s sabo in kričala po baraki, da moramo vsi oddati vse vojaške dokumente. To je bilo popolnoma vse, kar je kdo imel pri sebi: dnevnik, razni drugi zapiski, vojaške knjižice, doslej jih nikjer niso jemali. Šla sta od osebe do osebe, eden je držal

vrečo, drugi je vse pretipal, da bi ja kaj kdo česa ne skrili ali obdržali. Ko sta zapuščala barako, sta imela polno vrečo raznih dokumentov. Vreča pa ni bila majhna. Ravno dobro sta ona dva odšla z dokumenti, že so bili drugi vojaki tu. Ti so zahtevali vso vojaško posodo, porcije, posode za pijačo. Samo žlico si lahko obdržali. Zopet so bili z nekimi vrečami. Nekdo je vprašal, zakaj moramo vse oddati. „Zato, ker ne boste rabili.“ Tak je bil odgovor vojaka, ki je skozi metal v vrečo. Ko so nehali s krajo teh stvari, so se spravili še na vojaške plašče in druge kose obleke, če je kdo imel več kakor samo eno, tisto, kar si imel na sebi. S tem dejanjem so hoteli prikriti vsa nadaljnja dejanja, ki so jih načrtovali za nas.

To se je pokazalo 1. avgusta 1945. Vsak dan so delili neke številke od ena do sto. To se je dogajalo malo pred poldnevom nasproti stražarnice. Zvečer, ko se je že doobira stemnilo, sta prišla dva tovornjaka. Na vsakem sta bila dva stražarja. Pri izhodu sta se tovornjaka ustavila na poljski poti, ki je bila tik za bodočo žico. Vse tiste, ki so imeli številke, so že prej spravili skupaj pred izhod, pobrali so številke. Ako se je kdo toliko ojunčil, da je vprašal, kam gremo, je sledil odgovor: „V Lesce je prišel vlak s sladkorjem, greste razložiti.“ Potem so jih strpali na ta dva tovornjaka, stražarja, ki sta spremljala tovornjak, sta sedla na kabino tako, da sta imela boljši pregled nad fanti. Tovornjaka sta štartala in zapeljala po poljski poti, smer levo od taborišča. Tako so izginili v temo, kje je bil končni postanek, mi ni znano, nazaj jih ni bilo več. Tudi nobene prtljage niso imeli s sabo, vse je ostalo v barakah, ker so šli na železniško postajo razkladat sladkor - uradna verzija.

Naslednji dan, 2. avgusta 1945, se je enako ponovilo z enakim scenarijem ravno tako, ko se je stemnilo. Odpeljali so jih v isto smer samo takrat z izgovorom, da bodo razlagali moko - nazaj jih ni bilo, kje so ostali, ne vem. Vsak dan sta prihajala dva tovornjaka z dvema stražarjema na vsakem tovornjaku. Vedno, kadar se je stemnilo.

Tako se je z vsakim dnem praznilo taborišče in vedno bolj strogi so bili stražarji na stolpu. Kar naprej so vpili v barake. Mislim, da je bilo dne 6. avgusta 1945 zvečer, ko sta prišla tovornjaka in so priganjali ljudi, naj se hitro spravijo na tovornjak. Med prerivanjem je eden zapvil, kam nas peljete. Stražar je odgovoril: „Kam vendar - v rudnik.“ Vse to se je dogajalo do 10. avgusta 1945. Prav ta dan sta tovornjaka zadnjič prišla v taborišče. Kar nas je še ostalo, smo bili popolnoma duševno uničeni po vsem

tem, kar se je dogajalo. Tako smo prebedeli še eno noč v strahu, kaj bo prinesel naslednji dan. Kaj bo z nami, ki smo bili že tako zdesetkani. Edino midva z Maksom sva bila še skupaj, drugače si komaj še zagledal kakšnega sotrpina v baraki.

Sredi dopoldneva je prišel en vojak v barako in reče meni: „Pojdi z menoj.“ Vstal sem počasi in šel za njim. Žene me čez pot, ki je ločila našo barako s tisto, ki je postavljena po dolgem. Odpre vrata, pred očmi se pokaže pisarna, v njej je bil komisar in še ena mlajša ženska, oba v vojaški uniformi. Ženska je bila majhna, imela je čine. Jaz se nisem spoznal na to, kaj pomeni. Bila je zavaljena, močna čez boke tako nekako, da ji je pištola skoraj stala vodoravno za pasom. Ko sem stopil v pisarno, mi ta ženska reče osorno in ukazovalno: „Stopi sem.“ Res stopim bližje k nji. Ona je sedela. Vpraša me: „Kdo si?“ Ime in priimek povem.

„Kje si doma, kdaj si rojen?“ Vse to povem, komisar pa je pisal vprašanje.

„Od kod si prišel?“ Povem, da sem bil v nemški vojski in konec vojne zajet od Francozov.

„Zakaj si šel v nemško vojsko?“ „Bil sem mobiliziran.“

„Kdaj si bil mobiliziran?“ Povem datum: 13.1.1943.

„Kje si bil vse?“ „V glavnem v Franciji.“

„Si imel dopust?“ „Ne, nič.“

„Zakaj ne?“ „Ker ga niso dali.“

„Zakaj pa nisi ušel iz nemške vojske?“ „Nisem mogel, je bilo predač.“

„Zakaj predač?“ „Bil sem vseskozi ob Atlantiku.“

„Lahko bi ušel, če bi le hotel!“ „Ne, ni res. Bilo je predač.“

Ponovno isto vprašanje, ponovilo se je šestkrat. Nato mi je že presedalo. Odgovoril sem: „Ali ti sploh veš, kje je Atlantik? To je najmanj 2000 km daleč.“ Ona ponovno isto: „Zakaj nisi ušel?“ Je že kar precej povišala glas. Potem se oglasi komisar: „Vprašaj tisto, kar je za vprašat!“

„Imaš kaj sorodnikov?“ „Imam. Očeta, mater, dva brata in sestro. Kje je oče zdaj, ne vem. Bil je v lagerju v Leipzigu.“

„Zakaj je bil v lagerju?“ „Bil je ujet od Nemcev na Ratitovcu, ko je bil v partizanih.“

„Kje sta brata?“ „Takrat, ko sem šel jaz od doma, sta bila doma.“

„Kaj pa sestra pa mati?“ „Tudi sta bili doma.“

„Kje sta pa sedaj?“ „Ne vem.“

„Zakaj ne veš?“ „Nisem dobil pošte od doma že od konca oktobra 1943.“

„Zakaj nisi dobil pošte?“ „Ker so partizani zasedli Žiri in ni bilo nobene zveze s pošto.“

Potem pa komisar vpraša: „Pri kateri enoti si bil?“ „Pri pehoti.“

„Kje si se vežbal?“ „V Franciji.“

„Kakšno orožje si imel?“ „Težki mitraljez.“

„Koliko Slovencev je bilo v tisti enoti?“ Odgovorim: „Okrog 40.“

„Od kod so bili?“ „V glavnem z Gorenjskega.“

„Je bil tudi kakšen iz Žirov?“ „Eden,“ sem rekel.

„Kje je pa sedaj?“ „Bil je že leta 1943 oktobra premeščen v Nemčijo.“

Rehberger, Teran, Lončar, Cegnar, Zorman, Lavsegar, Zajc, Korošec.

„Ali ti je poznano še kakšno drugo orožje?“ „Zadnje leto sem bil pri protitankovskem topu.“

„Kakšen kaliber?“ „75 mm.“

„Si bil na fronti?“ „Bil.“

„Kje?“ „V Normandiji.“

„Koliko časa?“ „Do srede julija 1944.“

„Pa potem?“ „Smo se umikali.“

„Kam?“ „Proti Bretagni, mesto Lorient.“

„Kaj pa potem?“ „Bili smo obkoljeni.“

„Koliko časa?“ „Od 7.8.1944 do 12.5.1945.“

„Dobro,“ reče, „stopi tam skozi tista vrata,“ in mi pokaže: „Tam je zdravnik, te bo pregledal. Mogoče si kaj bolan.“

Res sem stopil skozi vrata. Tam sem zagledal moškega v uniformi. Vpraša me, kdo sem. Povem ime in priimek, sledi naslednje vprašanje: „Si bil kaj bolan med tem časom, ko si bil v vojski?“ „Ne,“ odgovorim.

„Si bil kaj v bolnišnici?“ „Ne.“

„Ali si bil ranjen?“ „Ne.“

„Si mogoče sedaj bolan, ali te kaj boli?“ „Nič ne čutim, dobro sem.“

Potem mi pomoli listek, jaz ga vzamem, „daj komisarju“. Pogledam in vidim, da piše na njem 'zdrav'. Oddam komisarju, pogleda, reče: „Dobro, take bomo še rabili, ker gremo na Trst, ki nam ga hočejo vzeti. Kadar prideš domov, se javi najbližji vojaški enoti, saj bo vse pisalo na odpustnici. Sedaj lahko greš nazaj na svoje mesto.“ Vojak me je zunaj počakal in je šel z menoj do barake. Maks me je pričakal v baraki in je hotel vprašati, kaj je bilo, pa je že vojak rekel: „Sedaj pa ti z menoj.“ On se je prav hitro vrnil. Potem mu rečem: „Ti si pa hitro opravil.“ Pravi: „Mene je vprašal samo to, kje je brat. Rekel se mu, da ne vem. Bila pa sva skupaj v nemški vojski v Franciji. Potem je on dobil dopust marca leta 1944 in ga ni bilo več nazaj v Francijo.“

Za druge ne vem, ali so jih tudi zasliševali, ker smo bili raztreseni po barakah. Popoldne so nas spravili vse skupaj, bilo nas je zelo malo. Po hitri oceni kakih 60. Zopet je imel komisar manjši govor. Zopet je začel z že znanimi frazami: „Vi, ki ste tukaj, imate srečo. Čeprav ste bili v sovražnikovi vojski, ne boste kaznovani. Vas bomo rabili, ko gremo na Trst. Vi ste vajeni raznega orožja in discipline. Jutri boste šli domov.“ Ko je to povedal, je rekel: „Sedaj pa lahko greste nazaj na svoja mesta.“

Res so nas naslednji dan, to je 12.8.1945, kar zgodaj spravili skupaj. Ta dan smo dobili malo črne kave in košček kruha. Potem so nas prevzeli čisto drugi stražarji in so nas gnali po isti poljski poti, kakor smo prišli. Po daljšem pešačenju smo prišli v Lesce na železniško postajo. Tu smo malo počakali, nato smo vstopili na potniški vlak. Po mojem štetju nas je bilo 67. Govorili nismo nič med sabo, ker tudi stražarji niso pustili. Jaz sem bil vedno, če se je dalo, bolj zadnji, nikdar nisem preveč hitel. Tako je bilo tudi sedaj. Na vlak sem stopil bolj pri zadnjih, zato sem prostor dobil blizu vrat na klopi. Bil sem sam na klopi. Stražarji so pregledali, če smo vsi v vagonu, nato je eden od stražarjev sedel poleg mene na klop. Malo sem ga ogledoval od strani, ker se mi je zdel nekako znan. Zaenkrat nisva nič govorila. Jaz se nisem upal, on pa ne vem, ali ni smel. Potem, ko je vlak potegnil s postaje, pa po nekaj km vožnje pravi: „Al' smo pobili Švabov po teh hribih!“ in je pokazal po tistih skalnatih gorah. „A res?“ sem odgovoril in ga pogledam ter vprašam, kdaj je to bilo. Odgovori: „Lansko leto spomladi.“ „Je bila ofenziva?“ mu rečem. „Ne, kar tako smo jih napadli.“ S tem sem se opogumil in sem rekel, ali se nisva midva že enkrat videla. „Kako?“ pravi, „ti v nemški vojski, jaz pa v partizanih.“ „Ja, še vedno se mi zdiš znan. Ali

nisi bil v Franciji in še en tvoj kolega? Videli smo se takrat, ko smo se umikali iz Normandije proti mestu Quimperle. Tam je bil most čez reko, naša enota je prišla čez most, vaša pa ni, ker so ga prehitro zaminirali. Tako so celo vašo enoto zajeli Angleži, mi smo se umikali naprej in drugi tudi, ki so prišli čez.“ Nato mi reče: „Bodiva tiho o tem.“ In res sva bila tiho oba vse do Šentvida, kjer so nam ukazali, naj izstopimo iz vlaka.

Potem so nas gnali proti zloglasnim Škofovim zavodom. Prišli smo skozi vrata, kjer se nam je odprl dolg hodnik desno od vhodnih vrat. Skoraj na koncu hodnika so nas prepolovili v dve sobi, v katerih ni bilo nobene opreme. Tu smo en čas stali v sobi, saj ni bilo nobenih ukazov, nihče ni vedel, kam in kako. Čez čas je prišel neki oficir. Imel je čine in nas je začel ogledovati. Mene je začelo pritiskati na malo potrebo. Prosim ga, če lahko grem in kje je stranišče. Reče mi, kar levo po hodniku, pa boš videl, kje je. Res grem na hodnik, nakar zagledam nekega vojaka, ki mi gre nasproti in se mi smehlja. Zakaj, sem si mislil. Ko pride do mene, mi ponudi roko in pravi: „Ali si prišel?“ Takoj sem ga spoznal, da sva se videla v Franciji. Nadaljuje: „Ali veš, kje sva se zadnjič videla? Tam pred tistim mostom, ki so ga minirali in naša enota ni mogla čez. Nakar so nas zajeli Angleži.“ Pripoveduje, da so bili nekaj časa v Angliji kot ujetniki. Saj mi je povedal tudi, v katerem mestu, vendar si nisem zapomnil. „Potem so nas naložili na ladjo in so nas februarja 1945 prepeljali v Split. Tamo smo prišli v partizane, zdaj pa smo tukaj in še nisem bil doma.“ Zatem ga vprašam, ali sta s Francem vseskozi skupaj. „Kateri Franc?“ „Ta, ki nas je prignal sem.“ „Seveda, v ujetništvu sva bila skupaj, tudi v Split sva prišla oba in tudi sedaj sva v isti enoti. Zakaj sprašuješ,“ pravi on. „Rekel mi je, da so veliko Švabov pobili tam po gorenskih hribih.“ Pravi ta, s katerim sem govoril, klicali smo ga Janez, „ali ga ne poznaš? Francelj je vedno imel velike oči in nič mu ne verjemi.“ „Veš, na stranišče bi rad šel.“ „Kar z menoj“, in sva šla. Počakal me je na hodniku. Pridem ven s stranišča, saj je bilo bolj razdejanje, mi pravi Janez: „Ali si kaj

„Pregled repov“ (Schwanzappel)
5. novembra 1943

OROŽJE GROZE

Veča se nevarnost atomske vojske pred letom 2015

John CARLIN

lačen? Pa pravim: „Preveč sit nisem.“ „Potem pa pojdi z menoj,“ in greva v neko sobo. Reče: „Počakaj tu.“ Gre ven in se hitro vrne ter prinese nekaj kruha in čaj. Še sva govorila in mi pravi: „Veš, da imaš srečo, da greš domov.“ „Saj ne vem še, če bom šel res domov.“ Rečem mu: „Sedaj sem se že predolgo zadržal, kaj bo rekel tisti oficir, ki mi je dovolil, da grem.“ „Grem s tabo, če bo kaj sitnaril, bom že jaz uredil.“ Pri vrnitvi nazaj po hodniku sem srečal še dva znanca, bolje sovaščana. Hitro sta me spoznala in ogovorila, če sem prišel nazaj domov. Janez mi je rekel: „Ti pa imaš polno znancev tukaj.“ Po daljši odsotnosti iz sobe sva se le vrnila. Oficirja že ni bilo več v sobi, kaj je govoril ostalim, ne vem.

Dan se je že začel nagibati v poldan. Še vedno ni bilo nobenih posebnih novic. Tistih stražarjev, ki so nas pripeljali iz Radovljice, ni bilo več. Po hodniku so stalno hodili vojaki. Potem pa se je le zgodilo tisto, kar smo najtežje pričakovali. Prišla sta dva stražarja, eden je imel v roki neke papirje in je začel klicati po priimkih in imenih. Katerega bom poklical, naj stopi na hodnik. Res smo stopali drug za drugim. Tako nas je bilo 18 na hodniku. Vsakemu je dal en listič v roko, da bomo lahko pokazali na vlaku, če bodo zahtevali vozno karto. Prišla sta dva stražarja ter eden reče: gremo. Šli smo iz stavbe ven in na cesto.

Seveda bili smo nekateri strgani, čevlje smo imeli izrabljene na peti do hrbtnega jermenčka. Starejše gospe so gledale skozi okna svojih stanovanj ob cesti, ko smo korakali po cesti. Ena zakliče z okna: „Od kod, fantje, ste prišli?“ Eden iz skupine ji odgovori: „Iz Francije.“ „Ali ste vse skozi peš?“ Verjetno je opazila, kakšne čevlje imamo. Stražar je takoj zarenčal: „Tišina, da ne slišim več govorenja.“ Tako smo v molku prispeli na železniško postajo Šentvid. Tam sta nas stražarja pospremila na potniški vagon in odšla brez besed. Vlak je potegnil s postaje in lepo počasi sopihal proti Škofji Loki, seveda z vmesnimi postajami. Malo pred Medvodami je prišel kontrolor vozovnic v vagon, pogledal je malo okoli sebe in je odšel naprej brez vprašanja. Vsi, ki smo bili v vagonu, smo bili brez besed. Nihče ni mogel dojeti, da bi se zares peljali proti domu po vsem tem, kar se je dogajalo pretekle dni.

Konec prihodnjic

Dne 6. avgusta 1945 je avion Združenih držav odvrigel na Hirošimo bombo, ki je vsebovala manj kot en kilogram eksploziva in je ubila 110 tisoč ljudi. Teden dni zatem je Stalin sklical na Kremelj najvažnejše atomske strokovnjake svoje dežele in rekel: „Tovariši, od vas zahtevam samo eno: naredite atomsko orožje v najkrajšem možnem času. Hirošima je pretresla ves svet, ravnotežje je porušeno. Dajte mi bombo, ki nas bo rešila velike nevarnosti.“ Marca naslednjega leta je Winston Churchill ob obisku Združenih držav zatrdil, da je dokaj verjetno da bo Sovjetska zveza prišla do posesti atomske bombe, zato je treba vložiti vse napore, da bi „dosegli v sredstvih preprečevanja takšno prednost, da bi se lahko zoperstavili uporabi nuklearnega orožja pri drugih.“ Štiri desetletja in petdeset tisoč atomskih bomb pozneje je padla železna zavesa in izginila Sovjetska zveza. Svet si je oddahnil v upanju, da je jedrska nevarnost minila in da bodo bombe izginile, izpuhte. Sicer je res, da so bila pogajanja za zmanjšanje njihovega števila, toda Združene države in Rusija imata še vedno skladišča orožja, ki bi lahko povzročilo petstotisočkrat večjo katastrofo od tiste, ki jo je boma „Little Boy“ naredila v Hirošimi. Število dežel, ki imajo jedrsko orožje, se je povečalo od dveh na najmanj osem. V Ženevi, stalnem in ohromelem sedežu Konference Združenih narodov za razorožitev, je mrtvaško ozračje: predstavniki te Komisije, ki prihajajo iz vseh koncev sveta, so podobni izgubljeni družini, ki vpije v puščavi. „Za uničevanje svetovnega jedrskega arzenala se nihče ne briga,“ razlaga eden od ambasadorjev razorožitve. „Niti v eni državi to ni prednostna zadeva zunanje politike: je pozabljen problem, ker se ljudje ne boje več atomske bombe in brez strahu ni mogoče izvajati političnih pritiskov, ki bi prisilili k stvarnim odločitvam. Živimo v času, ko je nevarnost v resnici večja, kot je bila v času hladne vojske, strahu pa je brez dvoma manj.“

Nevarnost pa grozi. Tri dejstva to razložijo: količina jedrskega orožja,

načrti Združenih držav da bi ustvarile narodno protiraketno obrambo in „jedrski beg“ v Rusiji, kjer je po podatkih ameriškega State Departmenta dovolj materiala, da bi naredili 40 tisoč atomskih bomb. Je pa še nevarnost, da bi ne samo ti produkti, ampak tudi raketna tehnologija končali na črnem trgu in bili prodani deželam, ki jih Washington imenuje „kriminalne“.

Indija in Pakistan sta dva najnovejša člana jedrskega kluba, kjer je največja verjetnost neke nove Hirošime. Pa tudi možnosti, da bi kaka teroristična organizacija prišla do posesti jedrskega orožja ne gre odpisati. Tako Združene države kot Rusija so že ustvarile naprave, znane pod imenom „bomba v kovčku“: to so taktična jedrska orožja, ki tehtajo 30 do 50 kilogramov in so velika 60x40x20 centimetrov. In njihova uničevalna moč? Med 1 in 15 kilotonami (toliko, kot bomba v Hirošimi).

Mogoče si je predstavljati scenarij strahovite jedrske vojske. Poročilo „Arms Control Today“, objavljeno 9 septembra 1999, sodi: „V prihodnjih petnajstih letih je dokaj verjetno, da se bodo morale Združene države soočiti z grožnjo balističnih raket, izstreljenih iz Rusije, Kitajske in Severne Koreje. In verjetno tudi iz Irana in Iraka.“ Revija še trdi, da bi ruska znanstvena pomoč in kitajski material lahko spravile Severno Korejo, Iran in Irak v položaj, da bi izstreljevale jedrske rakete proti Združenim državam že do leta 2015.

Toda atomska nevarnost ne potuje nujno samo z raketo. Tukaj je „bomba v kovčku“: to lahko prepeljejo z barko, s tovornjakom, z avionom. To so srhljiva predvidevanja in nekateri vidijo v njih vabo za možno jedrsko vojsko. Možno izhodišče in scenarij bi bil spopad med Indijo in Pakistanom. Ta ima 15 atomskih bomb, Indija 80, vse so pa vsaj tako močne kot hirošimska. Pakistan bi lahko razdejal New Delhi in Bombay, Indija pa Islamabad, Lahore in Karachi.

Svetovne posledice bi bile neizmerne. Kitajska, ki ima z Indijo sporne meje, bi lahko zapadla skušnjavi in namerila raketo na Kalkuto, ali pa

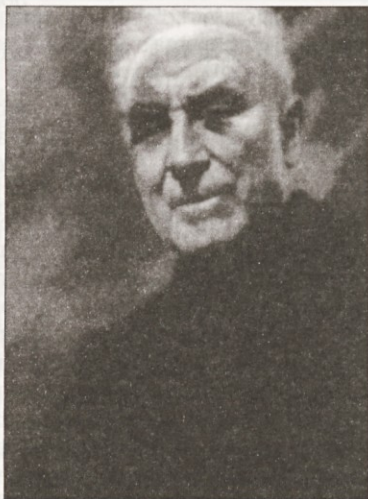
povzročila splošni vojaški kaos z zahtevo po Taiwanu, ki bi pa s svoje strani lahko razvil jedrsko oborožitev. Iran, ki meji na Afganistan in morda že ima atomsko orožje, bi lahko zapeljalo, da bi začel s povračilnimi ukrepi groziti Indiji. Tudi Afganistan ima skupne meje s Pakistanom, na severu so bivše sovjetske muslimanske republike Uzbekistan in Tadžikistan, še malo bolj proti severu pa muslimanska Čečenija in Rusija, zgodovinska zaveznica Indije, ki bi se lahko pokazala sovražno Pakistanu in tako postala vzrok spopada s Kitajsko. O možnosti islamske mobilizacije za obrambo oskrunjenega Pakistana ne bi niti govorili.

S tem pa še ni vsega konec. V takem scenariju bi bili možni teroristični napadi na indijske in pakistanske objekte po vsem svetu. Pa seveda tudi na severno-ameriške objekte, zakaj v položaju splošnega kaosa bi goste množice sovražnikov Združenih držav našle zadosi motivov, da bi napadle „Velikega Satana“. Ta bi verjetno odgovoril z običajnim zračnim napadom na Afganistan, ladjeve ameriških jedrskih podmornic pa bi vstopilo v svetovni ples. In Rusi, vedno do norosti občutljivi za namene Združenih držav, bi še povečali svoje sposobnosti za jedrski odgovor.

V takem ozračju je možna vsaka pomota. Kot se je zgodilo leta 1995, ko je ameriška raketa za vesoljsko raziskavo, izstreljena na norveški obali tako prestrašila Ruse, da so prvič pritisnili na gumb „atomskega kovčka“, ki ga kremeljski šef vedno nosi s seboj. Kdo bi torej mogel odpisati možnost, da bi kak ruski oficir zamešal klasično raketo, ki bi jo Združene države izstrelile proti Afganistanu, z jedrsko raketo, poslano proti njegovi deželi? Je res, da sistem ameriške protiraketne obrambe odlično deluje in je v povezavi s sateliti sposoben uničiti sovražno „pošiljko“ preden pride na cilj. Toda kaj bi se zgodilo, če bi se kaka teroristična organizacija ali kaka deželas, „črne liste“ odločila uničiti „dežnik“ jedrske obrambe s taktičnim orožjem? Moskva trdi, da je bilo 14 „resnih“ poskusov ukrasti ali pretihotapiti jedrski material. Toda koliko tatvin niso nikoli odkrili? Leta 1997 je Aleksander Lebed, bivši svetovalec za narodno varnost, izjavil, da se je v njegovi državi izgubila vsaka sled za 100 „bombami v kovčku“. Njegovo izjavo so sicer uradno zanikali, nihče pa ni zanikal, da so nekateri ruski atomski znanstveniki delali v Iranu.

Toda vrnimo se k viharnemu sce-

IVAN TRINKO o rodnem jeziku, dragoceni svetinji

Tu navedeni odlomek je iz sklepnega dela poslanice, ki se končuje z datumom (V Vidmu, na dan presv. Trojice, 1903) in s podpisom (prof. Ivan Trinko).

„Človek, ki zameta svojo narodnost in svoj jezik, nima lastne osebnosti, nima značaja, ne časti, ter dela krivico sami naravi, katera kakor vsakemu določi gotove starše, tako ga tudi postavi v določeno pleme. Sveta dolžnost je skrbeti, da si ohranimo svojo narodnost in svoj jezik. Nobena pozemska oblast nima pravice poseči po tem našem zakladu, če ga mi sami ne zametamo. Sam Bog nam je dal nedotakljivo pravo braniti ga proti kakršne-mukoli nasilju, in braniti ga moramo

nariju, ki bi sledil vojski med Indijo in Pakistanom. Terorist, ki bi hotel napasti Združene države, bi lahko s tovornjakom prišel preko mehiške ali kanadske meje, pustil svoje vozilo na letališču v Dallasu ali New Yorku in odletel nazaj domov preden bi eksplodiralo. Ali pa bi se žrtvoval v najbolj spektakularnem samomoru v zgodovini. Kaj bi se zgodilo potem? Bolje ne misliti na to.

Združene države sodijo, da je potreben sistem, ki jih varuje pred „kriminalnimi državami“. Rusi ugovarjajo, da je to nespameten projekt zato, ker terorist ne potrebuje raket. Moskva se boji, da bi ta obrambni „dežnik“ bil samo sredstvo, ki ovira dostop njenim rake-

Kratke novice

LJUBLJANA — Število zapornikov v slovenskih zaporih se je od leta 1946 skoraj podvojilo, zasedenost zaporov pa je 110-odstotna. Porast števila zapornikov je največji v Evropi, povprečje 60 zapornikov na 100 tisoč prebivalcev pa je v mejah normalnosti. Prenapolnjenost zaporov skušajo reševati s premeščanjem, pa tudi z amnestijami, tako da samo 20 odstotkov zapornikov v celoti prestane svojo kazen. (Ave Maria)

MOSKVA — Rusija bi lahko v naslednjih letih izgubila več milijonov prebivalcev zaradi izbruha epidemije aidsa, je nedavno poročal dnevnik Moscow Times, ki izhaja v angleškem jeziku. Do leta 2005 naj bi bilo z virusom HIV okuženih deset odstotkov ruskega prebivalstva. Poleg tega je Rusijo prizadel tudi padec števila rojenih otrok: število se je zmanjšalo za 1,24 rojenega otroka na žensko in sedaj znaša 2,1 otroka. Po napovedih strokovnjakov naj bi se število Rusov do leta 2050 zmanjšalo s sedanjih 147 milijonov na 100 do 80 milijonov. (Ave Maria)

kakor svojo osebnost. S tem ne rušimo ne zakonov, ne reda, ne miru, ne tujih pravic; ne delamo škode nikomur in ne ustvarjamo nikakršnih nevarnosti. Ti torej, mladi prijatelji! lepo skrbite, da naš jezik ne bo zaničevan in teptan; vžigaj ljubezen do njega med preprostimi ljudstvom, da si bo pomagalo vsaj z njegovo pomočjo do one relativne omike in blagostanja, do katerih ne more priti drugače.“

tam. Še več: skupaj s Kitajsko trdi, da vse to ne služi drugemu, kot da bi bolje napadali, če bi do tega prišlo. Gotovo pa ameriška zamisel izdati 25 tisoč milijonov (25 milijard) dolarjev za varstvo svojih ljudi pred jedrskim raketnim napadom po mnenju mnogih kaže, da je prizadevanje za popolno jedrsko razorožitev pokopano. Zdi se, da se je prav malo spremenilo od konca druge svetovne vojske. Oppenheimer, znanstvenik, ki je ustvaril prvo atomsko bombo, je leta 1952 trdil: „Dolgoročno je problem, ki ga postavlja atomska energija, naslednji; ali se je človek zmožen vladati ne da bi se zatekal v vojsko.“ Za zdaj je odgovor: ne.

Lepa si, zemlja slovenska!

Tomaž AHLIN

Že dolgo vrsto let sem razmišljal in si predstavljal, kakšen bo moj prvi obisk v Sloveniji. Prišel je dan, ko so se moje želje izpolnile. Z RASTJO XXX. sem tudi jaz odletel v Evropo. Gospod Bogdan Magister nas je očetovsko vodil.

Ljubljana, glavno mesto Slovenije. Neštetokrat sem jo prehodil. Zelo zanimivo mesto, razdeljeno v staro in novo Ljubljano, ki jo lepo krasita Ljubljana in grad.

Poletna šola, zanimiva izkušnja. Mi smo prišli zelo dobro pripravljene; pa tudi nekaj novega smo se naučili. Tukaj se moram zahvaliti vsem učiteljem in profesorjem osnovne in srednje šole ter staršem; brez njih ne bi bil to, kar sem.

Tudi gospoda prelata Jožeta Škerbca smo spremenili na pokopališče. Sedaj počiva v svojem rojstnem kraju na Notranjskem, med gozdovi, ki jih je tako ljubil.

Vsi ljudje so nas zelo lepo sprejeli. Bili smo tudi na avdienci pri ljubljanskem nadškofu dr. Francetu Rodetu in se z njim pogovarjali. Posebno prijetno sem se počutil med sorodniki. Prevzel me je studenec, ki teče ob tetini hiši; tako dobra, hladna in čista voda. Ko sem se oziral po božji naravi, sem vzkliknil: „Lepa, lepa si Slovenija!“

Spoznali smo veliko slovenskih krajev. Maribor je zelo zanimivo mesto, predvsem, ker je tam naš blaženi Anton Martin Slomšek, njegov grob, muzej in spomenik. Ta kraj me je resnično ganil.

Obiskali smo Primorsko. Najprej smo bili na Vrhniki. Tod je bežala babica z družino ob koncu vojne. Zelo zanimiva je Postojnska jama, zares privlačna za turizem. Kobilarna Lipica je edinstvena, vendar mene ni posebno zanimala. V Kopru smo obiskali Ognjišče; prijazno so nas sprejeli in nam podarili veliko knjig, lepo vezanih. Ne smem pozabiti na prelepa mesta ob obali: Piran, Portorož in Izolo. Uživali smo ob modrem Jadranu in se peljali s turistično ladjo.

„Na Gorenjskem je fletno...“ Bled, nepopisno miren, čarobno vabljiv kraj. Brezje, kako lepo sem se počutil, ko sem zagledal Lujansko Marijo! Zdelo se mi je, da je to res prava božja sprava. Cerkve so na splošno lepo ohranjene in oskrbovane. Tudi veliko ljudi se udeležuje nedeljske maše, posebnih praz-

novanj. Osebnost sem bil vesel, da sem bil na novi maši gospoda Igorja.

Videli smo tudi slap Savica. Čudovit je, čeprav ni primerjave z našim Iguazujem. Neverjetno lep je bil vzpon na Triglav. Po dolgi hoji smo dospeli do Kredarice, tam smo večerjali in prenočili. Bili smo pri sv. maši, ki jo je daroval g. Urbanija. Zjutraj smo nadaljevali vzpon do vrha Triglava. Bili smo presrečni, ko smo dosegli cilj.

Tudi na Ojstrico smo se podali po nasvetih dveh planincev, ki sta nas spre-

mljala. Res je bila pot precej strma in tudi prepad je bilo treba preskočiti. Mi pa smo urno stopali in premagali planinca, ki sta nas spremljala, se spotikala in tudi padala. Tudi mi smo padali, ampak mi nismo planinci.

Na Dolenjskem smo obiskali izvire reke Krke, Kočevski rog in grad Turjak. Tu so se utrnile žalostne misli na našo zgodovino. Zresnili smo se.

Obiskali smo tudi Dravograd, Celje, Teharje in Trojane. Tu ponudijo najboljše in največje krofe.

Potovali smo tudi na Koroško. V Celovcu smo šli v Minimundus. Ta dan je deževalo in smo si kar na hitro ogledali vse zanimivosti in se proti večeru vrnili v dijaški dom.

Tudi nekaj nezgod smo doživeli. Najprej se je užgal avtobus, pa je Martin ogenj korajžno pogasil. Na drugem potovanju pa se je nekaj polomil in smo čakali tri ure, da so ga popravili.

Kako je potekal naš nastop? Rekli so, da je bil ples zelo lep in da smo lepo predstavljali Argentino. Petje je pa malo pešalo.

Slovenija, danes te poznam; videl sem te, se te dotaknil, naučil sem se tvojega zraka, toplega in hladnega, nagledal tvoje lepote. Slovenija, danes te resnično ljubim.

Rast XXX. v parlamentu Republike Slovenije

DUHOVNO ŽIVLJENJE JE OBJAVILO

... PRED 60 LETI (1941)

V Novi Pompeji smo zapeli

9. nov. smo imeli prekrasen dan, ki je privabil mnogo rojakov k Rožnenski Materi božji v Pompejo.

Ta naš vsakoletni shod je postal že nekaj tradicionalnega. Samo da smo letos premenjali nedeljo. Edina nevšečnost je ta, ker moramo imeti v računu tudi druge romarje in farne pobožnosti, toda na hvalo cerkvenemu predstojništvu moramo priznati, da store vedno vse, kar je mogoče, da se ustreže tudi nam.

Začela se je pobožnost nekoliko po napovedanem času z rožnim vencem po špansko in kratko pobožnostjo Marijinega meseca, nakar je bila slovesnost v naših rokah.

Prihitali so ta dan rojaki iz vseh krajev, od blizu in daleč. Posebno iz one strani Riachuela je bilo mnogo obrazov. Prišel je tudi Pater Koloman Kisilak.

Najprej so pevci zapeli Marijino pesmico, nakar je g. Hladnik povzel besedo s pozdravom najprej v španskem jeziku.

Ta naš obisk v Pompejo je bila naša mirovna molitev. Zato je s toplimi besedami govornik najprej obrazložil silno trpljenje in ponižanje, ki je zadelo naš narod, ter veliko potrebo pobožne molitve, v kateri naj z našimi prošnjami tudi oni svoje združijo in bomo vsi našemu narodu in celemu svetu prosili pravičnega miru, ki ga naj nam izprosi po molitvi rožnega venca Kraljica miru.

Nadalje je govornik povzel po slovensko in v nemal poslušalce, da naj bodo vsi globoki v veri in zvesti v molitvi. Rožni venec pa naj nas poveže vse v eno strnjeno verigo, ki bo prosila božjo dobroto, da se na nas ozre. Nato je govornik razložil namen tega shoda, ki je **obnova nekoč cvetoče bratovščine živega rožnega venca**, ki jo je rajni g. Kastelic ustanovil in ki jo hočemo v spomin nanj oživeti.

Smisel te bratovščine je, da se vsak ud obveže moliti vsak dan deset češčnamarij z odgovarjajočo skrivnostjo, ki so razdeljene med posamezne ude tako, da vsi skupno molijo cel rožni venec. Saj bi bilo najlepše, da bi ga molil vsak sam celega. Toda marsikdo je od

svojih dnevnih naporov tako izčrpan, da mu njegove moči ne dajo več da bi izpolnil cel rožni venec. Pač pa bo svojo zvesto vero in globoko srce izkazal s tem, da bo posvetil nekaj trenutkov kratki desetinki rožnega venca in s tem položil pred božji stol tudi svoj klic za veliko potrebo našega naroda in celega sveta, za mirovno prošnjo.

Naj bodo tisti trenutki odprta vrata srca, da bo žarek božje milosti posvetil v dušni mrak in ko bo klicala molitev sprave in odpuščanja za naš narod in cel svet, bo obenem tudi milost božja ogrevala mrzlo dušo in ji oživljala vero, ki je v marsikaterem že opešala. Naša molitev pa bo izprosila tudi spreobrnitev kakega rojaka, kakor tudi bo klicala za tem, da pridejo do pravega spoznanja tisti, ki imajo v rokah usodo narodov: da bi spoznali, v čem je rešitev sveta, ozdravitev človeštva, odprava socialnih krivic v obnovi žive vere v božje očetovstvo in vesoljno bratstvo.

Da, kadar bomo vsi ne le verovali, ampak tudi živeli po veri, da imamo vsi enega nebeškega Očeta, da smo si vsi bratje in sestre, da nas čaka v večnosti šele popolna pravica; tedaj bomo živeli na svetu brez sovraštva in tako, da se bomo v večnosti združili v en sam venček srečnih okrog Boga, ki je začetek in konec vse sreče človeškega srca.

Po nagovoru je zbor zapel litanije, katere je vodil čast. g. Kisilak. Nato smo pa stopili v gornjo kapelo, kjer je še dolgo odmevala naša pesem: „Marija k Tebi uboge reve mi zapuščeni vpijemo, objokani otroci Eve v dolini solz zdihujemo...“

„Ko zarja zjutraj se razgrinja, si moja misel Ti, Marija...“

Med tem so bile razdeljene med prisotne posamezne desetinke rožnega venca, da bodo takoj pričeli z molitvijo.

S podrobno organizacijo bratovščine se bo pa uredilo pozneje in je ta sedaj že urejena na Avellanedi, kjer je bil določen dan za to 16. november.

Na Paternalu pa se bo vršil podrobni razgovor in ureditev v nedeljo, 30. nov., popoldne pri molitvah.

ŽIVI ROŽNI VENEC

December 1941

Ponovno že je bila izražena želja, da bi se spet začela ta nekoč lepo delujoča ustanova, ki je dala življenje naši priljubljene reviji „Duhovno življenje“ in združilo rojake v pošteno družbo.

V Novi Pompeji na shodu 9. nov. smo spet začeli z obnovo in sedaj se obračam na vse rojake s prošnjo, da pokažite pravo razumevanje za to lepo stvar.

Nekateri menijo, da je molitev nepotrebna stvar. Tudi blagoslovi in križi so jim odveč. Brez božjega hočejo živeti... ker nič ne pomislijo, kako bodo brez božjega umirali...

Ne bomo čakali, kdaj pridejo ti nesrečniki do poznega spoznanja. Vsi uvidni rojaki dobro veste, da je človek brez vere najnesrečnejše bitje pod soncem, posebno še, če je siromak. Na žalost bo to spoznal prepozno... To so pač nesrečne žrtve zvitega dela hudobcovega, ki ni tako neumen, da bi nobenega kristjana ne znal spraviti v svoje zanke, ki jih vedno tako nastavlja, da se žrtev ne zave tega preje kot tedaj, ko je že vse zamujeno, do tedaj se pa iz pametnih celo norčuje!

Vsi verni rojaki pa se prijavite in stopite v to molilno verigo, ki naj ima strnjenih vsaj tisoč udov, ko bomo v mesecu juniju praznovali 10 letnico odkar je bila bratovščina ustanovljena.

30. decembra popoldne ob 16.30 se vrši na Paternalu (Av. del Campo 1653) shod, na katerem se bomo pomenili o podrobnostih delovanja Živega rožnega venca.

Upam, dragi rojaki, da boste prihitali vsi, ki Vam je mogoče, od blizu in daleč, in bomo tako tudi mi začeli bolj izdatno iti na pomoč domovini v njeni stiski z našo mirovno molitvijo, kateri bo predvsem namenjen naš rožni venec.

Torej v nedeljo, 30. dec., ob 16.30 na Paternal!

Janez Hladnik, kaplan

... PRED 50 LETI (1951)

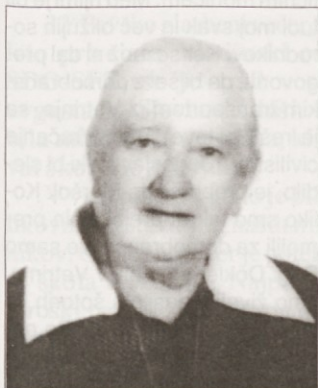
DECEMBER

1: **Miklavž** je prišel med slovenske otroke v dvorani *Círculo de los Obreros Católicos* v Liniersu. V pozdrav mu je zapel zbor Gallus Grzinčičevo **Miklavž prihaja**. Naslednji dan je obiskal še odrasle.

2: **Nova maša slovenskega salezianca Janeza Zupana** v Don Boscovem

+ ODŠLI SO +

**Marija Fradl,
roj. Horvat**

Pokojna gospa se je rodila 5. aprila 1912 Antonu Horvat in Mariji, roj. Stefanec, v Murski Soboti v Prekmurju. Kot begunka se je leta 1946 poročila v Št. Andreju na Koroškem v Avstriji z Ivanom Fradlom. Potem sta živela v taborišču v Judenburgu, kasneje pa v Trofaiach. Novembra 1948 sta z drugimi begunci prišla v Argentino in se naselila v mendoški provinci, bivala nekaj časa v Luján de Cuyo in se končno naselila v lastni hiši v mestu Mendoza. Hišo sta si kupila z denarjem, ki sta ga zadela na loteriji. V zakonu jima, žal, Bog ni dal otrok.

Po upokojitvi je okoli 25 let živela v mendoškem Slovenskem domu, skrbela za njegovo čistočo, sprejemala goste, ki so prenočevali v njem, in jim tudi postregla s hrano, če je bilo treba. Z leti ji je tako oslabele srce, da se je morala zateči v zavetišče. Tako je od 1. maja 1996 preživljala svoje dneve v domu za ostarele „Los Alerces“ v središču mesta.

V petek, 3. avgusta, pa je prišla njena ura, ko je bilo zanj konec bojev in trpljenja na zemlji. Gospodar življenja jo je v 90. letu starosti poklical pred svoje obličje. V Slovenskem domu, katerega bi v življenju tako rada še enkrat obiskala, je ležala na parah. Od nje se je poslovilo veliko rojakov, saj so jo vsi poznali, od otrok do starejših. Preden so jo odpeljali na pokopališče k zadnjemu počitku, je dušni pastir g. Jože Horn opravil v Domu pogrebno sv. mašo. Pred odprtim grobom se je poslovila od nje predsednica Zveze žena in mater ga. Marijana Šmon Žumer s temi besedami:

„Spoštovana gospa Marija Fradl! Končali ste tek svojega življenja na zemlji. Kot večina

starejših, ki so prišli v Argentino po drugi svetovni vojni, ste tudi vi zapustili Slovenijo, da ste si rešili golo življenje. Vaša usoda ni bila lahka, pač pa polna križev in trpljenja. Še v mladih letih ste izgubili moža in se morali kot vdova sami prebijati skozi življenje. Znano je, da ste več let delali v slaščičarni La Celeste na križišču cest Pedro Molina in San Martin v Mendozii. Kasneje ste se v mendoškem Slovenskem domu lepo vživeli in postali za otroke Fradlova mama, za odrasle pa gospa Marija. Vsa dolga leta, dokler vam je zdravje dopuščalo, ste vestno pospravljali in čistili naš skupni Dom. Radi ste brali slovenske knjige, saj je ni v naši knjižnici, katere ne bi bili prebrali. Ohranili vas bomo v lepem spominu. Pri nedeljskih mašah se vas bomo spominjali v molitvi, da vam Bog podeli milost večne blaženosti v nebesih. In Marija Pomagaj, Kraljica Slovencev, h kateri ste se radi zatekali, naj vam pri tem pomaga...“

(Gospa Marija je dobivala prenizko pokojnino, dabi jo sprejeli v zavetišče za ostarele. Sprejeta pa je bila, ker so primanjkljaj krili mendoški rojaki, ki so pod vodstvom Zveze mater in žena mesečno zbirali prispevke zanjo. Op. ur.)

**Frančiška Grbec,
roj. Lavrič**

28. avgusta je umrla v Gospodu v bolnišnici „Nuevo Sanatorio de Lanús“ gospa Frančiška Grbec, roj. Lavrič. Rodila se je 31. avgusta 1916 (manjkali so ji trije dnevi, da bi izpolnila 85 let). Bila je deveti od desetih otrok, rojenih v družini Jožeta Lavriča in Neže Debeljak iz Loškega Potoka, v vasi Hrib. Vaščani so jim po domače rekli „pri Gregurčkovih“. Z Grbčevo mamo je umrl zadnji član številne Lavričeve družine. Kot dekle je delala v tekstilni tovarni v Kočevju in kasneje v Kranju. Stanovala je pri svoji sestri v Slovenski vasi pri Stari Cerkvi. V tem kraju so živeli nekaj časa tudi bratje Grbec, ki so hodili v gozd sekati drevesa. Tam je mama spoznala Alojzija, tam se je začelo njuno prijateljstvo, ki ju je pripeljalo tudi v zakon.

zavodu v Ramos Mejiji je bila združena s proslavo 50-letnice prihoda salezijancev med Slovence. Novomašniku je izročil križ Jože Šemé, novomašni govor pa je imel Janko Mernik SDB.

8: **Duhovne vaje za može** so zajele 70 udeležencev v dveh skupinah. Vodila sta dr. Odar in dr. Žakelj.

9: **Praznik Brezmadežne** je mladina praznovala z vso slovesnostjo. V soboto so imeli vsak posebej duhovno obnovo, v nedeljo pa marijansko proslavo. Recitacije, petje, govor Mirjam Peršuh in Frančka Prijatelja, vse je pokazalo problematiko vprašanja teh dni za fante in dekleta. Dekleta so nato odigrale pri-zorček, fantje pa izvajali simbolično vajo **Zgodnja Danica**. S pesmijo **Zmagala si** so zaključili akademijo. Nastope je napovedoval in povezoval Milan Magister.

V letu 1951 je Slovensko dušno pas-

tirstvo registriralo **127 krstov, porok 58 parov** (med njimi 53 slovenskih) **ter 25 smrti**.

Na sestankih SDO so v tem letu bila naslednja predavanja: **Naloge naše organizacije.- Temperamenti.- Načrt in skrb slovenskega dekleta za bodočnost.- Naša narodna bolečina in dolžnost.- Pustni običaji.- Ne v osamljenost, temveč med slovenska dekleta.- Zgodovina slovenskega naroda.**

V letu 1951 so v Argentini izšle naslednje slovenske knjige in brošure: **založba NP: Maxence Van der Meersch: Ribiči**, prevedel Franc Kremžar (288 str.); **založba DP: Ivan Ahčin: Ob jubileju papeških socialnih okrožnic Rerum novarum in Quadragesimo anno** (141 str.), **Aleš Ušeničnik: Okrožnica Pija XI. 'Quadragesimo Anno' - o obnovi družbenega reda** (175 str.); **založba KM: Misijonski koledarček 1951** (138 str.),

Albert Bessieres: Puščava bo cvetela, prevedel dr. J. Žagar (150 str.), **Franc Jaklič: Baragova devetdnevica**, **Franc Jaklič: Baragov življenjepis** (292 str.); **založba SBS: Franc Kladnik: Cerkveno nadzorstvo in njegova opravila** (133 str.); **založba SS: Koledar Svobodne Slovenije 1951** (287 str.), **Tine Debeljak: Poljub** (93 str.), **Naša beseda** (128 str.); v samozaložbi: **Ivan Lavrih: Z Bogom v tujino** (157 str.), **Jože Kessler: Poglavitna določila iz zakonov o delu z nekaj praktičnimi migljaji vred** (104 str.).

V letu 1951 so v Argentini izhajale naslednje slovenske revije in časopisi pretežno verske vsebine: **Cilji in pota; Družabna pravda; Duhovno življenje** s prilogo za otroke **Božje stezice** in **Katoliški misijoni** (ki so to leto zadnjič izšli kot priloga DŽ); **Naš dom; Naš klic; Nova mladina; Oznanilo** in **Vrednote**.

Mama sama je takole pripovedovala spomine iz svoje življenjske zgodbe:

„Božja pota niso naša pota, božje misli niso naše misli,“ velja tudi za moje življenje. Poročila sem se z Alojzijem Grbcem, s katerim sva imela v srečnem zakonu do odhoda iz domovine leta 1945 pet otrok.

Po kapitulaciji kraljeve Jugoslavije so naše kraje zasedli Italijani. Ko so se leta 1942 v gozdovih pojavili partizani s svojo „Osvobodilno fronto“, so hodili v našo vas pobirat hrano zlasti po hišah vernih in zavednih katoliških družin. Midva z možem se nisva strinjala z njihovim načinom boja proti okupatorju. Ko so nekoč partizani ubili nekega italijanskega vojaka, so Italijani maščevali njegovo

smrt z ustrelitvijo 19 slovenskih talcev in požigom naše vasi (Travnik). Izjema je bila naša hiša, ki so jo rešili naši otroci. Ko se je vojak približal hiši z vžigalno bombo v roki, se je srečal s štirimi majhnimi otroki, ki so se mu zasmilili, da ni bil sposoben odvreči bombe. Pač pa so požgali hišo moje poročene sestre, ki se je po požigu zatekla z družino k nam na stanovanje. Iz gorečih hiš se je valil gost okužen dim in povzročil smrt osmih dojenčkov v vasi, med njimi tudi našega Francija. Ko so partizani hoteli mobilizirati tudi moža, jih ni čakal, ampak ušel in se pridružil vaškim stražam v Loškem Potoku. Po italijanski kapitulaciji se ni mogel vrniti domov, šel v Ljubljano in se tam zaposlil. Naši kraji pa so padli pod stalno na-

dzorstvo partizanov. Prve mesece leta 1945 že nisem več mogla prenašati neprestane živčne napetosti zaradi tamkajšnjih razmer. Ko se je ob neki priložnosti pojavila domobranska patrula, sem ob njeni zaščiti pobegnila z dveletno hčerko v Ribnico. Ker so bili večji trije otroci medtem v šoli in nisem utegnila priti do njih zaradi nevarne poti skozi gozd, sem bila v hudih skrbeh, ker so ostali sami, čeprav so živeli doma in z družino moje sestre. Koliko sem pretrpela, preden sem uspela dobiti te otroke k sebi!

Kmalu potem smo v Ribnici doživeli letalski napad. Ljudje so se zatekli v kleti in zasilna zaklonišča, nas pa je bombardiranje prehitelo, da nismo utegnili teči nikamor in smo ostali kar v stanovanju. Skozi okna smo videli padati bombe in ogenj, ki so ga povzročale eksplozije. Ena bomba je prebila streho našega stanovanja in padla dva metra pred nas. Z otroki smo se stiskali v kot tako, da sem jih z lastnim telesom pokrivala. V grozi sem na glas klicala Marijo na pomoč, naj „odpre svoj plašč in skrije moje otroke pod njim“, in bila uslišana. Bomba ni eksplodirala. Ko je ponehalo najhujše, smo zapustili stanovanje in stekli v varnejše zaklonišče.

Maja 1945, ko se je bližal konec sovražne okupacije in grozila druga, komunistična, nas je iz Ljubljane v Ribnico prišel iskat mož, da se je potem vsa družina skupaj „za petnajst dni“ odpravila na pot proti Ljubljani. Najnujnejše smo naložili na ročni voziček in šli vso pot peš v koloni drugih beguncev. Le otroci so se na prošnjo moža peljali na vozovih dobrih ljudi. Trajna hvaležnost vsem, posebno še Oblakovim staršem! V Ljubljani se pot ni končala, ampak nadaljevala proti Trziču, po strmih in vijugastih klancih do Ljubelja in čez. Na poti smo doživeli marsikaj, ko so nas napadli partizani in je nastala panika. Konji, ki so vlekli voz in z njim prikolico, ki so nam jo podarili v Mengšu, so se ob pokanju splašili, da se je prikolica na nekem ovinku prevrnila. Še tisto malo prtljage, ki smo jo vzeli s seboj, se je izgubilo. Pa hvala Bogu, da se dveletni hčer-

ki, ki je odletela s prikolice, ni nič zgodilo! Pred dravskim mostom smo videli ležati veliko mrličev, pokritih samo z vejami.

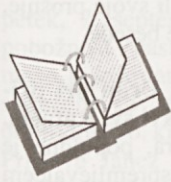
V Vetrinju nas je doletela angleška izdaja in predaja razoroženih domobrancev komunističnim morilcem. Med njimi je bil tudi moj svak in več bližnjih sorodnikov. Ker se mož ni dal prepovoriti, da bi šel z domobranskim transportom iz Vetrinja, se je rešil gotove smrti. Vračanje civilistov v Jugoslavijo, ki bi sledilo, je preprečil dr. Meršol. Koliko smo takrat prejokali in premolili za domobrance, ve samo Bog. Dokler smo bili v Vetrinju, smo živeli v zasilnih šotorih, ki smo si jih sami naredili. Po nekaj tednih so nas pa razsели po raznih taboriščih. Naša družina je bila poslana v Spittal, kjer smo živeli štiri leta v lesenih barakah.

12. januarja 1949 — v najhujšem mrazu — smo odšli na pot v Argentino. Odpeljali so nas v Italijo, da so nas v genovskem pristanišču vkrcali na vojaško ladjo Langflit, ki nas je 14. februarja srečno pripeljala v Buenos Aires. Dva otroka sta se mi rodila v špitalskem taborišču, najmlajši je imel osem mesecev, ko smo prišli v Argentino. Začetek v tej deželi je bil težak, a smo, hvala Bogu, vse prestali. Vedno sem imela pred seboj podobo Marije Pomagaj in, če je bilo še tako hudo, se je kmalu obrnilo na bolje. Ob prihodu v Argentino je mož tehtal samo triinpetdeset kilogramov. Brez dvoma ni mogel dati videza zdravega, krepkega delavca, zato je težko dobil delo. Po desetih dneh so ga končno sprejeli v službo v mlinu „Lagomersino“ na Avellanedi in tu je ostal do svoje smrti. S prvo plačo, ki jo je prinesel domov, je kupil Marijin kip in ga podaril meni. Vsa družina je ob kipu z ganjenostjo zmolila zdravamarijo. Kip hranim še danes na vidnem kraju, da nas vedno spominja Nanjo, ki nas je vedno varovala in nam pomagala v stiskah. Ta kip smo nosili nad trideset let za božično devetdnevno družinah Slovenske vasi v Lanusu.

Prvo stanovanje v Argentini smo dobili v bližini današnje Slovenske vasi. Mož je vzel v najem

12. januarja 1949. Grbčev ata in mama z najmlajšim, osem mesecev starim otrokom v naročju, odhajata iz špitalskega taborišča v Argentino.

iz naše kronike

Metka MIZERIT

32. Pevsko glasbeni večer, ki ga vsako leto prireja mladinski organizaciji SDO-SFZ, se je vršil v soboto, 18. avgusta, v Slovenski hiši. Najprej je bila mladinska sv. maša, ki jo je daroval škof Alojz Uran.

V veži pred dvorano je bila zanimiva likovna razstava slik naših mladih umetnikov. Glasbeni večer je potekal v dvorani škofa Rožmana. Najprej je nastopil otroški pevski zbor „Zarja mladosti“, ki ga vodi prof. Marjana Jelenc. Na klavirju jih je spremljala gospa Anka Savelli Gaser. Solist Luka Somoza Ostrc je zapel „Notte e forma e giorno faticar“ in koroško narodno „Kje so tiste stezice“. Naslednjo točko je izvajala skupina E.Q.E., ki jo sestavljajo Ale Berčič, Luka Rome, Silvijo in Ariel Rozina ter Tomaz Sušnik. Na klavirju je zaigrala mlada pianistka Saška Podržaj. Kvartet Andrej Grilj, Martin Selan, Dani in Aleks Cestnik so nam zapeli: „Oj le prebudi se“, „Žabe“ in argentinsko „Caramba“. Prvi del večera je zaključil otroški zbor Zedinjene Slovenije pod vodstvom Marte Selan.

V drugem delu je mladina predstavila spletno stran Zvezne mladinske organi-

zacije na internetu. Sledil je nastop solistke Marije Marte Ostrc. Nato sta zapela gospod Janez Cerar in Marko Mehle. Moderno glasbo je predstavil Luka Hrovat s petjem in igranjem na kitaro, nato pa še Žižo Dobovšek in Pavel Erjavec. Glasbeni večer je zaključil Mešani pevski zbor San Justo pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vomberger; zapeli so: „Una pena nuevamente“, „Večerni zvon“ in „Planinsko“. Pri večeru so sodelovali poleg nastopajočih še Tonči Pavlič, Marko Petek, Cecilija Jelenc, Pavlinka Zupanc, Gabrijela Petkovšek, Damijan Ahlin in Aleks Šuc. Na pevsko glasbenem večeru je bil tudi gospod škof Alojz Uran in njegov spremljevalec mons. Janez Pucelj.

Škof Alojz Uran na obisku v Mendozi. 24. 25. in 26. avgusta je gospod škof Alojz Uran obiskal rojake v Mendozi. Najvažnejši dogodek je bila gotovo sv. birma in prvo sveto obhajilo. Na oba zakramenta so se mladi in otroci duhovno pripravili. V petek sta imela oba visoka gosta srečanje z mladino in birmanci. V soboto je g. škof obiskal slovensko šolo in maševal skupaj z mons.

Puceljem in duhovnikom Janezom Cukjatiem. Nato je imel g. škof srečanje z birmanci in prvoobhajanci. V nedeljo je bila slovesnost sv. birme in prvega svetega obhajila. Sveto mašo je daroval g. škof Alojz Uran. Somaševali so še mons. Janez Pucelj, delegat dr. Jure Rode, g. Jože Horn in g. Pavle Novak. Gospoda škofa je pozdravil Pavel Nemanič v imenu prvoobhajancev, Lučka Trlep za birmance in Vladimir Šmon v imenu staršev in Društva. Zakrament sv. birme je prejel petnajst mladostnikov; prvo sveto obhajilo pa štirje otroci. Med sveto mašo so prepevali: Slovenski pevski zbor, Slovenski oktet in Los Chañares. V Slovenskem domu so nato imeli skupno kosilo. Predsednik Društva Slovencev Jernej Bajda je pozdravil goste in omenil, da praznujejo tudi 51. obletnico Društva. K lepemu uspehu tega praznovanja so prispevale tudi prof. Rezka Novak Nemanič, prof. Anica Štirn Arrigoni in gospa Marjana Šmon Žumer. Vsi Slovenci v Mendozi so bili srečni ob škofovem obisku.

Mladinski dan na Pristavi. Mladina vsakega slovenskega Doma prireja svoj dan. Na Pristavi se je vršil v nedeljo, 26. avgusta. Čeprav je deževalo, se je lepo število mladih zbralo pod novo streho. Dopoldne je bila sv. maša, nato pa skupno kosilo. Ob 19. uri se je začel kulturni program pod geslom: „Skupno sodelovanje gradi bodočnost.“ V odrskem prizoru so pokazali delo in življenje na Pristavi, ki je skupni dom Slovencev na

skromno hišico — „rancho“, od koder smo hodili k maši v bližnjo župnijo Santa Faz. Tam okrog se je naselilo še več slovenskih družin. Od leta 1951 pa smo začeli hoditi k slovenski maši pri Sv. Jožefu, kamor je bil nastavljen za župnika g. Janez Hladnik. G. Janez je v tistih prvih časih poveril moža, da mu je pomagal razmeriti parcele, ki danes sestavljajo Slovensko vas. V njej smo si tudi mi kupili zemljišče in dogradili lastno hišo, čeprav nas je stalo veliko navora. V tej hiši se mi je rodil osmi otrok.

Otroci so doraščali, izbirali svoje poklice in se poročali. Vseh šest je poročenih s slovenskimi drugimi in vsi živijo v Slovenski vasi, blizu. Zato sem srečna. En sin pa je postal duhovnik, kateremu sem z veseljem posvečala posebno skrb.

Takšne spomine je pripove-

dovala Grbčeva mama.

+

Pokojna je zelo rada brala slovenske časopise in revije. Ne samo naših publikacij kot Oznanilo, Svobodna Slovenija in Zborniki, Duhovno življenje, prej Katoliški misijoni, Vestnik in Tabor, ampak tudi Družino, Misijonska obzorja in Novo zavezo, Mohorjeve koledarje in knjige iz Slovenije ter Ave Maria iz ZDA in še marsikaj drugega, s čimer jo je zalagal sin duhovnik. Imela je petindvajset vnukov, vse je imela rada in se razveselila vsakogar, ki jo je obiskal. Sprejemala jih je s posebnim nasmehom na obrazu, bila radodarna in gostoljubna, zato je bilo prijetno pri njej. Dočakala je tudi osem pravnukov, ki so ji bili še v posebno veselje. Do smrti je bila članica Marijine legije, še v visoki starosti je rada obiskova-

la Marijine božje poti in se dneвно udeleževala sv. maše.

Mož ji je umrl leta 1972, ona pa je zbolela meseca julija. Nujna je bila operacija, ki je sicer dobro uspela, dobila pa je nato hudo pljučnico, kateri je kljub zdravniški pomoči podlegla. Med boleznijo je trpljenje vdano prenašala in ga darovala Bogu. Sv. obhajilo, ki ga je prejemale z veliko pobožnostjo, ji je do zadnjega nosil sin Mirko. Na bolniški postelji jo je obiskal tudi ljubljanski pomožni škof Alojz Uran, ki je bil na pastoralnem obisku v Argentini.

Na paroh je ležala v mrliški vežici Doma sv. Vincencija. Od nje se je prišlo poslovit veliko ljudi, poleg slovenskih rojakov tudi argentinski domačini iz bližnje fare Nuestra Señora de Itatí, kjer je sin Mirko zgradil cerkev in bil tam 17 let za župnika. Pri

pogrebni maši v cerkvi Marije Kraljice, ki jo je vodil škof Uran, je somaševalo poleg sina, župnika prelata Mirka, nad dvajset duhovnikov. G. škof je užaloščene sorodnike tolažil, „naj ne žalujejo, pač pa naj bodo Bogu hvaležni, da so jo imeli“. Prelat dr. Jure Rode. pa je ob Gregorčičevih besedah „Daritev bodi ti življenje celo“ bil mnenja, da je mama vedno živela v smislu teh besed, saj je bila vse življenje „skrbna mama“.

Pokopali smo jo na občinskem pokopališču v Lomas de Zamora, kjer leži že veliko naših rojakov. Obredne molitve ob odprtem grobu je opravil njen sin Mirko.

Zvesti Bog je poplačal svojo služabnico, ki je vse življenje skušala vršiti njegovo sveto voljo.

M.U.G.

tem področju. Nastopili so z dolenskim plesi, pet mladih parov je zaplesalo tango. Otroci osnovne šole so igrali nogomet, deklice pa so navdušeno navijale. Mladi so se zavrteli ob živahni melodiji polke in valčka. S svojimi nastopi so dokazali, da Pristava živahno deluje in ima velik pomen za slovensko skupnost. Kulturnemu programu je sledila prosta zabava.

Gospod škof Alojz Uran in njegov spremljevalec sta obiskala Slovensko vas v Lanusu v torek, 21. avgusta. Že prejšnji večer je imel g. škof srečanje z župnijskim pastoralnim svetom. V torek je bilo po večerni maši spraševanje birmancev, ki ga je g. škof oblikoval tudi kot katehezo za starše in botre. Na praznik Marije Kraljice, kateri je posvečena cerkev v Slovenski vasi, je bila slovesna sveta maša in obred svete birme. Zakrament je prejelo sedemnajst mladih. Birmansko bogoslužje je bilo skrbno pripravljeno, kar je zasluga župnika Janeza Cerarja. Gospod škof Alojz Uran je obiskal tudi bolnike v Domu svetega Vincencija in po družinah. Srečanje z učenci farne šole je bilo pristrčno in domače.

Dne 28. avgusta sta se **škof Alojz Uran in mons. Janez Pucelj srečala s slovenskimi dušnimi pastirji.** Sestanek so začeli s skupno mašno daritvijo. Dopoldne je g. škof govoril o sinodalnem procesu v Cerkvi na Slovenskem. Poročilu je sledila živahna debata. Mons. Janez

Pucelj pa je predstavil pregled pastoralnega dela med slovenskimi izseljenci po Evropi.

Na praznik mučeništva Janeza Krstnika, 29. avgusta, so bili povabljeni na srečanje s škofom Uranom in njegovim spremljevalcem mons. Pucljem vsi slovenski duhovniki, ki delujejo po argentinskih župnijah. Tudi ta dan so začeli s skupno sveto mašo. Sledil je razgovor o razmerah v domovini Sloveniji pa tudi o delu slovenskih duhovnikov med domačini.

Srečanje g. škofa Alojza Urana z otroki slovenskih šol. V soboto, 1. septembra, je bilo v Slovenski hiši zelo živahno, ker so se tam zbrali šolarji slovenskih sobotnih šol s svojim učiteljstvom. Najprej je bila sv. maša, ki jo je daroval g. škof Alojz Uran. Vsi so se nato zbrali v dvorani škofa Rožmana na sprejem. Več kot petsto otrok je napolnilo prostor. Vsaka šola se je predstavila in pozdravila škofa z recitacijo. Tudi zapeli so škofu v pozdrav. Otoci so bili presrečni, saj je marsikateri prvič videl gospoda škofa.

Isti dan popoldne se je **gospod škof Alojz Uran srečal tudi z dijaki in profesorji SSTRMB.** G. škof je dijakom maševal v cerkvi Marije Pomagaj. Sv. maša je bila darovana na čast blaženemu Antonu Martinu Slomšku in prošnja za duhovne poklice med mladimi. Pri pridigi je g. škof govoril o duhovnih darovih, ki so nam bili izročeni v vsej slovenski zgodovini. Dijaki so pazljivo poslušali pre-

pričljive besede in izrekli svoje prošnje, ki so povzemale škofove besede.

Gospod škof Alojz Uran pri primorskih rojakih v cerkvi sv. Rafaela. V nedeljo, 2. septembra, popoldne je odšel g. škof s svojim spremljevalcem mons. Pucljem v Villa Devoto. Primorski rojaki so praznovali 25. obletnico ustoličenja Svetogorske Kraljice. Sveto mašo je daroval g. škof Alojz Uran. Z njim so somaševali delegat dr. Jure Rode, mons. Janez Pucelj in g. Franc Šenk. Po sv. maši je bil v farni dvorani sprejem, ki ga je vodila gospa Mari Keržič. Pozdravni govor je imela gospa Dragica Mizerit. Nastopili so otroci s pesmimi in plesi pod vodstvom svojih učiteljic Gelbove in Panainove. Mladi Marušičevi so recitali v slovenščini in španščini odlomek iz pesnitve Martin Fierro. Gospod škof je rojake pristrčno nagovoril in jim tudi zapel. Kaj kmalu so se mu pridružili vsi navzoči in slovenska pesem je še dolgo odmevala v noč.

V ponedeljek, 3. septembra, sta **g. škof Alojz Uran in njegov spremljevalec mons. Janez Pucelj potovala v Bariloče,** kjer vodi slovensko versko skupnost duhovnik Branko Jan. Zvečer so imeli srečanje starši in birmanci, kot pripravo na sv. zakrament. Naslednji dan sta si visoka gosta, v spremstvu g. Jana in še več mladih bariloških Slovencev, ogledala najznamenitejše kraje v okolici. Zvečer je bila v cerkvi slovesna sv. maša, med katero so trije mladi prejeli zakrament Sv. Duha in z njim potrditev v veri. Po sv. maši je bil v Kambičevem hotelu sprejem, ki ga je škofu pripravila Bariloška slovenska šola vseh treh stopenj. Tudi Bariloški vrabčki so zapeli. Sledila je skupna večerja. Naslednji dan sta si gosta ogledala še nekaj lepot in zanimivosti kraja; potem sta se poslovila od gostoljubne bariloške skupnosti in se vrnila v Buenos Aires.

Gospod škof Alojz Uran in njegov spremljevalec v Carapachaju. V četrtek, 6. septembra, je bila v Domu sv. maša, ki jo je daroval g. škof. Po sveti maši je bilo srečanje rojakov te okolice z g. škofom. Pripravili so pristrčen sprejem in pogostitev. V imenu članov Doma je pozdravil predsednik Franci Žnidar. Gospod škof jim je tudi zapel; veliko veselje je vladalo ta večer v Slovenskem domu v Carapachaju.

Na slovenski Pristavi v Castelerju je bil gospod škof Alojz Uran na prvi

Škof Alojz Uran je obiskal Slovensko pristavo na prvi petek, 7. septembra. Sv. mašo na čast Srcu Jezusovemu je opravil g. škof, po maši pa so sledili pozdravi in nastopi. - Foto: M. Čeč

petek, 7. septembra. Imeli so skupno pobožnost v čast Srcu Jezusovemu in sv. mašo, ki jo je daroval škof Uran. Prisrčen sprejem se je začel z pozdravno dobrodošlico, ki jo je izrekel predsednik Pristave Janez Jelenc. Nato so zapeli šolski otroci, folklorna skupina pa je zaplesala nekaj plesov. Sledila je pogostitev v spodnji dvorani. Večer je potekel v petju in veselju.

Praznovanje 35. obletnice Zveze slovenskih mater in žena je bilo v soboto, 8. septembra. Popoldne je bila sv. maša, ki jo je daroval škof Alojz Uran, somaševala pa sta mons. Janez Pucelj in delegat dr. Jure Rode, ki je tudi duhovni vodja Zveze. Med sv. mašo je pela skupina žena iz vseh slovenskih domov pod vodstvom gospe Anke Savelli Gaser in Lučke M. Kastelic. G. škof je pri pridigi govoril o Mariji Bogorodnici, ki je zgled in luč na življenjski poti vsake matere in žene.

V dvorani škofa Rožmana je bil kulturni program, ki ga je povezovala gospa Irena Fajdiga. Pozdravne besede sta izrekla asistent Zveze dr. Jure Rode in predsednica gospa Pavlina Dobovšek. Nato je zbrane žene, matere in družine nogoovoril škof Uran. Žene so se zahvalile gospe Dobovškovi za vse njeno dolgoletno prizadevanje kot predsednica Zveze. Sledil je koncert moškega zbora iz San Justa pod vodstvom Andreja Selana. Vsem navzočim so gospe postregle z okusnim prigrizkom.

Skupna duhovna obnova za žene in može je bila v nedeljo, 9. septembra, v Slovenski hiši. Vodil jo je škof Alojz Uran s sodelovanjem mons. Janeza Puclja. Udeležba je bila zelo številna, saj je prišlo na duhovno obnovo 275 oseb. Duhovno srečanje smo zaključili s sveto mašo, ki jo je daroval gospod škof.

40. mladinski dan in 45. obletnica našega doma v San Justu. Obe praznovanji sta se vršili v nedeljo, 9. septembra. Slovesnost se je pričela s sveto mašo, ki sta jo darovala gospoda Toni Bidovec in Franci Cukjati. Pel je Mešani pevski zbor San Justo pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar. Po sv. maši je bila dopoldanska akademija v Domu. Program je povezovala Danica Malovrh. Najprej so navzoči zapeli obe državni himni, argentinsko in slovensko. Sledil je koncert, pri katerem so nastopili: otroški zbor Balantičeve šole, fantje in možje ter Mešani zbor San Justo. Nato so pozdra-

vili zastopniki organizacij, ki delujejo v Domu in sicer Mici Malavašič Casullo, Martin Selan, Tone Malovrh, Nežka Lovšin Kržišnik in Stane Mustar. Vsi navzoči so se udeležili skupnega zajtrka. Na dvorišču so se mladi pomerili v odbojki. Opoldne je bilo na razpolago okusno domače kosilo, ki so ga pripravile skrbne gospodinje. Pri popoldanskem programu sta bila navzoča tudi gospod škof Alojz Uran in mons. Janez Pucelj. Najprej so nastopili fantje, ki so na dvorišče prinesli zastavo, posebej narejeno za ta dan. Pozdravila je predsednica mladinske organizacije Bernarda Juhant; v imenu zveznega odbora pa Monika Klarreich in predsednik Zedinjene Slovenije Tone Mizerit. Slavnostni govornik je bil Marjan Loboda. Pri športnem programu so se najprej iskazali fantje s telovadnim nastopom. Nato so prinesli mladinsko zastavo z grbom in geslom: Združeni v bodoči rod. Nastopili so otroci otroškega vrtca in nižjih razredov z igralnimi vajami. Naraščajnice so pokazale svoje spretnosti z drsanjem na kotalkah. Naraščajniki so nastopili s telovadnimi vajami. Dekleta so se „igrale“ s trakovi, fantje pa so spretno telovadili. Mladi pari so, oblečeni v slikovito gorenjsko narodno nošo, veselo zaplesali. Sledil je argentinski folklorni ples in končno romantični valček. Ta dan je Naš dom San Justo slovesno otvoril streho nad dvoriščem; blagoslovil jo je škof Uran, ki je nato tudi podelil pokale športnim zmagovalcem.

V ponedeljek, 10. septembra, je škof Uran obiskal rojake v Miramaru. Spremljala sta ga mons. Janez Pucelj in delegat dr. Jure Rode. Rojaki so se zelo razveselili škofovega obiska ter mu pripravili prisrčen sprejem. Najprej so imeli sv. mašo in potem so pred sliko Marije Pomagaj molili litanije njej na čast. Po sv. maši je bil sprejem v domu, kjer je bila skupna večerja. Vsi so preživeli lep in srečen dan in bili škofu za njegov obisk zelo hvaležni.

Srečanje škofa Alojza Urana z mladimi zakonci je bilo v četrtek, 13. septembra. Zbrali so se v lepem številu, čez sto. Srečanje so začeli s sveto mašo, ki jo je daroval gospod škof. Sledil je razgovor o krščanskem zakonu, o pripravi na zakonsko in družinsko življenje ter o težavah ob katere zadenejo mladi na začetku življenja v dvoje. Gospod škof jim je svetoval, naj se družijo v zakonskih skupnostih in naj skupaj rešujejo zapreke, ki jih ovirajo v rasti zakonske duhovnosti.

Gospod škof Alojz Uran je obiskal Slovenski dom v San Martinu v petek, 14. septembra. Sveta maša je bila v kape-li presvetega Srca Jezusovega, kjer imajo Slovenci vsako nedeljo sv. mašo. Škof Uran je somaševal z delegatom dr. Juretom Rodetom, dušnim pastirjem France-
tom Šenkem in mons. Janezom Pucljem. Med sveto mašo je škof blagoslovil podo-

Škof Alojz Uran na srečanju s Pristavčani. - Foto: M. Čeč

bo Brezjanske Marije Pomagaj. Po sveti maši je bil sprejem v Domu, kjer je najprej pozdravil predsednik Andrej Rezelj, potem pa je otroški zbor zapel nekaj pesmi. Tudi g. škof, vedno pripravljen, je zapel pesem „mamici“. Zapel je tudi Sanmartinski zbor pod vodstvom gospe Lučke M. Kastelic. Gospe so pripravile okusno večerjo, ki so jo mladi hitro in spretno postregli. Vsi navzoči so preživeli lep večer v prijetni družbi in ob spodbudnih besedah gospoda škofa.

Obisk škofa Alojza Urana v Rožmanovem domu v soboto, 15. septembra. Vsi stanovalci so se udeležili škofove maši in navdušeno prepevali. Sledil je sprejem, predstavitev življenja v domu in kratka pogostitev.

Škof Alojz Uran in mons. Janez Pucelj v Našem domu San Justo. Iz Rožmanovega doma sta oba gosta s spremljevalci odšla v stolnico v San Justo, kjer je gospoda škofa pozdravil župnik stolne župnije in g. Toni Bidovec, slovenski dušni pastir. Pri sveti maši, katero je daroval g. škof s somaševalci, je pel Mešani pevski zbor pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar. Kasneje je bil v Domu na pokritem dvorišču slovesen sprejem g. škofa Alojza Urana in njegovega spremljevalca mons. Pucelja. Nastopili so učenci slovenske šole in recitali pesem dr. Tineta Debeljaka o Balantiču. Moški zbor, pod vodstvom Andreja Selana, je zapel nekaj pesmi. Sledila je recitacija mladih. Za konec pa

je Blaž Miklič nazdravil g. škofu s Prešernovo Zdravljico. Vsi navzoči so bili deležni bogate pogostitve.

40. obletnica Slomškovega doma in slovoškofa Alojza Urana je bilo v nedeljo, 16. septembra. Zbrali smo se na vrtu Slomškovega doma pri dviganju zastav in petju obeh državnih himen. Vse navzoče je pozdravila prof. Neda Vesel Dolenc. Med častnimi gosti sta bila gospod škof Alojz Uran in mons. Janez Pucelj, ki sta preživljala zadnji teden med nami. Dobrodošlico vsem je nato izrekel predsednik Slomškovega doma Marjan Jože Loboda, ki se je spomnil pokojnega dušnega pastirja prelata Jožeta Škrbca. Sledila je sv. maša, ki jo je daroval g. škof Alojz Uran. Z njim so somaševali delegat dr. Jure Rode, mons. Janez Pucelj in krajevni dušni pastir Franci Cukjati, ki je g. škofa tudi pozdravil. V imenu šolskih otrok ga je nagovorila Zofija Loboda, ki mu je izročila slovenski šopek. Med sveto mašo je bilo ubrano ljudsko petje pod vodstvom mladinske skupine. Po sv. maši so si gostje ogledali razstavo krajevnih umetnikov — slikarjev: Andreje Dolinar Hrovat, Toneta Kržišnika, Veronike Sparhakelj Avguštin in Helene Klemenc Reyes. Pri slavnostnem kosilu, ki so ga pripravile gospe, je bilo preko dvesto gostov. Hitro in spretno pa so postregli fantje in dekleta.

Popoldanska prireditev je bila na vrtu, kjer je bila za to priložnost pripravljena lepa scena; slika blaženega Antona Martina Slomška in slika slovenskih narod-

nih noš (delo Staneta Snoja). Popoldanske prireditve se je udeležil tudi veleposlanik Republike Slovenije g. Bojan Grobovšek z gospo. Navzoči so bili še častni konzul Herman zupan z gospo, delegat dr. Jure Rode, predsednik Zedinjene Slovenije Tone Mizerit ter predstavniki slovenskih Domov in organizacij. Pozdravne govore so izrekli preds. Slomškovega doma Marjan J. Loboda, preds. ZS Tone Mizerit, veleposlanik RS Bojan Grobovšek. Slavnostni govornik je bil Marjan Loboda.

Sledil je plesni nastop „Veselja dom“. Najprej so zaplesali najmlajši (vodili Lučka Vombergar in Marjana Grabnar Petkovšek), nato fantje in dekleta mladinskih organizacij (prof. Mirjam Mehle Javoršek) ter članice in člani (Pavlinka Vombergar in Tatjana Panaino). Besedilo povezave je napisal Tone Rode, povezovala pa sta prof. Neda Vesel Dolenc in arh. Jure Vombergar. Scenski prostor je pripravil Miha Ribnikar s sodelavci. Za zvok sta poskrbela Matjaž Ribnikar in Dani Cestnik.

Po končanem programu so poklicali na oder g. škofa Alojza Urana, delegata dr. Jureta Rodeta, mons. Janeza Pucelja ter Francija Cukjati. Dr. Rode se je g. škofu in njegovemu spremljevalcu zahvalil za obisk in vse opravljeno delo med nami. Spregovorila sta še g. škof Alojz Uran in mons. Janez Pucelj in nam celo zapela pesem v slovo. Program smo zaključili z našo himno „Slovenija v svetu“.

Hitro je potekel mesec škofovega obiska. **V ponedeljek, 17. septembra, je bila v cerkvi Marije Pomagaj poslovilna sv. maša.** Z g. škofom so somaševali mons. Janez Pucelj, dr. Jure Rode, dr. Alojzij Kukovica, g. Toni Bidovec, prelat Jože Guštin, g. Janez Petek, g. Franc Urbanija, g. Franc Šenk, g. Dane Vrečar. Po sv. maši je bila kratka pogostitev in nato srečanje g. škofa s predstavniki vseh Domov in organizacij, župnijskih svetov in pastoralnih delavcev. G. škof je povedal svoje vtise o pastoralnem obisku med nami; pa tudi navzoči so mu povedali svoje mnenje in odmeve na obisk.

V torek, 18. septembra, sta g. škof Alojz Uran in njegov spremljevalec, mons. Janez Pucelj, odpotovala v Slovenijo. Na letališče ju je spremljal delegat dr. Jure Rode z dušnimi pastirji in skupino rojakov. Poslovlili smo se, jima želeli srečno pot in nasvidenje.

Srečanje mladcev in mladenk na Pristavi se je vršilo v soboto, 8. septembra. Zbralo se jih je 116 iz vseh šestih slo-

16. sept. 2001. Škof Alojz Uran na 40. obletnici Slomškovega doma podpisuje spominsko knjigo. - Foto: M. Šušteršič

venskih domov. Dan so preživeli med športnimi in razvedrilnimi igrami. Veseleli dan so zaključili s sv. mašo, ki jo je daroval g. Franci Cukjati. Čestitke pristaških mladcem, ki so ta dan organizirali.

Pater dr. Alojzij Kukovica je bil imenovan za vice — delegata v slovenskem dušnem pastirstvu, je med svojim obiskom v Argentini, sporočil g. škof Alojz Uran, ki je zadolžen za dušno pastirstvo med slovenskimi izseljenci.

V okviru **Slovenske kulturne akcije je pripravil razstavo svojih slik Andrej Makek** v soboto, 22. septembra, v mali dvorani Slovenske hiše. Umetnik sam nam je predstavil svoja dela: akvarele, akrile in pastelev ter okoliščine, v katerih so slike nastajale. Lepo število rojakov si je ogledalo razstavo in uživalo lepoto predstavljenih slik, ki so bile na ogled še v nedeljo, 23. septembra.

50. mladinski dan v Slovenski vasi se je vršil v nedeljo, 23. septembra. Mladina Slovenske vasi se je na svoj zlati jubilej posebno slovesno pripravila. Dan so pričeli z dviganjem zastav, sledila je sv. maša in športna tekmovanja. Dekleta so se pomerila v odbojki, fantje pa v nogometu. Po kosilu, ki so ga postregli mladci in mladenke, so nadaljevali s tekmovanjem. Zvečer je bil kulturni program. Najprej so pokazali diapozitive iz zgodovine lanuških mladinskih dni. Nastope je napovedoval Marko Pallota; nato je goste in vse navzoče nagovorila krajevna predsednica Lučka Mehle, potem pa zvezni predsednik Gregor Modic. Folklorna skupina mladih nam je zaplesala nekaj plesov. Deklice na kotalkah so predstavile zanimivo vajo, nastopili so tudi najmlajši. Tudi „bivši“ fantje in dekleta, danes možje in žene, so zaplesali folklorni ples. Sledile so telovadne vaje, ki so jih zaključili s skoki skozi goreč obroč. Nastope so zaključile dekleta in gospe s telovadno vajo. Za slovo so prižgali še umetne ognje, ki so veselo švigali v noč stoletju naproti.

Slovenska kulturna akcija je priredila koncert, ki ga je predvajal zbor „Niños y jóvenes cantores de Bariloche“ in „Camerata Nativitatis“. Zbor vodi prof. Andrej Jan. Koncert se je vršil v soboto, 29. septembra, v dvorani škofa Rožmana v Slo-

venski hiši. Zbralo se je lepo število ljubiteljev glasbe in nastopajoči so nam pripravili lep, umetniški večer.

Mladinski dan v Carapachayu pa je bil v nedeljo, 30. septembra. Vreme jim ni bilo naklonjeno; zaradi dežja so odpadla običajna tekmovanja v odbojki. Na kulturni program se je zbralo kar precej občinstva, ki je z zanimanjem sledilo dogajanju na odru, kjer so navdušeno in spretno sodelovali vsi mladi iz Carapačaja. Predstavili so tudi svojo novo zastavo. Po pozdravu predsednika krajevnih mladinskih organizacij, Andreja Žnidarja, so v lepi zamisli izvedli ples in petje, do srečnega konca, katerega ideja je bila: najlepše je doma.

Msgr. dr. Mirko Gogola je predaval o papeževi poslanici „**Dialog med kulturami — za civilizacijo ljubezni in miru.**“ Predavanje je bilo pod okriljem Slovenske kulturne akcije v soboto, 6. oktobra, v mali dvorani Slovenske hiše. Po zanimivem predavanju se je razvila živahna debata.

Svetovni slovenski kongres; redno zasedanje argentinske konference se je vršilo v petek, 29. septembra, v Slovenski hiši v Buenos Airesu. Vodil ga je predsednik Tone Mizerit, ki je pozdravil vse navzoče in ugotovil sklepčnost, saj je bilo navzočih večina delegatov. Po branju zapisnika so sledila poročila odborikov. Volitve Izvršnega odbora so potrdile dosedanje člane in sicer: predsednik Tone Mizeri, podpredsednik Marjan Loboda, tajnica prof. Neda Vesel Dolenc in blagajnik Ciril Jan.

Kratke novice

CLEVELAND — V neposredni bližini slovenske cerkve sv. Vida so v Clevelandu 8. septembra slovesno blagoslovili in predali namenu velik dom za ostarele St. Vitus Village, ki je zrasel na pobudo župnije. Po obredu v cerkvi, ki sta ga vodila dva škofa, je župnik Jože Božnar izročil ključke vodji načrta Pavlu Koširju, da je simbolično odklenil vrata. Nekaj dni prej, 2. septembra, pa je občina preimenovala tamkajšnjo ulico Glass Avenue po najznamenitejšem slovenskem politiku v ZDA, rajnem Franku Lauschetu, tako da se zdaj imenuje Lausche Avenue. Na slovesnosti je govoril občinski svetovalec Joseph Cimperman. (*Mladika*)

VATIKAN — 1. julija 2001 je minilo 140 let, odkar je začel izhajati vatičanski dnevnik L'Osservatore Romano. Časopis je začel izhajati le nekaj mesecev po razglasitvi italijanskega kraljestva. Vsakodnevna izdaja izhaja v italijanščini, tedenske pa tudi v angleščini, nemščini, francoščini, španščini, portugalsščini in poljščini. Dnevnik velja za poluradnega, kar pomeni, da se na njegove podatke lahko zanesemo, ne moremo jih pa uporabljati kot dokaz. (*Ave Maria*)

MEDŽUGORJE — Doslej naj bi bilo, torej v dvajsetletju po začetku domnevnih Marijinih prikazovanj, v Medžugorju registriranih 350 žudežnih ozdravljenj. (*Mladika*)

Nastop na letošnji domobranski proslavi v Slovenski vasi v Lanusu — Foto: D. Grbec

malo za šalo...

„Sin, če lažeš ženi, ne go-
ljufaš nje, marveč samega
sebe, ker se ona le dela, da ti
verjame.“

+
Lastovke so odletele najug.
Ker so pozabile vzeti s seboj
koledar, niso vedele, če je v
Evropi že pomlad, da bi se
vrnile. Telefonirale so na Zvez-
ni zavod za letne čase, ali se je
pomlad že začela.

„Ne še,“ so jim odgovorili,
„ker se lastovke še niso vrni-
le.“

+
Na parniku se pogovarjata
mački.

„Si res prepričana, da vozi
ta ladja na Kanarske otoke?“

+
Ko so Novakovi kosili na
gostilniškem vrtu, je Tomažku
zdrnil zrezek s krožnika na
tla. Takoj se je pognal proti
njemu domači pes.

„Brez skrbi, Tomažek,“ je
pomiril oče sinka, „saj držim
na tvojem zrezku nogo!“

+
„Moj mož je zelo pozoren:
na moj god mi ni pustil likati;
rekel mi je, da je jutri še en
dan.“

„Ali je njuna poroka še ve-
dno tajnost?“

„Ja.“

„Kako pa to veš?“

„Vsi tako govore.“

+
Ženitveni oglas: „Želim se
poročiti na bogatijo. Žena me
ne moti.“

+
Navodilo v podjetju: „Us-
lužbenca, ki zjutraj v službo
prihajajo prepozno, prosimo,
da bi zvečer odhajali točno, da
bodo tako imeli prostor pri vra-
tih tisti, ki odhajajo prezgodaj.“

+
Jakec se je vrnil iz zobo-
zdravniške ordinacije v čakal-
nico. Njegova mama je vpra-
šala zobodravnikovo pomoč-
nico: „Ali se je držal kot mož?“

„Kje pa! Bil je junak!“

+
V cirkusu.

„Požirač meča uporablja
pri tem svojem poslu prevaro!“

„Kakšno?“

„Najbrž je prej že požrl
nožnico od meča.“

+
Blaž piše na občino: „Pro-
sim vas, če mi pošljete naslov
g. Janeza Golaža. Denar za

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Ljudje so se iztrebili, dokazujoč drug drugemu, čigav sistem je bolj človečen.
- Dialektični razvoj: najprej popravi+svet na slabše, nato sam sebe uskladi+s pokvarjenim svetom.
- Hotel sem se vpisati v udbo; zavrnilo so me, češ da do nadaljnega ne sprejemajo novih članov.
- Greh — kaj je že to?
- Po očetu je podedoval desetsočno vilo z bazenom in delavsko poreklo.
- Po Stalinovi smrti se je število antistalinistov občutno zvišalo.
- Predlagam, da ustanovimo komisijo, ki bo raziskovala neupravičeno siromaštvo.
- „Ž“ je prva črka v revolucionarni abecedi, „A“ zadnja.
- Svet je čedalje bolj podoben cirkusu: duhovni liliputan-
ci prevzemajo glavne vloge.
- Zgodovinarji so graditelji lepše preteklosti.
- Kadar so mučitelji spretni, kritikov ni slišati.
- Pustite me pri miru. Jaz sem revolucionar!
- Dve in dve je štiri, kadar to dovoljujejo okoliščine.
- Kadar so napredni na oblasti, se napredek ustavi.
- Slovencem bi bolj nucala pamet kakor demokracija.
- Neumni ne vedo, kaj bi počeli z demokracijo, pametni pa se znajdejo tudi v totalitarizmu.
- Zdaj komunisti preganjajo nekomuniste na demokra-
tičen način.

vašo informacijo prilagam v pis-
mu.“

Z občine so odgovorili: „G.
Janez Golaž stanuje na Janševi
ulici 5. Naj pripomnimo, da
omenjenega denarja v vašem
pismu ni bilo.“

Blaž jim je spet pisal:
„Najlepša hvala za informaci-
jo! Denar prilagam danes.“

Z občine so odgovorili: „De-
nar vam vračamo, ker je infor-
macija brezplačna.“

KJE JE KAJ

Po 2000 letih... novo rojstvo... novo
pokristjanjenje... — Jure Rode ... 289
Vse je mogoče — Franc Rode 290
Božič — M. Winowska 291
Božična skladba — Vladimir Kos 293
Sv. Avgustin nas uči 294
P. Andrej Stanovnik OFM —
prvi slovenski škof v Argentini . 295
Franc Sodja CM —
biseromašnik 295
„Mračen dan“ v zgodovini človeštva
— Jure Vombergar 296
Gospod, rad te imam — Prier 297

Pri krmilu ygodovine ne stoji
gospod Slučaj — Alojz Rebula 298
Teolog svari pred nepremišljenim
govorjenjem o Bogu 298
V Indiji odlikovana katoliška
redovnica kot najboljša
učiteljica leta 298
Naša Rožnovenska Gospa
iz Nove Pomepeje 298
Angel odpušcanja —
Anselm Grün 300
150 let Družbe sv. Mohorja —
Jure Vombergar 301
Ali so Združeni narodi
proti veri? 302
Splav in kontrola 302

Mučenec Lojze Grozde v knjigah —
Alojzij Geržinič 303
Zlati kelih, poln neprijetnosti —
Vladimir Kos 304
Se kdaj živite v čustva drugih? —
Dr. Hubert Požarnik 305
Spomini na vračanje domov
iz nemške vojske leta 1945 306
Orožje groze — John Carlin 309
Ivan Trinko o rodnem jeziku,
dragoceni svetinji 310
Lepa si, zemlja slovenska! —
Tomaž Ahlin 311
Duhovno življenje je objavilo 312
Odšli sta 313
Iz naše kronike — Metka Mizerit 315

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVILJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

Direktor: mons. dr. Jure Rode - Urednik: arh. Jure Vombergar - Tehnični
urednik: Stane Snoj - Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires,
Argentina - Tel.: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - Registro de la
Propiedad Intelectual N° 90.877- Oblikovanje in tisk: Talleres Graficos
VILKO S.R.L. - EE. UU. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel.:
+54-11-4362-7215 - Fax: +54-11-4307-1953 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.
ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103.
USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada.
ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva
Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRILJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi
v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 2001: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni
(ne osebni) ček na ime: Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina.

Od zgoraj in od leve:

1. Člani nogometne ekipe Zedinjene Slovenije so se v Mariboru srečali z znanim argentinskim nogometašem Caniggiem, ki je prišel v Maribor s svojim nogometnim klubom iz Škotske.
2. Naši nogometaši so se predstavili pred začetkom vsake igre s slovensko in argentinsko zastavo. *Foto: M. Vombergar*
3. Ena od toliko scen šaljivke Dober dan, kaj bo dobrega na 34. pristavskem dnevu 28. oktobra. *Foto: Bine Kočar*
4. Prireditev ob obisku g. škofa Urana na Slovenski pristavi. *Foto: M. Čeč.*
5. Med občinstvom, ki se je udeležilo 32. pevsko glasbenega večera, je bil tudi g. škof Alojz Uran. *Foto: M. Vombergar.*
6. in 7. Posnetka z 52. zveznega mladinskega dne v Slovenski vasi.

Sediño, od leve: Mons. Jabez F ucellj , župnik Anton Bidovec, mons. dr. Jure Rode, škof Alojz Uran, p. dr. Alojzij Kukovića, župnik Franci Cukjati in lazarist Pavel Novak.

2. septembra 2001. Foto: Marko Vombergar

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana. Director: Mons. dr. Jorge Rode
 Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877
 Armado e impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires - Argentina

Correio Argentino Suc. 7 Bs. As.	FRANQUEO PAGADO
	Concesión N° 6395
	TARIFA REDUCIDA
	Concesión N° 2560